

ŽELEZAR

TEDNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 15. MAJA 1975

ŠTEVILKA: 19. LETO: XVII

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SZ — Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

POPREČNI OSEBNI DOHODEK V APRILU 3.500 DINARJEV NA ZAPOSLENEGA

Ko smo za leto 1975 planirali število delovnih dni po mesecih, smo s tem v glavnem začetli kar preveč stabilno smer gibanja osebnih dohodkov. Dokaz nam je že mesec april, ki se po številu ur in tudi osebnem dohodku ne razlikuje dosti od meseca marca. V povprečju smo pri 190,4 urah dosegli izplačilo 3.498 dinarjev na zaposlenega, kar je le 1,30 % več kot v mesecu marcu. Kljub temu pa je to po nominalni vrednosti doslej najvišji izplačani osebni dohodek. Osnovni podatki, ki veljajo za vso Železarno so sledeči:

Obdobje	Št. ur na os.	DIN/ura	DIN/os.	poprečni % učinka	indeks OD 1. 1974 - 100	indeks življ. str.
leto 1974	190.0	15.53	2.952	27.07	100.0	100.0
jan. 75	196.5	17.11	3.362	30.12	113.9	114.5
febr. 75	178.3	18.98	3.384	30.16	114.6	116.3
marec 75	190.0	18.18	3.453	29.43	116.9	118.1
1. kv. 75	188.2	18.06	3.400	29.90	115.2	116.3
april 75	190.4	18.38	3.498	30.61	118.5	119.7
I-IV 75	188.7	18.14	3.422	30.08	115.9	117.2

Kot vedno moramo opozoriti na to, da podatki o gibanju življenjskih stroškov niso »uradni«, ker so bili objavljeni le za januar in februar,

pač pa izračunani po že ustaljenem trendu.

Če sem preje omenil, da smo v gibanju osebnih dohodkov kar preveč

stabilni, pa seveda ne velja to tudi za vse obrate. Tam je dinamika dosti večja, ker se elementi, od katerih je v glavnem odvisen osebni dohodek, menjajo v mnogo večji meri. Na primer, v vsej Železarni je število ur med mesecem marcem in aprilom enako, med obrati pa lahko zasledimo primere, kjer se pojavlja devet ur manj ali 14 ur več. Razlika 23 ur pa je »vredna« približno 422 din osebnega dohodka. Manjši vpliv kot delovni čas imajo razlike v učinku, v stimulaciji za operativni program ter dodatki za nedeljsko delo, nekoliko več pa, če so v mesecu tudi prazniki. Vse to pa so le osnove, po katerih se osebni dohodek razdeljuje na posameznika, medtem ko je količina sredstev za osebni dohodek odvisna od dohodka. Kot običajno vsako prvo četrtletje tudi letošnje kaže v tem pogledu dosti dober rezultat, ki nam zagotavlja postopno usklajevanje sedanjih osebnih dohodkov s planiranimi.

Medtem ko obračun osebnega dohodka teče normalno dalje in se razumljivo tudi ne sme ustaviti, pa se okrog sistema, predpisov, kriterijev in načel o delitvi OD dogaja vedno kaj novega. Žal lahko ugotovljamo, da vse prepočasi uveljavljamo stvari, ki bi lahko pozitivno vplivale na prizadevanja posameznikov za doseganje še boljših rezultatov. Sporazum, o delitvi OD v TOZD sicer v praksi že izvajamo, nismo pa še sprejeli sklepa o njegovi uveljavitvi. Ravno tako še sedaj ni verificiran sporazum o merilih za pridobivanje in delitev dohodka v grupaciji črne in barvne metalurgije, čeprav že večino določil, predvsem Sindikalno listo 1975 že upoštevamo. Kot zadnje, kar še ostaja iz Sindikalne liste 75, je sprememba višine dodatka za delovno dobo (ali izkušnje), dalje dodatek za deljen delovni čas in prilagoditev odpravnine višini kot jo lista opredeljuje. Predlog za spremembo, odnosno uveljavitev teh določil je že bil na razpravi na seji odbora za dohodek in nagajevanje in bi sprememba nastala s 1. majem. S tem bi bila dejansko še pred formalnim sprejetjem uveljavljena vsa določila, ki jih vsebuje preje omenjeni sporazum, razen sistema napredovanja na delovnem mestu.

SM

V PRVEM ČETRTLETJU NOVATORJI IN RACIONALIZATORJI USTVARILI SKUPAJ DESET MILIJONOV DINARJEV PRIHRANKOV IN KORISTI

Iznajditelji, novatorji in racionalizatorji so skupaj z avtorji malih, toda koristnih in potrebnih obratnih izboljšav štirih TOZD jeseniške železarne v prvih štirih mesecih letošnjega leta izdelali in uvedli v proizvodni proces in prijavi pristojnim komisijam za novatorstvo in racionalizacijo 25 izboljševalnih predlogov.

ZAKAJ VISOKE STOJNINE

Pisec članka MD, v 18. številki Železarja navaja nekatere netočnosti v zvezi z razkladanjem vagonov s starim železom in grodljem. Priprava vložka za martinarno in elektrojeklarno mora razložiti vagon in nakladati vložek za peči. Vsekakor bi bila sposobnost razkladanja večja, če ne bi bilo treba nakladati korit in košar, ker je s tem pot žerjava daljša. Pravilno bi morali reči, da so žerjavi v navedenih dneh od pripravi vložka za peči razložili po 16,5 tone na uro in žerjav.

Poleg tega je dnevno še okrog 400 ton domačih odpadkov. V istih dnevih so morali trije pristajniški žerjavi dnevno naložiti po 600 ton starega železa in grodlja v korita. Pri tem je treba povedati, da mora žerjavovodja prinesiti breme natančno nad korito in gledati na to, da je korito naloženo s težo vsaj 500 kg.

Dva žerjava elektrojeklarne morata dnevno razložiti in naložiti po 650 ton vložka. Pot žerjava je dolga in se pri tem izgubi na sposobnosti razkladanja. Ob tem problemu ne smemo pozabiti, da je veliko zagovornikov, ki nas prepričujejo, da skladišče pri glavni pisarni ni potrebno. To bi nam prišlo prav ravno v času velikega dovoza. Ker smo navezani 40 odstotkov na uvoz starega železa, ta pa se dobavlja v ladjah v količini od štirih do sedem tisoč ton, bo še vedno dohod neenakomeren.

Stanko Čop, direktor
TOZD Talilnice

Komisija za novatorstvo v TOZD Valjarne je že 6. januarja obravnavala štiri tehnične izboljšave (štev. 2143, 2157, 2108 in 2110). Na osnovi izračunov prihrankov in koristi, ki presegajo 1.385.000,00 din, je komisija priznala avtorjem skupno odškodnino, rento ali akontacijo v višini 21.096,00 din.

Ze naslednji dan, dne 7. januarja, je komisija za novatorstvo in racionalizacijo pri TOZD VET obravnavala dve tehnični izboljšavi (štev. (Nadaljevanje na 2. str.)

KONZORCIJ ZA IZGRADNJO POSLOVNEGA CENTRA NA JESENICAH

V preteklem tednu je glavni direktor Železarne Peter Kunc poslal odborom za gospodarstvo in direktorjem temeljnih organizacij združenega dela Železarne, osnutek pogodbe o ustanovitvi konzorcija za izgradnjo centra I na Jesenicah (Cesta Maršala Tita, kjer je stavba s trgovino Alpina) z utemeljitvijo in priporočilom odbora za gospodarstvo pri DS Železarne, da pogodbo z utemeljitvijo obravnavajo in sprejmejo sklep o pristopu in podpisu pogodbe za ustanovitev konzorcija za izgradnjo tega centra.

Idejni načrt za prvo fazo izgradnje je narejen, razen Železarne pa bodo članice konzorcija še: trgovsko podjetje na veliko in malo Univerzal Jesenice, trgovsko in proizvodno podjetje Zarja Jesenice, tehnični biro Jesenice, podjetje za projektiranje in konstituiranje strojno-metalurških naprav Jesenice, državna založba Slovenije — Ljubljana, Ljubljanska banka — enota Jesenice ter biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice, kot pooblaščen članica za izvedbo izgradnje centra.

Delavski svet Železarne je že na seji 30. decembra 1974 sprejel načelni sklep, da Železarna pristopi v konzorcij, ob tem, da je bil predložen okvirni program potrebne uporabne površine za Železarno, ki znaša okrog 8.500 kvadratnih metrov. Center sestavljata dva stolpca po enajst etaž, ki sta med seboj povezana s kletnimi prostori in prvima dvema etažama. Grobo ocenjena predračunska vrednost, izračunana na

osnovi idejnega načrta, je okrog 130 do 150 milijonov. Od tega bi odpadla (Nadaljevanje na 6. str.)

IZDELAVA KOVINSKIH VRATNIH PODBOJEV V ŽELEZARNI

V želji, da bi dosegli čimvečjo stopnjo predelave svojih izdelkov, smo v letu 1971 pričeli pospešeno pripravljati nove projekte za proizvodnjo finalnih izdelkov. Ti proizvodi morajo ustrezati naslednjim zahtevam: biti morajo izdelani iz materialov proizvedenih v ŽJ; biti morajo finalni proizvodi; dati morajo ustrezen ekonomski učinek; pri izdelavi mora biti izločeno težko fizično delo; tehnološki postopek ne sme kvarno vplivati na zaposlene in okolico; z manjšim številom zaposlenih je treba predelati čimvečjo količino vložnega materiala, to je izvajati velikoserijsko proizvodnjo. Pri tem je treba v čim večji meri izkoristiti intelektualni potencial s katerim razpolaga Železarna.

Kot prvi tak proizvod so bile v proizvodni program uvedene varnostne cestne ograje. Uspeli smo konstruirati in izdelati tip ograje, ki ima vrsto prednosti pri montaži in daje zadostno varnost pri eventualnem naletu. Cestna ograja iz naše železarne je bila v celoti uporabljena na slovenski avtocesti in jo investitor priporoča tudi drugje. Zato je v Železarni stekla redna proizvodnja tega artikla.

Pripravi pa je bilo treba nove proizvode. Obdelani so bili naslednji predlogi:

Izdelava (montaža) traktorjev, kotli za centralno kurjavo, izdelava boks palet, odpreski, kamionska

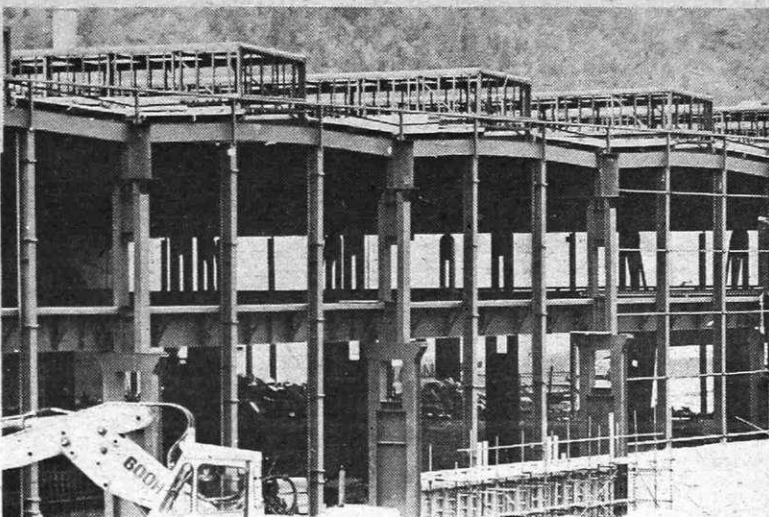
podvozja, regalna skladišča, elementi konstrukcij iz hladno oblikovanih profilov ter kovinski podboji.

KOVINSKI VRATNI PODBOJI

Že prve analize so pokazale, da kovinski vratni podboji ustrezajo vsem izhodiščnim zahtevam. Tudi prva tržna analiza je dala take pokazatelje, ki kažejo na konstantno rast potrošnje tega artikla v Jugoslaviji kakor tudi na možnost izvoza. Obdelanih je bilo več variant glede na kapacitete in način izdelave.

Prvotni predlog je predvideval letno proizvodnjo 100.000 podbojev na prostoru nekdanje fine proge in skladišča palničnega materiala na

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z GRADBIŠČA NOVE HLADNE VALJARNE

Na gradbišču se nadaljujejo dela na halah. Prekritje prve faze je skoraj zaključeno, zaključeni so tudi parapetni zidovi na severni fasadi in tako je vse pripravljeno za montažo fasade. V delu je tudi montaža tračnic na žerjavnih progah in bo tako možna montaža prvega žerjava. Vsa dela na halah in žerjavih močno kasnijo, tri do štiri mesece, tako, da povzročajo zelo velike težave pri ostalih delih, to je na instalacijah hal in na temeljih naprav.

Dela na temeljih naprav napredujejo s težavami. Temelj Sendimir ogrodka se gradi iz globine osmih oziroma petih metrov proti koti nič. Enako napredujejo dela na dresirnem ogrodju, na zvonastih pečeh pa je zaključeno betoniranje glavne jame.

Ostali objekti tečejo normalno, če ne upoštevamo že ponekod začetnih zamud. Tako so v teku zaključna zidarska in obrtniška dela na tehničnih pisarnah in garderobah. Pričela se je postavljati stavba tovarne. Delo precej uspešno opravlja Kovinoservis Jesenice. Tudi na objektu regeneracije so izdelani glavni temelji, prispela pa je že prva pošiljka konstrukcije za stavbo. Z montažo bodo pričeli že v nekaj dneh.

Pomembno je tudi urejanje zunanega dela gradbišča. Pripravlja se teren za postavitve železniškega tira v hale, nadaljuje se urejanje platoja pred halami in uvozne ceste za asfaltiranje. Tudi področje glavnega vhoda, vratarnice in tehtnice se ureja. V nekaj dneh bodo pričeli z deli na semaforju v glavnem križišču.

Poleg opisanih gradbenih del teče tudi projektiranje temeljev in instalacij naprav. Tudi na komercialnem področju se sklepajo že zadnje večje pogodbe za izvajanje del.

Trenutno najpomembnejša je dobava tuje opreme. Kot je bilo že objavljeno, smo od firme Ruthner že dobili približno 220 ton opreme za regeneracijo in za dele lužilnih linij. Ta oprema je že carinjena in jo bomo za regeneracijo začeli v začetku junija montirati. Dobili smo tudi sporočilo, da je iz ZDA odplula ladja s približno 1.000 tonami opreme. Pričakujemo jo konec meseca v Kopru. Tako bomo v začetku junija prejeli tudi dobro četrtino opreme iz ZDA. Zanj moramo pripraviti carinsko skladišče v prvi hali hladne valjarne, ki bo opremljeno z ograjo, s cesto in železnico. Imeti bi morali tudi mostni žerjav, vendar ga zaradi kasnitve ne bo. Na ta način bomo imeli precej težav pri manipuliranju s to opremo.

Glede na razne težave oziroma kasnitve rokov pri izdelavi dokumentacije, hal, žerjavov in temeljev naprav, je v mesecu maju glavna naloga grube za izgradnjo hladne valjarne: pregledati in ažurirati mrežni program celotne izgradnje. V popravljeni mrežni program bo vključena tudi montaža, testiranje in poizkusno obratovanje naprav z mnogo bolj natančnimi termini kot doslej. Še vedno pa obstaja osnovna naloga dokončati izgradnjo v prvotno predvidenih terminih, to je za del, ki proizvaja mehko pločevino do julija 1976, ostalo pa do septembra 1976.

OSEBNI DOHODEK ZA APRIL PO NOVIH STOPNJAH PRISPEVKOV

V uradnem listu SRS štev. 39/74 in 5/75 je bil objavljen zakon o osnovah in načinu obračunavanja in plačevanja prispevkov za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti na področju družbenih dejavnosti v letu 1975. V uradnem listu SRS štev. 7/75 pa je bil objavljen družbeni dogovor o razporejanju dohodka iz osebnih dohodkov, obsegu in strukturi skupne porabe za leto 1975. Pregled stopenj prispevkov iz osebnega dohodka ter stopenj prispevkov iz dohodka TOZD za financiranje samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1975 pa je bil objavljen v Uradnem listu SRS štev. 8/75.

Na osnovi navedenih zakonov in dogovorov so dolžne delovne in družbene organizacije kot temeljne organizacije združenega dela, da izvršijo obračun osebnega dohodka po novih stopnjah prispevkov za vsa izplačila OD po 1. 1. 1975. V železarni Jesenice bomo izvršili

proračun razlike prispevkov za december 1974, osebni dohodek dvignjen v banki po 1. 1. 1975, januar, februar in marec 1975, obenem z rednim obračunom za mesec april. S tem se vsaj malo skrajša tehnična izvedba, odpade dvojno (Nadaljevanje na 2. str.)

IZDELAVA KOVINSKIH VRATNIH PODBOJEV V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Javorniku. Tehnologija je bila zasnovana na ročnem delu in transportu z enostavnimi in slabimi načini površinske zaščite. Tako ni dajala nobene zanesljivosti za konstantno kvaliteto proizvoda. Zahtevala pa je moško delovno silo pri večjem fizičnem naporu.

Ob iskanju boljših rešitev smo proizvodnjo zasnovali na osnovi zadnjih dosežkov tehnologije in v juniju 1973 izdelali projekt proizvodnje v bivši generatorski hali na Javorniku. Moderni stroji dopuščajo proizvodnjo do 200.000 podbojev letno v eni izmeni.

Tržna analiza take kapacitete dopušča. Projekt smo prilagodili tem pogojem v dveh variantah in sicer za proizvodnjo 200.000 in 400.000 podbojev letno. Ker so bili predvideni investicijski stroški za drugo varianto večji le za 4.000.000, smo se odločili za kapaciteto 400.000 podbojev letno pri dvozmenskem obratovanju ob utečeni proizvodnji večjih serij enakih podbojev.

POTEK IZGRADNJE IN STROŠKI

Termini:

Osnovni terminski plan za izgradnjo obrata za proizvodnjo vratnih podbojev je predvideval poskusno proizvodnjo že v mesecu septembru 1974, kar pa ni bilo realno zaradi naslednjih vzrokov:

Po razpisu v uradnem listu SFRJ za nabavo uvozne opreme, je komisija za razpis detaljno pregledala dobavljene ponudbe in se odločila, da se lakirna lahka nabavi od firme Werner-Pfleiderer iz Avstrije. Pogodba je bila sklenjena že 10. 12. 1973.

Opremo za proizvodno linijo je ponudilo več dobaviteljev in to vsak samo za določene naprave iz svojega proizvodnega programa. Komisija se je na podlagi izkušenj in priporočil odločila, da mora vsa oprema dobiti samo en dobavitelj, ki bo uskladi delovni proces in dal garancijo za doseganje planirane kapacitete.

Zaradi tega je bila pogodba z dobaviteljem te opreme sklenjena šele 21. 3. 1974 z dobavnim rokom šestih mesecev, kar je za te vrste naprav pravzaprav minimalen rok.

Na osnovi teh terminov je bil izdelan nov mrežni plan, po katerem naj bi bila 15. 10. 1974 dokončana vsa dela. Kot kritična aktivnost je bila v planu predvidena dobava in montaža uvozne opreme. Vse ostale aktivnosti so bile obravnavane kot spremljajoče in vse do konca niso prišle na kritično pot. Dobavitelj uvozne opreme se je dobavnih rokov držal in le zaradi težav s transportom in carino se je montaža opreme začela 25 dni pozneje kot je bilo predvideno. Petnajstega novembra 1974 so bila montažna dela gotova in monter dobavitelja je pričel s testiranjem naprav in priučevanjem delavcev.

Dne 28. 11. 1974 so bile vse naprave pripravljene za poskusno obratovanje. Po odločbi republiškega sekretariata za gospodarstvo z dne 22. 1. 1975, smo dobili soglasje za poskusno obratovanje, ki lahko traja do 1. 6. 1975. V času poskusnega obratovanja lahko obrat kljub nekaterim še nedokončanim delom dosega polno kapaciteto, kakršna je bila planirana.

Investicijski stroški:

Odobrena sredstva — sredstva iz AZ	25.000.000 din
Posojilo Ljubljanske banke enota Jesenice	5.000.000 din
Skupaj	30.000.000 din
Z zapisnikom dne 20. 3. 1975 je bilo kolavdirano	27.495.616,20 din
od tega:	
gradbena dela	7.459.736,10 din
domača oprema	6.980.677,60 din
uvozna oprema	12.916.784,90 din
ostalo: tehn. dokument., bančne provizije, tehnični pregledi	128.417,60 din
Pozneje bodo kolavdirana dela, ki so še v teku:	
— preostala montažna oprema in konstrukcije	233.000 din
— antikorozijska dela	150.000 din
— hidrantna instalacija in oprema, zahteva inspektorata in zavoda za varstvo pri delu	230.000 din
— preostanek dobave opreme ROG za prekladanje	5.800 din
— preostanek opreme Pastor Zagreb po zahtevah inspektorata	200.000 din
— elektromontažna dela »S« izvedbe po zahtevah inspektorata	200.000 din
— montažna dela firme Wernwe-Pfleiderer	700.000 din
— razno orodje in pribor	5.000 din
— orodje iz uvoza	110.000 din
— razna oprema za higijeno in garderob, prostore	5.000 din
— Projekt gradbena in obrtniška dela — dokončanje zunanjih ureditev — in dela po zahtevah inspektorata	400.000 din
— drobna nepredvidena dela	460.583 din
Skupaj	2.504.383 din

Predhodno smo uredili še iz sredstev investicijskega vzdrževanja — streho, stene, antikorozijsko zaščito in podobno.

Proizvodnja od pričetka poskusnega obratovanja:

Osvojeni so bili vsi trije osnovni tipi podbojev, ki so predvideni v proizvodnem programu.

Tako smo izdelali:

- tunelski podboj v širinah 70, 150, 180 mm v sedmih dimenzijah;
- mokromontažni podboj v širinah 70, 100, 130, 145, 160 in 230 mm v 21 dimenzijah;
- sestavljeni podboj v širinah 100 in 150 mm v dveh dimenzijah.

Skupaj 11 različnih profilov in 30 velikosti podboja.

Za proizvodnjo vložnega profila smo kupili in postavili oblikovalno linijo s 16 oblikovalnimi fazami in ustreznim orodjem. Linija je bila montirana v januarju 1975. Sedaj testiramo proizvodnjo profilov. Osvojili smo profil za mokromontažni in sestavljeni podboj, medtem ko moramo pri proizvodnji profila za tunelski tip podboja pri ožjih dimenzijah (T 70), še odstraniti zavrtost in geometrijsko nepopolnost profila. Računamo, da bodo te pomanjkljivosti odstranjene v maju 1975.

Dosežena je bila naslednja mesečna proizvodnja in odprema:

mesec	proizvodnja	odprema (kosov)
december	912	208
januar	1360	759
februar	2059	90
marec	2059	1782
april	1341	1905

Zaostanek v zaključenih terminskih dobavah:

- mokromontažni podboj M 230 — 141 kosov, ker ni bilo traku za oblikovanje,
- tunelski podboj T 70—447 kosov, zaradi že omenjenih težav pri proizvodnji tega tipa profila.

POŠKODBE V APRILU

Iz podatkov, ki nam jih je posredovala služba za varstvo pri delu je razvidno, da je bilo v mesecu aprilu na delovnih mestih v Železarni poškodovanih 43 naših sodelavcev. Zaradi poškodb na delovnih mestih smo v aprilu izgubili 1002 dneva. Pregled poškodb po posameznih TOZD je naslednji: v TOZD Talilnice 6 poškodb 170 dni, v TOZD Valje 12 poškodb 290 dni, TOZD Hladna predelava 14 poškodb 227 dni, TOZD VET 11 poškodb 288 dni. V skupnih službah poškodb na delovnih mestih niso imeli, pač pa imajo zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev 27 izgubljenih delovnih dni.

Na poti v službo so imeli tri poškodbe samo v TOZD Hladna predelava in so zaradi tega izgubili 43 delovnih dni. Zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev na poti v službo so v TOZD VET izgubili 27 delovnih dni in v Skupnih službah 23 delovnih dni.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

OSEBNI DOHODEK ZA APRIL...

(Nadaljevanje s 1. strani)

kuvertiranje in eventuelne dolgove za proračunske mesece lahko pokrije z rednim obračunom OD za april.

Za letošnje leto velja za redno delovno razmerje skupna stopnja vseh prispevkov od osebnega dohoda:

ka za vse občine 29,60 % od bruto osebnega dohodka (lani različne).

Za primer navajamo skupne stopnje prispevkov od rednega delovnega razmerja po občinah kamor so pristojni naši delavci:

Občina	Štev. delavcev	Stopnja prispevkov od bruto OD		
		1. 1974	1. 1975	Razlika
Jesenice	4771	29,89	29,60	-0,29
Radovljica	701	29,32	29,60	+0,28
Tolmin	71	29,47	29,60	+0,13
Kranj	25	29,64	29,60	-0,04
Idrija	6	29,12	29,60	+0,48
Šmarje	4	29,30	29,60	+0,30
Murska Sobota	2	31,25	29,60	-1,65
Brežice	1	30,00	29,60	-0,40
Črnomelj	1	30,11	29,60	-0,51
Gornja Radgona	2	31,36	29,60	-1,76
Lendava	2	31,39	29,60	-1,79
Ljubljana	1	30,10	29,60	-0,50
Maribor	2	30,51	29,60	-0,91
Ormož	1	31,01	29,60	-1,41
Ptuj	3	30,90	29,60	-1,30
Sevnica	1	30,06	29,60	-0,46
Sežana	2	29,76	29,60	-0,16
Slov. Konjice	1	31,51	29,60	-1,91
Škofja Loka	2	29,90	29,60	-0,30
Trbovlje	1	29,12	29,60	+0,48

Delavci-občani pristojni občinam drugih republik 760 enako kot občani Jesenic.

Negativna razlika izražena v odstotku pomeni, da je skupna stopnja prispevkov leta 1975 v odnosu na leto 1974 manjša, torej bodo delavci pristojni v take občine letos plačali od enakega bruto osebnega dohodka manj prispevkov in prejeli ustrezno večje izplačilo.

Positivna razlika pa izkazuje večjo skupno stopnjo prispevkov v letu 1975 kot je bila v letu 1974 — torej bodo občani teh občin plačali večje prispevke od bruto osebnega dohodka in prejeli ustrezno manjšo izplačilo. Ker proračunavamo, pri rednem obračunskem mesecu aprilu tudi razliko prispevkov za december 1974, — osebni dohodek v banki dvignjen po 1. 1. 1975 (januar in februar ter marec), izkazujeemo nastalo razliko v izplačilnem listku pod vrsto plačila VP 590 kot doplačilo ali odbitek (CR). Pri občanih Jesenic znaša npr. doplačilo povprečno 30.— din, pri občanih Radovljice pa odplačilo (dolg) povprečno 30.— din. Občanom ostalih republik se obračunavajo po isti prispevni stopnji kot občanom Jesenic (po sedežu delovne organizacije).

Po novi zakonodaji delitve osebnega dohodka delavec s svojim delom ustvarja in zasluži ter razpolaga s svojim bruto osebnim dohodkom. Tarifne postavke in prejemki se obračunavajo v bruto iznosih. Od teh pa delavec daje po družbenih dogovorih ter samoupravnih sporazumih in sklepih posameznim samoupravnim interesnim skupnostim ustrezne prispevke po določenih stopnjah. Odvajanje prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim opravlja namesto delavca delovna organizacija (TOZD) preko banke. Razlika med bruto osebnim dohodkom in prispevki (po upoštevanju osebnih odbitkov), je neto izplačilo, s katerim delavec razpolaga. Razliko preveč ali premalo plačanih prispevkov v mesecih XII-74, I, II in III-75 dobi ali pokrije torej posamezni delavec in se mu poračunava pri obračunu za mesec april 1975.

Ker železarna Jesenice zaposluje pretežno delavce pristojne v občino Jesenice (75 %) bomo zaradi lažjega razumevanja podali primerjavo stopenjskih prispevkov v letu 1974 in letu 1975 za občane Jesenic po različnih delovnih razmerjih in stopnjah financiranja posameznih samoupravnih interesnih skupnostih.

A) Redno delovno razmerje:

	1. 1974	1. 1975	Razlika
1. Bruto osebni dohodek	100	100	—
2. Občinski davek	0,20	—	-0,20
3. Temeljna izobraž. skupnost	5,44	5,14	-0,30
4. Občinsko otroško varstvo	0,51	0,43	-0,08
5. Republiško otroško varstvo	2,43	2,37	-0,06
6. Zdravstveno zavarovanje	8,15	8,01	-0,14
7. Invalid. pokoj. zavarovanje	11,48	11,80	+0,32
8. Kulturna skupnost	0,58	0,59	+0,01
9. Republ. kulturna skupnost	0,18	—	-0,18
10. Občinska telesna kul. skupnost	0,92	0,68	-0,24
11. Socialno varstvo	—	0,58	+0,58
12. Skupaj prispevki (2—11)	29,89	29,60	-0,29
13. neto izplačilo (1 manj 12)	70,11	70,40	—

B) Dopolnilno delo:

(nadurno delo nad 42 urnim delovnim tednom, nagrade, honorarji rednih in zunanjih sodelavcev):

	1. 1974	1. 1975	Razlika
1. Bruto osebni dohodek	100	100	—
2. Posebni republ. davek	18,33	18,33	—
3. Občinski davek	0,20	—	-0,20
4. Temeljna izobraž. skupnost	5,44	5,14	-0,30
5. Zdravstveno zavarovanje	8,15	8,01	-0,14
6. Kulturna skupnost	0,58	0,59	+0,01
7. Republ. kulturna skupnost	0,18	—	-0,18
8. Obč. telesna kulturna skupnost	0,92	0,68	-0,24
9. Socialno varstvo	—	0,58	+0,58
10. Skupaj prispevki (2—9)	33,80	33,33	-0,47
11. Neto izplačilo	66,20	66,67	—

C) Upokojeanci s tri in pol in osemurno zaposlitvijo:

	1. 1974	1. 1975	Razlika
1. Bruto osebni dohodek	100	100	—
2. Posebni republ. davek	24,19	24,19	—
3. Občinski davek	0,20	—	-0,20
4. Tem. izobraž. skupnost	5,44	5,14	-0,30
5. Invalid. pokoj. zavarovanje	1,50	—	-1,50
6. Kulturna skupnost	0,58	0,59	+0,01
7. Rep. kulturna skupnost	0,18	—	-0,18
8. Občinska teles. kulturna skup.	0,92	0,68	-0,24
9. Socialno varstvo	—	0,58	+0,58
10. Skupaj prispevki	33,01	31,18	-1,83
11. Neto izplačilo	66,99	68,82	—

Iz razpredelnice je razvidno, da delavci pristojni v občino Jesenice — za redno delovno razmerje plačujejo letos 0,29 manj prispevkov od bruto OD.

Za dopolnilno delo (nadurno delo nad 42 urami, nagrade in honorarji zunanjih in rednih delavcev), se plačuje letos za 0,47 manj prispevkov kot lani.

Upokojeanci s tri in pol in osemurno zaposlitvijo plačujejo letos kar za 1,83 manj prispevkov kot lani, zato bodo iz naslova proračuna za mesec december/74, januar, februar in marec/75 dobili pri aprilskem izplačilu kar precejšnjo vsoto doplačila.

Pripravniki so letos glede plačevanja prispevkov izravnani z rednimi delavci. Ker pa lani niso plačevali občinskega daveka (0,20 %) jim bo poračun izkazoval vsoto dolga.

V razlagi ne izkazujemo stopenj dodatnih prispevkov od osebnega dohodka kateri bremenijo delovne organizacije oz. TOZD. Ti prispevki so redni in dodatni stanovanjski prispevek, prispevek za Bosansko krajino, prispevek za invalidsko in pokojniško zavarovanje, prispevek za zdravstveno zavarovanje, prispevek za zaposlitev, prispevek za benificirani staž in naložbe v zdravstvo.

Obrat

Plavž
SM jekl
El jekl
Livarn
Samol

TOZD

Blumini
Stekel
Term.

SKUP

Valj. z
Valj. p
Valj. d

TOZD

Hladn
Zičarn

Profit

Podbo
Jeklov

Elekti

— ele
— pra

Žeblija

— žeb
— bor
— sek

TOZD

SKUP
Cest. c
+ deli

ZELE

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

IZVRŠITEV PROGRAMA SKUPNE IN GOTOVE PROIZVODNJE TER ODPREME V APRILU

Obrat	Skupna proizvodnja			Gotova proizvodnja			Odpreda
	Program	Izvršitev	%	Program	Izvršitev	%	
Plavž	12.500	13.055,1	104,4				
SM jeklarina	27.000	30.101,5	111,5				
El jeklarina	12.600	14.389,2	114,2				
Livarne	143	161,1	112,7	50	93,9	187,8	93,9
Samotarna	1.400	1.429,5	102,1	250	197,0	78,8	197,0
TOZD TALILNICE	53.643	59.136,4	110,2	300	290,9	97,0	290,9
Bluming	37.600	39.653,3	105,5	1.400	1.624,4	116,0	1.550,8
Štekel	7.800	9.227,5	118,3	3.800	4.913,5	129,3	4.793,0
Term. obd.	3.000	3.517,4	117,2	3.000	3.512,4	117,1	3.601,9
SKUPAJ:	48.400	52.398,2	108,3	8.200	10.050,3	122,6	9.945,7
Valj. žice	9.900	8.953,9	90,4	1.900	2.027,0	106,7	2.037,0
Valj. prof.	2.630	2.847,4	108,3		119,7		228,1
Valj. deb. pl.	5.600	6.062,3	108,3	5.560	5.863,5	105,5	6.993,4
TOZD VALJARNE	66.530	70.251,8	105,6	15.660	18.060,5	115,3	19.204,2
Hladna valj.	2.700	2.845,0	105,4	2.590	2.735,9	105,6	2.741,4
Žičarna	5.700	5.936,0	104,1	3.800	4.182,0	110,0	4.249,0
Profilarna	2.040	2.339,9	114,7	2.000	2.076,4	103,8	2.489,0
Podbojarna	40	22,9	57,3	40	22,7	56,8	29,0
Jeklovlek	1.780	2.061,9	115,8	1.770	2.062,0	116,5	2.105,7
Elektroodni:	1.500	1.354,2	90,3	1.495	1.339,3	89,6	1.560,4
- elektrode	1.430	1.282,8	89,7	1.425	1.267,9	89,0	1.493,4
- prašek	70	71,4	102,0	70	71,4	102,0	67,0
Žebliarna:	1.090	1.114,0	102,2	1.085	1.110,2	102,3	1.134,1
- žebliji	970	987,0	101,8	970	986,9	101,7	1.009,9
- bodeča žica	115	123,3	107,2	115	123,3	107,2	124,2
- sekanec	5	3,7	74,0				
TOZD PREDELAVA	14.850	15.673,9	105,5	12.780	13.528,5	105,9	14.308,6
SKUPAJ	135.023	145.072,1	107,4	28.740	31.879,9	110,9	33.803,7
Cest. odboj.							
+ deli	100	35,5	35,5	100	35,5	35,5	35,5
ZELEZARNA	135.123	145.107,6	107,4	28.840	31.915,4	110,7	33.839,2

TOZD Talilnice

Plavž:

Na obeh plavžih je bila dosežena proizvodnja 13.055 ton grodlja, kar je 104 odstotke programa. Poraba koksja je znašala 649 kg na toño in je v letošnjem letu najvišja poraba. Vzrok za to je slabši hod plavža 2, medtem ko je plavž 1 imel porabo koksja 613 kg na toño. Znižali smo žveplo na povprečno 0,049, oziroma za 0,003 odstotka zmanjšali lanske povprečje.

V tem mesecu je apnenica stala 13 dni, ker smo gradili nov plinovod.

Martinarna:

Proizvodnja je bila dosežena s 30.023 tonami ali 111 odstotki programa. Po količini proizvodnje je to leto najboljši mesec, lani smo samo v decembru izdelali nekaj več kot sedaj. Se vedno smo imeli težave z vzdržnostjo peči, saj zaradi prezgodnjih porušitev oboka in jaskov nismo imeli vse dni vseh pet peči v obratovanju.

Martinariji so 27. aprila dosegli nov dnevni rekord in izdelali 1.138 ton jekla, prejšnji je bil dosežen 4. 12. 1974 s 1.127 tonami.

Elektrojeklarina:

S 14.389 tonami jekla je obrat izpolnil program s 114 odstotki. Povprečna dnevna proizvodnja je enaka kot v marcu, to je 572 ton. V tem mesecu so bili redni remontni daljši, ker je stroj, ki ga ima Vatrostalna za rušenje peči, v popravilu. Glavni remont Lectromelt peči je bil izveden zadovoljivo, to je v petih dneh, vendar smo kasneje imeli okvaro. Za praznike so vzdrževalci uspešno zamenjali tračnice žerjavne proge in kabino žerjava.

Livarna:

Skupno smo izdelali 161 ton odlitkov in odpremili 94 ton. Proizvodnja je bila dosežena s 113 odstotki v odnosu na program. S pospešenim delom smo izpolnili dobavne roke tako, da bo z majem odprema potekala po sprejetem planu.

Samotarna:

Proizvodnja je znašala 1.430 ton, kar je 102 odstotka programa. V tem mesecu beležimo največ okvar na strojih, kar je posebno ob koncu meseca že postajalo tako kritično, da smo komaj zadostili potrebam jeklarin po odlivnem materialu. Surovine so sedaj vse na zalogi in obrat bo moral ustvariti zalogo tega materiala, ker bo obratovalo sedem peči v jeklarinah.

Stanko Čop

TOZD Valjarne

Tudi v aprilu se je nadaljevalo letošnje dobro delo obratov TOZD Valjarne. Z izjemo valjarne žice so vsi ostali obrati presegli za ta mesec planirano skupno in gotovo proizvodnjo.

Valjarna bluming:

V aprilu je valjarna bluming delala dobro in je znatno presegla planirano skupno in gotovo proizvodnjo. Skupaj je bilo 23,2 odstotka obratovalnega časa zastojev. Med njimi so bili zelo visoki zastoji zaradi čakanja na temperaturo vložka in sicer 7,9 odstotkov. Omeniti je treba tudi doslej najnižjo porabo mazuta na globinskih pečeh in sicer 21,0 kg/t.

Valjarna štekel:

Vzporedno z valjarno bluming je obratovala tudi valjarna štekel skupaj z linijo rezanja in oddelkom adjustaže na Javorniku, v aprilu zelo dobro. Zato je planirano skupno, posebno pa še gotovo proizvodnjo močno presegla. Linija rezanja in Bronx škarje sta dosegli v mesecu aprilu doslej svojo največjo proizvodnjo.

Valjarna žice:

Ta valjarna planirane skupne proizvodnje v aprilu ni dosegla. Vzrok za to so bili zastoji zaradi okvar na ogrevni peči, ki je bila tik pred remontom in zato v precej slabem stanju. Skupno je bilo v tem mesecu 40,8 odstotkov zastojev na obratovalni čas. Od tega 9,8 odstotkov zaradi okvar na ogrevni peči.

Valjarna 2400:

V valjarni 2400 je bil v aprilu redni letni remont, ki je trajal od 19. do konca meseca. Zato je bila tudi planirana mesečna proizvodnja precej nižja, vendar z dobrim delom močno presegla. Zaradi znižanja medfaznih zalog v obratu, se bo to nekoliko poznalo pri delu v mesecu maju.

Valjarna profilov:

V tem obratu so z dobrim delom precej presegli planirano skupno proizvodnjo. Gotova proizvodnja letos v tem obratu ni planirana, vendar je obrat kljub temu v aprilu odpremil za tuje kupce 230 ton svojih izdelkov. Avgust Karba

TOZD Hladna predelava

Kljub težavam v podbojarni znaša proizvodnja 15.673,9 ton ali 100,9 odstotkov predvidenih količin po družbenem načrtu. Operativni načrt pa je presežen za 5,5 odstotka kot je razvidno iz tabele. Blagovna proizvodnja je znašala 13.528,5 ton ali 102,84 odstotkov, kljub temu, da obrat vratnih podbojev ni dosegel programirane proizvodnje. Izdelkov iz TOZD Hladna predelava je bilo odpremljenih 14.308,6 ton ali 108,77 odstotkov programirane. To je istočasno najvišja odprema do danes in najvišja v letošnjem letu.

Hladna valjarna:

Proizvodnja hladno valjanih travkov je po remontu Siemag valjčnega stroja normalno stekla in zato je v

aprilu za 5,4 odstotkov presegla količine predvidene z družbenim planom. Blagovna proizvodnja je v odnosu na družbeni plan presežena za 5,6 odstotkov. Preseganje blagovne proizvodnje in odpreme je visoko zato, ker so bile količine odpremljene za nadaljno predelavo v profilarno minimalne. Proizvodnja vratnih podbojev in profilov zanje ne poteka po družbenem planu.

Žičarna:

Skupna proizvodnja v tem obratu je znašala 5.936 ton ali 104,1 odstotkov v odnosu na operativni program, odnosno 100,0 odstotkov na družbeni plan. Pri blagovni proizvodnji smo dosegli 110 odstotkov programirane količine ali 102 odstotka predvidene količine po družbenem planu, pri odpremi pa 103,6 odstotkov predvidene količine z družbenim planom.

Profilarna:

Zaradi izredno dobre preskrbe z vložkom in ugodnih naročil v tem obratu, dosegamo rekordne proizvodnje. Doseženi 114,7 odstotkov pri skupni proizvodnji, 111 odstotkov pri blagovni in 133,1 odstotek pri odpremi, predstavlja rekorde pri doseganju družbenega plana.

Podbojarna:

Predvidene proizvodnje ni dosegla zaradi znanih težav. Nekaj težav pa dodatno povzroča nova profilarna naprava, na kateri nam je šele po mesecu poskušanja uspelo izdelati prve profile za tunelske podboje.

Jeklovlek:

Tudi v tem obratu dosegamo v tem letu rekordne količine proizvodnje in odpreme. Vsi odstotki navedeni v zgornji tabeli se nanašajo na družbeni plan, zato so uspehi še pomembnejši.

Elektroodni obrat:

V tem mesecu niti skupne niti blagovne proizvodnje nismo dosegli. Odpremljena količina pa predstavlja 104 odstotka družbenega plana. Količine predvidene z družbenim planom nismo mogli doseči zaradi pomanjkanja elektr. žice. Zaradi pomanjkanja TVŽ smo bili prisiljeni uvesti en dan kolektivnega dopusta.

Žebliarna:

V tem mesecu smo v žebliarni z doseženo skupno in blagovno proizvodnjo ter odpremo presegli družbeni plan. Normalna preskrba z vložkom je omogočila normalno delo oziroma preseganje obvez po planu.

Franc Vičar

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 19. 5.	STARE BRANKO	LEBAN IVO
TOREK — 20. 5.	MENCINGER STANE	GMAJNAR JANEZ
SREDA — 21. 5.	KAVČIČ EDO	KORDEŽ FILIP
ČETRTEK — 22. 5.	DOLINAR SAŠO	PEZDIRNIK JOŽE
PETEK — 23. 5.	TUŠAR IVAN	BERNIK FRANC
SOBOTA — 24. 5.	DROLC MARJAN	FALETIČ JANEZ
NEDELJA — 25. 5.	RAVNIK JOŽE	MOLAN IVAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6.00 do 18. ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD-VET.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 19. do 24. maja bodo delale naslednje ambulante:

Dopoldan: III. in IV. OA
Popoldan: I. in II. OA
V soboto, 24. maja, samo dopoldan I. OA

V zobni ambulanti:
Dopoldan I. zobna ambulanta
Popoldan: II. zobna ambulanta
V soboto, 24. maja, samo dopoldan I. zobna ambulanta.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30.
V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

OBVESTILO

Pri gradnji hladne valjarne v Železarni bo sodelovalo tudi večje število tujih strokovnjakov. Nekateri med njimi bodo imeli s seboj tudi družine. Pri nas bodo v času od julija 1975 do konca leta 1976. V tem času bodo zanje za najmanj dva meseca do največ 18 mesecev, potrebovali stanovanja ali hiše. Zato prosimo vse sodelavce občane, ki lahko

oddajo hiše ali stanovanja,

da pošljejo ponudbe na naslov Železarna Jesenice, sektor novogradenj, nova hladna valjarna.

Pogoji za hišo ali stanovanja so sledeči:

1. da so na področju Bleda, Lesc ali Žirovnice, v bližini glavne ceste Jesenice—Bled,
2. da so normalno urejeni in v mirni okolici,
3. da so z opremljenimi sobami in dnevno sobo, z opremljeno kuhinjo in s kopalnico ter WC,
4. da so v zimskem času ogrevana.

Ponudbe z navedbo glavnih podatkov, kot so: lokacija, število in površina prostorov, čas, ko so na razpolago, z navedbo mesečne najemnine ipd., pošljite do 10. 5. 1975.

Železarna Jesenice
Sektor novogradenj

PERSONALNE VESTI

V mesecu aprilu je bilo sprejetih 59 delavcev, delovno razmerje pa je prenehalo 82 delavcem.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI

Feliks Langus — 1913 DE DP 14 in pol let v ŽJ, Alojz Purgar — 1922 valjarna žice 28 let v ŽJ, Miha Ravnik — 1921 strojno vzdrževanje 22 in pol let v ŽJ, Maks Tratnik — 1915 strojno vzdrževanje 33 in pol let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI

Jože Otoničar — 1920 nabavna služba 16 in pol let v ŽJ, Franc Praprotnik — 1920 žičarna 20 let v ŽJ.

VSEM UPOKOJENIM SO DELAVCEM ŽELIMO, DA BI DOLGO UŽIVALI TEŽKO ZASLUŽENI POKOJ.

UMRLI

Janko Čop — 1932 elektrojeklarina 24 let v ŽJ.
SVOJCEM UMRLEGA SO DELAVCA NAŠE ISKRENO SOŽALJE.

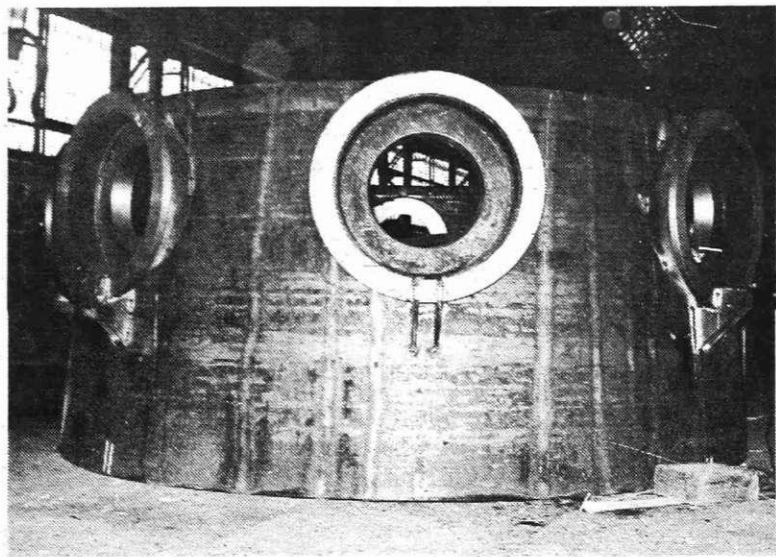
ODŠLI V JLA

Neko Adrovič — 1956 martinarna, Hase Alibabič — 1953 valjarna žice, Živko Andonov — 1956 plavž, Stojan Angelov — 1956 jeklovlek, Mirko Arh — 1951 strojno vzdrževanje, Stanko Atanasov — 1956 valjarna 2400, Peter Babič — 1956 valjarna Bela, Bogdan Brišar — 1954 VEN, Alojz Cuznar — 1950 strojno vzdrževanje, Kasim Čoralič — 1956 elektrojeklarina, Jože Debeljak — 1952 VEN, Mirko Gabrček — 1956 strojno vzdrževanje, Ivan Gorgiev — 1955 hladna valjarna, Mišo Hlič — 1956 valjarna Bela, Miloš Kerne — 1955 VEN, Tomaž Keršman — 1951 prodajni sektor, Ivan Kovačič — 1956 jeklovlek, Borut Koželj — 1956 transport, Samet Latifović — 1956 profilna valjarna, Janez Lendero — 1956 valjarna Bela, Vlado Lojak — 1955 VEN, Milan Mohorič — 1956 profilarna, Janez Mulej — 1953 OTK, Milan Pelc — 1956 livarna, Jožer Peterman — 1955 VEN, Stanislav Rakar — 1952 VEN, Franc Sabotin — 1956 strojno vzdrževanje, Janez Skumavc — 1956 strojno vzdrževanje, Marko Srebrnjak — 1956 hladna valjarna, Janez Sterle — 1956 VEN, Dušan Todorović — 1955 martinarna, Nuraga Trako — 1955 transport, Franc Trpin — 1951 strojno vzdrževanje, Marjan Žurman — 1955 hladna valjarna.

IZKLJUČENI SO BILI

Izet Bečarevič — 1953 VEN, Vaso Božič — 1948 plavž, Ibrahim Čahut — 1948 elektrojeklarina, Redžo Čandrgić — 1953 plavž, Ibro Džafič — 1946 valjarna Bela, Jakov Dugandjič — 1954 martinarna, Vladimir Eržen — 1954 VEN, Asim Grabus — 1953 elektrojeklarina, Jovan Iliev — 1954 strojno delavnice, Ramiz Kadrič — 1957 žičarna, Jozo Kalfić — 1954 valjarna Bela, Dragiša Karadžić — 1956 profilarna, Marjan Krištof — 1947 VEN, Dragan Maksimović — 1957 žičarna, Radomir Mitrič — 1954 žičarna, Tomislav Mitrič — 1953 žičarna, Lazo Raičič — 1953 valjarna Bela, Halil Sinanović — 1956 martinarna, Tomislav Stoilev — 1954 valjarna Bela, Nenad Stojaković — 1953 valjarna žice, Branko Tasov — 1948 martinarna, Vane Tenev — 1948 plavž, Edo Torkar — 1952 plavž, Staško Vister — 1948 martinarna, Dušan Žurman — 1948 profilarna.

Sodelavci konstrukcijske delavnice so izdelali kompletno nov talilnik za plavž I, ki ga bodo zamenjali ob rednem popravilu, ki se je začelo v ponedeljek, 12. maja. Plavž talilnika je izdelan iz 25 milimetrskih pločevine in je težak okrog devet ton. Ima osem priključkov za dovod zraka iz kaverperjev. Izdelava je bila precej zahtevna, vendar so ključavničarji in obložni varilci to nalogo kvalitetno in v predvidenem času izvršili.

25-LET SAMOUPRAVLJANJA V ŽELEZARNI

MAJ 1950

Na seji delavskega sveta Železarn, ki je bila, 16. maja 1950 v kadrovskega domu ob 15.45. uri so imeli na dnevnem redu:

1. pregled sklepov zadnje seje,
2. poročilo o koristenju notranjih delovnih rezerv in
3. poročilo o problemih zagotovitve preskrbe.

Oba poročila pa tudi razprava o poročilih nazorno prikazujeta s kakšnimi problemi in podrobnostmi se je ukvarjal takratni delavski svet Železarn. Zanimivo je tudi to, da je dokaj takratnih problemov podobnih tudi današnjim. Zaradi tega in da bi se spomnili časa, ko se je Železarna nahajala v naglem razvoju, ko smo v naše delo uvajali delavsko samoupravljanje in živeli v pogojih zagotovitve preskrbe, želim malo več napisati o poročilih. Starejšim sodelavcem, pri čem tistega časa v spomin na težave, ki so jih preživljali, mlajšim pa v pouk in primerjavo z današnjim časom.

V uvodu poročila o koristenju notranjih rezerv se navajajo vzroki, zakaj je bilo v Železarni v zadnjih dveh letih tako veliko pomanjkanje delavcev.

Vzroki so bili zlasti:

- zaradi zapore sprejemanja novih delavcev po odloku uprave za delovno silo Jesenice in ministrstva za delo FLRJ,

- zaradi uresničevanja nove uredbe o plačah delavcev, ki je visoko rangirala kvalificirane delavce nasproti polkvalificiranim in ne-kvalificiranim pa so slednji zaradi tega močnejše fluktuirali in

- zaradi slabih stanovanjskih pogojev, ker mnogim priselcem stanovanj le-teh ni bilo mogoče nakazati saj je bil plan gradenj družinskih stanovanj znižan.

V Železarni je bilo takrat zaposlenih povprečno na mesec 5.641 delavcev, normativ pa je predvideval 6.195 delavcev. Pomanjkanje je bilo očitno, pa vendar odgovorni forumi tega normativa niso priznavali, saj je Železarna vsa ta leta izpolnjevala planske obveznosti z manjšim staležem delavcev.

Poročilo zato razčlenjuje vzroke in navaja prizadevanja kolektiva, da so lahko izpolnili planske obveze in naloge. Navajajo podatke, da je bilo v Železarni v prvem četrtletju 1950, leta proglašeni 927 udeležnikov, kar brez dvoma dokazuje visoko socialistično zavest in predanost delavcev.

Dalje navajajo, da so v letu 1949 dosegli 1.374.497 nadur, pa so kljub temu za stojnine plačali še nekaj več kot 15 milijonov dinarjev. Če bi hoteli odpraviti nadure in stojnine, bi morali zaposliti namesto nadur 572, namesto stojnin pa še 241 delavcev. Poseben problem je bila visoka starost zaposlenih delavcev, zaradi pomanjkanja delavcev pa so zaposlili še 105 upokojencev, večinoma kvalificiranih ali celo visokokvalificiranih delavcev in bi z prenehanjem dela upokojencev nastal še večji problem pomanjkanja tega kadra.

Nadalje ugotavljajo, da je fluktuacija še vedno zelo velika, čeprav se je v zadnjem letu znatno zmanjšala. Tudi glede podpisovanja pogodb o delu v Železarni niso bili zadovoljni, saj je le 27,7 % delavcev podpisalo pogodbo, da bodo ostali na delu v Železarni do upokojitve in 19,5 % delavcev, da bodo v Železarni ostali največ šest mesecev.

Za zmanjšanje pomanjkanja delavcev je glavna direkcija črne metalurgije napravila dinamičen plan sprejemanja delavcev, po katerem pa bi morala Železarna sama zagotoviti planirano število novih delavcev za sprejem. Menili so, da je to nemogoče, saj je bilo leta 1949 kar 24 aktivistov skupaj 157 dni na terenu, predvsem v okraju Krško, Kranj in Murska Sobota, vendar brez uspeha, saj so odvečni delavci v teh okrajih predvsem žene in mladoletni delavci, ki pa za težka fizična dela niso bili sposobni. Tudi s premeštvami delavcev po odločbi ministrstva za delo LRS niso bili zadovoljni, saj je le malo teh delavcev ostalo na delu, večina pa je fluktuirala. Težave so bile tudi v tem, da so pri mobilizaciji delavcev na tere- nu druga podjetja lahko nastopala z obljubami (na primer gradbena podjetja s cementom), naši aktivisti pa tega niso mogli zaradi neorganizirane male prodaje oziroma zaradi odločitve, da novo sprejeti delavci še ne morejo kupovati na mali prodaji.

Zelo pereč problem pri vključevanju novih delavcev v Železarno je bilo pomanjkanje stanovanj. Kljub tako perečemu pomanjkanju stanovanj pa so od predvidenih 387 stanovanj za družine, črtali kar 307, tako da jih je za Železarno ostalo le še 80 stanovanj. Ob dejstvu, da se je z vlaki na delo vozilo 2.157 delavcev, ki so bili zaradi tega z doma skoraj

dve uri več, se jim je zdelo, da je pomanjkanje stanovanj še bolj pereče.

Zavedali so se, da bodo problem pomanjkanja delavcev lahko rešili ali pa vsaj reševali in omilili z iskanjem notranjih rezerv. Za iskanje notranjih rezerv so smatrali, da je treba popraviti obstoječi normativ, da je treba izboljšati koristenje delovnega časa s tem, da se ne postopa pred vratarji že pol ure pred koncem dne, da se manj pohajkuje po obratih in podobno, da se zmanjšajo izostanki z dela, ki jih je dnevno 30 do 40, da se zmanjša razne izredne odsotnosti, da se zmanjšajo tridnevna bolovanja, da se z manjšimi racionalizacijami in novotarijami izboljšajo delovni pogoji na delovnih mestih kjer je to mogoče in se tam zaposlijo žene in končno z boljšim koristenjem strojnih naprav po naprednem brigadnem sistemu.

V razpravi po tem poročilu so ugotavljali iste probleme zlasti veliko pa so razpravljali o notranjih rezervah, ki so jih posamezni razpravljalci videli v tem, da se delovni čas ne izkoristi vseh osem ur, da se delavci med delovnim časom veliko sprehajajo po obratih, pa tudi izven tovarne, ko hodijo v trgovine, da za najmanjše probleme hodijo na sindikat, namesto, da bi te probleme reševali na sindikalnih sestankih. Menili so, da bi vse dajatve delavcem, denar, bone, živilske nakaznice in podobno, morali dostavljati na delovno mesto, da bi morali uvesti nadzor nad koristenjem bolniškega dopusta, zlasti pa bi morali izboljšati delovne priprave in organizacijo dela.

Poročilo o problematiki zagotovitve preskrbe do podrobnosti obravnava kako teče zagotovljena preskrba po osnovnih grupah: tekstil in obutev, prehrana in kurivo. Ugotovili so, da zagotovljena preskrba po posameznih vrstah blaga ni realizirana, zaradi česa so morali iskati druge vire v prosti prodaji in nadomestiti pomanjkanje posameznih vrst blaga zagotovljene preskrbe. Zanimiva je ugotovitev, da potrošniki niso zadovoljni z asortimentom blaga, da je največje popraševanje po volneni tkanini, volneni konfekciji in nogavicah, da je konfekcija perila slaba. Pri obutvi so bili problematični moški in ženski »gozderji«, moški in ženski polčevlji boljše kvalitete zlasti pa otroški in deški čevlji, kjer so dobavili le 50 parov, na Jesenicah pa je bilo prek 2.000 otrok. Poročilo ugotavlja, da so v celoti realizirali le mlevske izdelke, z vsemi ostalimi vrstami prehranbenega blaga pa so bile težave, posebno s tistimi po republiški tablici, ki so le občasno na trgu in v prodaji. Posamezne vrste blaga zagotovljene preskrbe so bile zmanjšane in so zaradi tega imeli velike težave s kuhanjem četrtega obroka.

Določena je bila tudi prioriteta delitve tako da so v:

1. prioriteto spadali delavci in uslužbenci Železarn,
2. prioriteto so spadali ostali delavci na Jesenicah,
3. prioriteto svoji delavcev Železarn in
4. prioriteto svoji delavcev ostalih podjetij.

Ta prioriteta je veljala zlasti za masčobo in so zaradi tega nastajale težave, ker svoji delavcev Železarn niso dobili istočasno masčob kot njihovi očeti oziroma matere, če so te bile zaposlene v Železarni.

Preskrba s kurivom je bila prav tako zagotovljena s tem, da je bil v prodaji le premo, drva pa je morala Železarna pripraviti in pripeljati na Jesenice v lastni režiji. V ta namen so pripravili posebne brigade frontovcev ki so odšli na sečišče, tisto leto precej oddaljeno od Jesenic. Za Jesenice in Železarno je bilo določeno sečišče na Rogu in Travniku, 26 km oddaljeno od železniške postaje Straža-Toplice.

V razpravi po poročilu so člani delavskega sveta podprli stališča, ki jih je navajalo poročilo in predlagali, da naj bi vsak obrat dal nekaj delavcev za brigado, kajti do zime je bilo treba pripraviti po osnovnem planu skoraj 5.000 kub. metrov drv, po republiškem dodatku pa še nekaj več kot 6.000 kub. metrov.

Na podlagi poročil in razprave so sprejeli te sklepe:

1. Trgovske poslovalnice Železarn naj se preskrbujejo direktno prek ministrstva za preskrbo LRS prioriteto in hitro ter v celoti po določenem delu, da bi s tem izboljšali prehranbeni standard delavcev.

2. Najodločneje je treba stopiti v borbo in s pravilno organizacijo dela v obratih doseči realizacijo planiranih mesečnih dopustov ter tako delavcem zagotoviti z zakonom predviden letni dopust.

3. Takoj je treba aktivno pristopiti k delu za podaljšanje pogodb pri tistih delavcih, ki so jih podpisali samo za 6 mesecev ter s tem preprečiti bodočo fluktuacijo in urediti stalnost zaposlitve.

4. Železarni je treba v merilu okrajaj nuditi prioriteto pri dodeljevanju stanovanjskega fonda, kar naj v celoti upoštevajo in izvajajo vse stanovanjske komisije okrajaj.

5. Po vseh podjetjih krajevnega mestnega okrajajnega in republiškega značaja je treba sistematično in klasificirati delovna mesta po težini. Ugotoviti delovna mesta primerna za šibkejšo delovno silo in na teh mestih zaposliti ženske in mladoletne delavce, fizično močne delavce pa prenesti v Železarno in po potrebi preskrbeti tudi za prekvalifikacijo.

6. V iskanju notranjih delovnih rezerv se je treba boriti za dosledno

izkoriščanje 8 urnega delovnika, za popolno odpravo zamud na začetku dne in proti predčasnim zapuščanju delovnega mesta pred koncem dne. Pod geslom: »Za osemurno delo, osemurno plačilo!« začeti borbo za koristenje delovnega časa od začetka do konca dne. Vzponredno s tem prenašati odgovornost od obratovodje prek asistentov na mojstre in brigadirje, kot neposredne vodje najmlajših in najmlajših proizvodnih enot. Dosledno izvajati reorganizacijo dela.

7. Železarni je treba v prihodnjem letu odobriti celotni plan izgradnje družinskih stanovanj, ker se vprašanja pomanjkanja delovne sile lahko reši le, če bo ugodno rešeno vprašanje stanovanj za družine delavcev.

8. Takoj ko bodo izdelane značke za posamezne obrate, se mora vsakega delavca, ki se ga zasači brez dela in opravlja v drugem obratu, premestiti na tovor, kjer je največje pomanjkanje delavcev.

9. Dosledno je treba pregledovati železniške vagonne s starim železom, odgovorni delavci pa morajo iz starega železa izločiti ves material, ki se v Železarni še lahko uporabi.

10. Rešiti vsa vprašanja in probleme lastne ekonomije.

11. Zmanjšati je treba nadurno delo na minimum in ga dovoljevati samo na delovnih mestih, kjer je to nujno potrebno.

12. Člani delavskega sveta se obvezujejo za prostovoljno delo pri razkladanju vagonov s starim železom.

13. Uprava podjetja mora do naslednje seje podati materialne bilance porabe v primerjavi z leti 1948 in 1949.

M. Polak

OBČNI ZBOR ZRGMIT SRS

V četrtek, 22. marca je bil v TOZD Montanistika FNT v Ljubljani XVII. občni zbor zveze rudarskih, geoloških in metalurških inženirjev in tehnikov SRS. Na občnem zboru, katerega so se udeležili predstavniki številnih podjetij, so poleg običajnih formalnosti poslušali poročila predsednika, tajnika, blagajnika in predsednikov komisij, zastopnikov podružnic in nadzornega odbora. Sprejeli so predračun za naslednji dve leti, prav tako tudi načrt dela in izvolili nov odbor ter sprejeli vrsto sklepov.

Za predsednika ZRGMIT SRS, je bil izvoljen za naslednjo mandatno dobo Mirko Bizjak, za podpredsednika Uroš Bajželj za rudarje, Matija Drovenik za geologe in Andrej Paulin za metalurge ter za tajnika Viktor Kersnič ml.

PREGLED SESTANKOV SDS

Tudi v minulem tednu so se samoupravne delovne skupine sestajale v okviru zborov delavcev TOZD in so obravnavale predlog za podaljšanje mandata sedanjim samoupravnim organom, samoupravni sporazumi o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka in samoupravni sporazumi o izumih in tehničnih izboljšavah v Slovenskih železarnah. Delovna skupnost skupnih služb je poleg teh vprašanj še obravnavala predlog statuta delovne skupnosti skupnih služb.

TOZD TALILNICE

je bilo 10 sestankov samoupravnih delovnih skupin, in sicer:

V obratu plavž je imela sestanek samoupravna delovna skupina aglomeracija 2, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu in je pod točko razno predlagala, da naj se začeti zgornja površina omaric v garderobi. SDS je predlagala, da naj se preuredi vhod v sanitarije, in sicer iz objekta številka 13.

V obratu martinarna je imela sestanek samoupravna delovna skupina staro železo 1, in je obravnavala vprašanja našeta v uvodu. V obratu elektrojeklarna so imele sestanek tele samoupravne delovne skupine: obratovodstvo elektrojeklarna, elektro peči 1, 2 in 3 ter priprava vložka elektrojeklarna, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu.

SDS obratovodstvo el. jeklarne in elektro peči 1 sta pripomnila, da mora transportni oddelek redno dostavljati livne garniture. Razpravljali sta o predčasnem zapuščanju delovnega mesta in menili, da se takšnim delavcem ne bi smelo priznati polnega delovnega časa. SDS sta pripomnila, da jima primanjkuje starega železa in poleg tega delajo samo z enim žerjavom. SDS elektro peči 1 je razpravljala o proizvodnji, ki se je povečala in s tem tudi nabava surovin, za katere nimajo skladišča. SDS meni, da je nujno, da se skladišče postavi, ker se sedaj surovine na prostem uničujejo. SDS je mnenja, da je popravilo 7,5 t. Sava žerjava zelo nenačrtno, kajti 8.4.1975 so žerjav postavili na tla in popravilo je ostalo na polovici. Zahtevajo odgovor, koliko bo stalo popravilo in koliko bi stal nov žerjav.

V obratu livarna so imele sestanek tele SDS: obratovodstvo, modelna mizarna, čistilnica odlitkov, kovinolivarna in jeklolivarna 2 so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. Čistilnica odlitkov je razpravljala o večji nabavi orodja, posebno pnevmatičnih klavir in sekačev, ker se jih pri delu veliko zlomi. Kovinolivarni so razpravljali o pomanjkanju bakra in so se dogovorili, da se vsi nalivki odstranijo še v livarni.

TOZD VALJARNE

je imelo sestanek šest samoupravnih delovnih skupin, in sicer:

V obratu adjustaža steckel so imele sestanek tele SDS: adjustaža steckel 2, 3, pocinkovalnica adjustaže steckel, odprema adjustaže steckel.

SDS adjustaža steckel 3, odprema adjustaža steckel in pocinkovalnica adjustaže steckel so obravnavale 27. april, 1. maj, 25. letnico del. samoupravljanja, 30. letnico osvoboditve, 30. letnico enotnih sindikatov, 40. letnico povojnih uspehov,

40. letnico štrajka na Jesenicah, razdelitev jubilejnih nagrad in plan za mesec junij.

V obratu valjarne žice je imela sestanek SDS lahka proga 3, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu.

V obratu valjarne 2400 je imela sestanek SDS odprema 2400, ki je obravnavala vprašanja našeta v uvodu. SDS ni sprejela predloga samoupravnega sporazuma o merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka v črni in barvni metalurgiji, ker meni, da je predlog sporazuma pisan za pravnike, ekonomiste in ne za delavce. Želijo, da naj bi se vsebina spremenila. Pod točko razno so razpravljali o medsebojnih odnosih, ki naj se izboljšajo in upoštevajo naj samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela.

V TOZD HLADNA PREDELAVA

sta imeli sestanek dve samoupravni delovni skupini, in sicer:

V obratu jeklovlek sta imeli sestanek SDS obratovodstvo jeklovleka in hladna predelava 3, ki sta obravnavali vprašanja našeta v uvodu.

TOZD VET

je imelo sestanek 10 SDS, in sicer:

V obratu strojno vzdrževanje je imela sestanek SDS SV Bela 1, ki je poleg v uvodu naštetih vprašanj obravnavala še program porabe IV sredstev ter program varčevanja za leto 1975.

V obratu VEN sta imeli sestanek SDS DES-1 in DES-2. DES-1 je poleg v uvodu naštetih vprašanj obravnavala še program porabe IV sredstev in program varčevanja za leto 1975.

V obratu RTA je imela sestanek SDS RMR, ki je obravnavala: izvolitev novega vodja delovne skupine in medsebojne odnose v delovni skupini. SDS se je strinjala, da naj bi bil novi

vodja delovne skupine Rudi Finžgar. V delovni skupini so medsebojni odnosi slabi in je sprejela sklep, da se bodo medsebojni odnosi normalizirali. Proti kršiteljem naj se strogo ukrepa, in sicer z izločitvijo iz delovne skupine. Sklep je bil dan na glasovanje. Štirje člani so sklep potrdili, dva člana sta se vzdržala glasovanja.

V obratu podbojarna sta imeli sestanek obe delovni skupini. Podbojarna je nov obrat v TOZD Hladna predelava in so za predstavnika v delavskem svetu TOZD Hladna predelava izvolili Grega Hudriča, za predsednika sindikata pa tov. Marijo Mlakar in Lada Krčelja.

V obratu PIV energije so imele sestanek tele SDS: PIV 1, 2, 3 in 4, ki so obravnavale vprašanja našeta v uvodu. SDS PIV 4 je predlagala, da bi v bodoče pravilnike in sporazume, ki so objavljeni kot priloga Železarja, tiskali v normalnem tisku, ne pa v pomanjšanem.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

sta imeli sestanek dve samoupravni delovni skupini, in sicer:

služba nabave in računovodstvo osebnih dohodkov, ki sta obravnavali vprašanja, našeta v uvodu.

V samoupravni delovni skupini službe nabave je pod točko razno direktor sektorja poročal, da nameravajo popraviti kritična delovna mesta s spremembo popisa delovnega mesta. Razpravljali so tudi o delovni disciplini, ker se opaža predčasno odhajanje z delovnih mest.

Analiza je narejena na podlagi zapisnikov samoupravnih delovnih skupin, ki smo jih prejeli v tednu od 3. maja do 10. maja tega leta.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje
Analizo pripravila Vlasta Vidič

Ko smo prepisovali čisto pis samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v TOZD železarne Jesenice, ki je bil objavljen kot priloga ŽELEZARJA v 11. številki z dne 20. marca 1975, smo pomotoma pozabili prepisati določila 14. člena sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih, ki smo jih objavili kot prilogo ŽELEZARJA v 50. številki z dne 19. decembra 1974. Prosimo delavce TOZD, da nam to napako oprostijo in pri členu 59 objavljenega samoupravnega sporazuma upoštevajo tole dopolnitev:

----- odreži -----

»Zoper delavca, ki je lažje kršil delovno obveznost, ni mogoče uvesti postopka, če je od storjene kršitve preteklo več kot 6 mesecev, če pa je postopek pravčasno uveden, se mora dokončati najpozneje v roku 6 mesecev od storjene kršitve.

Če je delavec hujše kršil delovno obveznost, so ustrezni roki 11 oziroma 12 mesecev.

Odločba izdana po preteku roka navedenega v prvem oziroma drugem odstavku tega člena je nična in nima pravnega učinka.

Pravica izvršiti ukrep zaradi kršitve delovne obveznosti zastara po preteku 60 dni od dneva, ko je odločba postala pravomočna.

----- odreži -----

Dosedanji člen 59 na strani 9 samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih postane peti odstavek novega člena 59. Vse delavce TOZD prosimo, da ta popravek nalepijo v samoupravni sporazum na 9. stran spodaj.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

POPRAVEK IN OPRAVIČILO

Kor. v okv grama proble blema zadnje kih i: mnenj predv vanj z neurej samsk pouda prihaj ozixon vo t sezna: področ naj bi šanja. Člani mladil sejah blemsl matiki petek, gim s biroja poslov

DO]

Naj publiš bo ko Zbralo srednj like. Od na to Arh, nik, v velik vseh : samo šolske EGS zijeve, ki boč hanik iz gim Vte nikov. toplot Bogde Valeri gimna Na nastojakov in v d. Tek mater SRS. dovliji

VS]

Ko činsk stitev osvol želji, čimb misij pišeje važno mlad stvov podro delu razni o del jo tu Ko avtor pravi Za roke, spevl ke p infor 86, J

S

kom sreč: pušk VKI

nino Ilje prvi revo zna:

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

KONFERENCA MLADIH DELAVCEV O STANOVANJSKI PROBLEMATIKI

Konferenca mladih delavcev si je v okviru letošnjega akcijskega programa zadala tudi nalogo, da izvede problemsko sejo o stanovanjski problematiki. Okrog tega vprašanja je v zadnjem času na mladinskih sestankih izrečeno vrsto najrazličnejših mnenj in pripomb, ki se nanašajo predvsem na pomanjkanje stanovanj za mlade družine, kakor tudi na neurejene stanovanjske probleme samskih delavcev. Pri tem je treba poudariti, da pri teh mnenjih prihaja tudi do napačnih razlag oziroma ugotovitev, za kar pa je krivo to, da so mladi premalo seznanjeni s problematiko na tem področju. Ravno problemska seja naj bi dala odgovore na vsa ta vprašanja.

Člani predsedstva konference mladih delavcev so na zadnjih dveh sejah govorili o pripravah na problemsko sejo o stanovanjski problematiki in sklenili, da sejo izvedejo v petek, 16. maja. Na seji bo med drugimi sodeloval Stefan Rodi, direktor biroja za urbanizem in stanovanjsko poslovanje, ki bo prisotne seznanil s

problematiko stanovanj v naši občini. Na sejo so poleg članov konferen-

ce vabljeni predstavniki osnovnih organizacij ZSMS iz vseh delovnih kolektivov, vabljeni pa so tudi vsi tisti, ki jih zanima ta problematika. Začetek seje bo ob 18. uri v sejni sobi občinske skupščine Jesenice. J. R.

MLADINA V MESECU MLADOSTI

Praznovanje letošnjega meseca mladosti, ki je združeno s praznovanjem 30-letnice osvoboditve, v naši občini poteka v znamenju številnih praznovanj, kulturnih in športnih prireditev, tovarniških srečanj, itd. Tudi občinska konferenca ZSMS Jesenice je za mesec maj pripravila zelo pester program prireditev in akcij, med njimi se jih je nekaj že izvršilo, ostale pa se bodo v drugi polovici meseca. Omenimo najprej nekaj že izvršenih akcij.

Na dan zmage, 9. maja zvečer, so zagoreli kresovi, ki so jih pripravili mladi v nekaterih krajevnih skupnostih. Na ta dan je bila tudi svečana seja predsedstva občinske konference ZSMS Jesenice. V soboto, 10. maja, so se številni mladinci, tako iz delovnih organizacij, šol in krajevnih skupnosti, udeležili velikega ljudskega zborovanja ob 30-letnici osvoboditve v Ljubljani. Jeseniški brigadirji, člani predsedstva OK ZSMS in člani komisije za mladinske delovne akcije, so se zjutraj najprej udeležili v Kranju slovesnosti ob formiranju gorenjskih mladinskih brigad.

Oglejmo si še program prireditev občinske konference ZSMS v drugi polovici maja.

Najprej bo v soboto, 17. maja športna prireditev in sicer spomladanski kros, ki ga organizira klub jeseniških študentov. Da bo kros kar najbolj zanimiv, so študentje povabili k sodelovanju vse osnovne organizacije ZSMS v občini. Najboljša ekipa bo prejela pokal kluba jeseniških študentov. Kros bo v Završnici, začel pa se bo ob 10. uri.

V dneh od 19. do 24. maja, bodo na vseh osnovnih šolah v občini sprejeli pionirje v Zvezo socialistične mladine. Občinska konferenca ZSMS bo za pionirje, ki bodo sprejeti v ZSM, pripravila predavanja o vlogi, pomenu, organiziranosti in nadaljnjih nalogah organizacije mladine.

V petek, 23. maja bo po jeseniških ulicah potekala tradicionalna baklada mladosti. Na njej bodo sodelovali člani športnih društev in organizacij, pripadniki teritorialnih in drugih vojaških enot, člani osnovnih organizacij ZSMS; skratka pričakujemo, da bo udeležba najmanj takšna kot je bila lani, ko je v bakladi sodelovalo več kot tisoč udeležencev. Baklada se bo začela ob 20. uri.

Naslednji dan, 24. maja bodo športna tekmovanja med osnovnimi

organizacijami ZSMS. Nekaj jih bo organizirala komisija za šport in prireditve, ostale pa bodo člani osnovnih organizacij sami.

25. maj, rojstni dan tovariša Tita, bo najbolj slaven dan v mesecu. Zjutraj se bodo najprej začeli množični pohodi mladih po partizanskih poteh, zatem pa bo ob 12. uri na Pristavi zbor vseh udeležencev pohoda.

Občinska konferenca ZSMS Jesenice poziva vse mlade v občini, da se vseh prireditev in akcij v mesecu mladosti in zmage, udeležijo v čim večjem številu. J. R.

SREBRNA VEGOVA PRIZNANJA

Matematiki iz osnovnih šol pa tekmujejo na občinskih področjih za srebrna Vegova priznanja. Tako bodo osnovnošolci iz naše občine tekmovali 17. maja na osnovni šoli v Kranjski gori.

Istega dne bodo tekmovali tudi učenci osnovnih šol iz radovljiske občine v šoli dr. Janeza Mencingerja v Bohinjski Bistrici. N. J.

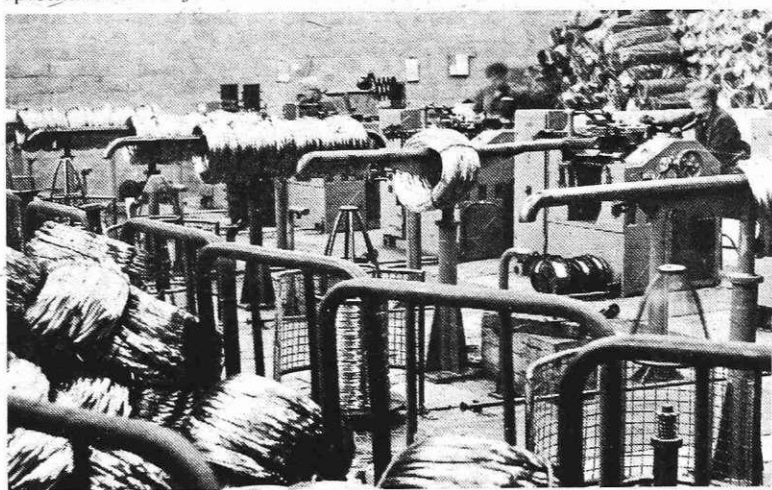
ALI POZNAŠ TOVARIŠA TITA?

Na pobudo pripadnikov JLA iz karavle karavanskih kurirjev, bo v petek, 23. maja v dvorani delavskega doma na Javorniku kviz z naslovom **ALI POZNAŠ TOVARIŠA TITA?** Pri izvedbi kviza bodo sodelovali učenci osnovne šole Koroška Bela, graničarji iz omenjene karavle ter člani osnovne organizacije ZSMS Javornik-Koroška Bela.

V prejšnjem tednu so se v delavskem domu na Javorniku zbrali predstavniki osnovne šole, graničarjev in osnovne organizacije ZSMS ter javniške Svobode in izbrali ustrezno gradivo, ki so ga posredovali članom posameznih ekip.

Učenci osnovne šole bodo predelali gradivo, ki zajema življenje in delo tovariša Tita do leta 1937, pripadniki JLA obdobje od 1937 do 1950. Člani osnovne organizacije ZSMS pa obdobje dejavnosti tovariša Tita v povojni graditvi socialistične samoupravne družbe.

Kulturni program bodo pripravili učenci osnovne šole, kviz pa prirejajo v počastitev rojstnega dne tovariša Tita.

V naši žičarni

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje...

Tito

VARSTVO PRED VNETHJIVIMI SREDSTVI

4

ZAŠTUPITEV S FOSFORJEM

Možnost zaščitne s fosforjem je v tem, ker se dodaja napalmo kot zaščitna zmes. Do zaščitne prihaja z resorpcijo fosforja pri opeklinah, pri čemer nastaja v tkivu z limfno tekočino strupena fosforna kislina. Celotna površinske opekline s fosforjem pogosto povzročijo hude zastrupitve. Tudi fosforni hlapi so prav tako strupeni. Odvisno od množine vdihanih hlapov nastopi akutna zastrupitev, ki jo spremljajo hudo bruhanje, motnje v krvnem obtoku hude motnje pri izmenjavi snovi, degenerativne spremembe na jetrih, ledvicah in srčni mišici. To pripelje do šoka in končno do smrti. Znaki kronične zastrupitve (zlasti po inhalaciji) so ciroza jeter, poškodba ledvic in slabokrvnost.

OPEKLINE DOBLJENE OD NAPALMA

Ker se izredni lepljivosti napalma na človeško kožo pridruži še dolgotrajno gorenje in visoka temperatura — povzroča globoke rane (opekline) in komplikacije prav zaradi prisotnosti fosforne zmesi. Fosfor prodira globoko v kožo in podkožno tkivo, tli v njem in se čez daljši čas ponovno vname, kar povzroča neznosne bolečine. Prisotnost natrijevih zlitin povzroča dodatne rane zaradi tvorbe natrijevega luga.

Pri poškodbah z napalom gre v večini primerov za obsežne opekline tretje stopnje. Napalm ne napada samo površino kože, temveč prodira v globino. To povzroči nastanek koagulacijskih nekroz (odmiranje) globljega tkiva in mišičevja, mastnega tkiva, živcev in celo kosti. Rane so pokrite z mastnim slojem nezgorele mase, so zelo boleče in se težko reparaajo.

Na prizadetih delih telesa se pojavijo edemi (otekline). V naslednjem stadiju se pojavijo brazgotine in kontrakture. Hude opekline ne omogočajo takojšnje transplantacije (presaditve) kože. Zaradi deformacij okončin je v številnih primerih potrebno amputiranje.

V Severni Koreji je imelo 43 % poškodovan obraz in glavo, 34 % roke in ramena, 15 % noge in 8 % telo. Poškodbe obraza in glave so v psihološkem smislu izjemno kompleksne, saj hude skoraj neznosne bolečine zmanjšajo moč razsojanja, smisel za orientacijo in možnost reševanja.

Smrtnost je visoka, saj znaša 50 %. Če je prizadeto 5 % telesne površine je preživetje že vprašljivo. Nevarnost je večja kot pri običajnih doslej znanih opeklinah. Šok, na katerega je težko vplivati, akutna odpoved funkcije ledvic ter ostali škodljivi komplicirani učinki, nam zaenkrat preprečujejo uspešno zdravljenje prizadetih od napalma.

To pomeni, da izkušenj v zvezi s konvencionalnim zdravljenjem opeklin ni mogoče uporabiti pri zdravljenju opeklin dobljenih od napalma. Bodisi da gre za lokalno obdelavo, šok terapijo ali kirurške metode, vključno tudi nujne kozmetične operacije.

VODA V VOJNI

1

Znano je, da je voda življenjskega pomena za človeka, ker je nujna za pokrivanje njegovih osnovnih fizioloških potreb, za vzdrževanje njegove osebnosti in splošne higiene ter za gospodarstvo, posebno za kmetijstvo in industrijo. Toda, voda lahko, če je higiensko oporečna, povzroči epidemije nalezljivih bolezni in množične zastrupitve. Od načina oskrbe z vodo so precej odvisni življenjski pogoji in zdravje prebivalstva, gospodarski in kulturni razvoj dežele.

Glede na dosedanje izkušnje lahko rečemo, da ima voda poseben pomen v izrednih razmerah, zlasti v vojni, in sicer zato, ker v teh razmerah praviloma pride do pomanjkanja vode na posameznih območjih oziroma pride do pogostega onesnažanja vode, s tem pa tudi do epidemij in bolezni, ki jih povzroča takšna voda. To pa seveda lahko zelo neugodno vpliva na bojno sposobnost oboroženih sil in obrambno moč države nasploh.

Pomanjkanje vode pa ne vpliva negativno le na oborožene sile in prebivalstvo, ki sicer živi na območjih kjer primanjkuje vode (kraški predeli), temveč tudi na prebivalstvo v tistih regijah, v katerih je v miru dovolj vode, ker bi zaradi vojnih akcij tudi tam prišlo do takšnega pomanjkanja. Za to pa je več razlogov.

V vojni prihaja predvsem do izključitve večjega števila uničenih, poškodovanih in onesnaženih vodnih objektov iz uporabe, kar velja zlasti za vodovode v mestih in industrijskih centrih. Istočasno bi prišlo v vojni tudi do povečanih potreb po vodi v tistih krajih, kjer so koncentrirane oborožene sile in vojna tehnika, kot tudi prebivalstvo, ki je evakuirano ali je migriralo. Do povečanih potreb po vodi prihaja tudi zato, ker so v vojni nujne velike količine vode za protipožarne namene in za dekontaminacijo v primeru uporabe jedrskega orožja.

(Nadaljevanje prihodnjič)

mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja — mala šola samoupravljanja —

Ob petdesetletnici delavskih spopadov s fašistično Orjuno

Zapiski iz obdobja Neodvisne delavske partije Jugoslavije na Jesenicah

Spomini prve generacije jeseniških komunistov

48

predvsem pa iz zgodovine vsezvezne komunistične partije (bolševikov) — VKP(b), s katero smo se srečali tudi mi v partizanih in jo čuvali kot svojo glavo in puško, dobesedno tako, kakor je na partizanskih izdajah VKP(b) pisalo.

Naj je bilo kakorkoli že, leta 1959 in prej smo govorili o Leninovem življenjepisju in delu:

— o Leninu, ki se je rodil leta 1870 pod imenom Vladimir Iljič Uljanov v učiteljski družini in ki je že s sedemnajstimi leti prvič občutil preganjanje s strani carskega režima zaradi svoje revolucionarne dejavnosti;

— o Leninu, ki je leta 1891 položil državni izpit iz pravnih znanosti in ki je bil ustanovitelj marksističnega krožka v Sa-

mari, po letu 1893 pa je postal voditelj petrograjskih marksistov;

— o Leninu, ki je od leta 1895 do 1900 preživel po ječah in v sibirskem izgnanstvu;

— o Leninu, ki je pred tem (leta 1895) organiziral petrograjsko »Zvezo borbe za osvoboditev delavskega razreda«, ki je začela množično agitacijo med delavci ter vodila množične stavke in na tak način v Rusiji spajala marksizem z delavskim gibanjem in tako postala prva klica revolucionarne partije proletariata v carski Rusiji;

— o Leninu, ki je s tem dejanjem napravil korak naprej od »Osvobodjenja dela«, ki ga je leta 1883 organiziral ruski marksist Plehanov v inozemstvu — v Ženevi v Švici, potem ko je obračunal z »narodništvom« najprej pri sebi in nato postal prizadeven razširjevalec marksizma skupaj z Zasuličem, Axelrodom in drugimi člani iz skupine »Osvobodjenje dela«, ki je prevedla v ruščino Marxova in Engelsova dela: »Manifest komunistične partije«, »Mezdno delo in kapital«, »Razvoj socializma od utopije do znanosti« in druga in tako zasedala marksistično miselnost tudi v družbeno (polet takratne Avstro-Ogrske) najbolj zaostali deželi v Evropi — v carski Rusiji, kjer so začeli vznikat marksistični krožki, med njimi tudi krožek v Kazanu, kjer se je Lenin 1877 vpisal na univerzo, pa tudi vstopil v marksistični krožek, ki ga je vodil Fedosejev, sodeloval v študentskem revolucionarnem gibanju, zaradi katerega je bil prvič aretiran, nato pa izključen s kazanske univerze, se preselil v Samaro, kjer se je okrog njega začel zbirati krožek samarskih marksistov;

— o Leninu, ki se je v Kazanu in Samari že seznanil s osnovnimi Marxovimi in Engelsovimi deli, spoznal valika učitelja svetovnega proletariata, ki sta v nasprotju s socialisti-utopisti prva utemeljila, da socializem ni izmišljotina zanesenjaških sanjačev-utopistov, marveč nujen rezultat razvoja sodobne kapitalistične družbe, in znanstveno v skladu z dialektično materialističnim družbenim razvojem napovedala, da se bo tudi kapitalistični družbeni red zrušil prav tako, kakor se je zrušil pred kapitalizmom fevdalno-tlačanski družbeni red, saj si kapitalizem z razvojem svojih proizvodnih sil in protislovljv kapitalistične proizvodnje v proletariatu ustvarja sam svojega grobarja, ustvarja delavski razred, zgodovinsko poklican, da s svojim razrednim bojem osvobodi sebe kapitalističnega izžemanja, s tem pa tudi vso človeško družbo — o Leninu, ki se je učil tudi iz Plehanovih del »Socializem in politični boj«, »Nasla nesoglasja«, »K vprašanju o razvoju monističnega pogleda na zgodovino«, med katerimi je cenil zlasti slednje delo, o katerem je tudi kasneje zatrjeval, da je »vzgojilo celo pokolenje ruskih marksistov«;

— o Leninu, ki se je učil pri Plehanovu in se kot Plehanov s svojimi somišljeniki v »Osvobodjenju dela« boril proti »narodništvu«, ki so odvrčali pozornost delavskega ljudstva od boja proti izkoriščevalskemu in zatiralnemu razredu z atentati na pripadnike tega razreda, s čimer ni bilo moč strmoljaviti carskega absolutizma, kakor je pokazalo že leta 1881, ko je skupina tajnega društva »Narodnja volja«, v kateri je bil tudi Leninov brat, pripravila in izvedla bombni atentat na carja Aleksandra II. in ga ubila, (se nadaljuje)

HANOVERSKI SEJEM

Letošnji hannoverski sejem je bil nekoliko preje kakor običajno, ker je bil razdeljen na dva dela. Prvi del je bil od 16. do 24. aprila, drugi del pa do 5. maja. Prvi del je zajemal naslednja področja: koriščenje odpadkov, armature, gradbeni material, informacijska tehnika, kemija, železo in jeklo, energija, elektronika, transportna tehnika, skladiščenje, regulacijska tehnika, hidravlika, preiskovalna tehnika, varenje, orodje, itd.

Hannover, mesto z okrog 600 tisoč prebivalci, 60 km južno od Hamburga, sredi ravnin, je imel poseben pomen v zgodovini. Hannover je bil kneževina, povezana z Anglijo, saj je po smrti kneževine Sofije hannoverske, 1917 njen sin Georg Ludvik za sedel angleški prestol kot Georg I. Večstoletne rodbinske veze angleškega in hannoverskega dvora so mestu dale precej angleškega vpliva. V letih 1815 do 1866 pa je bil Hannover celo kraljevina.

Danes je mesto precej drugačno. Zape stare zgradbe odstopajo protor industriji, še bolj pa trgovskim oncernom. V mestu dela tudi mnogo naših zdomcev, ki se jih sliši na vsakem koraku.

Gospodarske spremembe v svetu se občutijo tudi tu, 20.000 brezposelnih, mladi brez dela, rast cen osnovnih življenjskih potrebščin, protesti, štrajki. V tovarni V. W. Hannover so vrgli na cesto 2.500 delavcev, nalajnje odpuštili so predvidene. Železarna Wulfel je odpuščala 900 delavcev, ravno tako ostala podjetja. Vendar smatrajo delavci, da ho-jejo kapitalisti krivo, katero so istvarili, prenesti na ramena delavcev in izvelič dodatni dobiček, saj pritiskom na delavca povečujejo produktivnost, istočasno pa odpušajo delavce.

Posledice stanja v industrijskih središčih Evrope je težko predvideti, lanske je organiziranost delavskega razreda močna in enotna.

Hannoverski sejem je prikaz razvoja sodobne industrije, še posebno pa elektronike in računalniške tehnike. Veliki koncerni, posebno izdelovalci računalnikov, komercialnih procesnih terminalov, tekmujejo med seboj, ker za vse ni veliko protora. Firme Siemens, AEG, NCR, Singer, IBM, Telefunken, MDS, Cienze, BASF, WANG, ICL, itd. so na sejmu prikazale veliko; IBM naj bi poskrbel za senzacijo z računalnikom »F« (FUTURE), ki bo računalnik približal tudi nestrokovnjakom, spremenil tehnologijo računalnika z ogromnimi spomini in preprostim programiranjem. Na tiskovni konferenci so izjavili, da tega računalnika pač ni, vendar iz izkušnje vemo, da če firma izjavlja, da ga ni, la potem je. Izveden je industrijski terminal IBM 5937-501, IBM je razvil tudi novo grupo srednjih računalnikov 32/sistem od 16-32 K z grafičnim diskom, displejem - naksimalna cena 115.000 DM.

O NAPREDOVANJU NA DELOVNEM MESTU

V 16. številki Železarnja je bil objavljen med drugim zanimiv članek pod naslovom: Zakaj zastoj pri uveljavitvi sporazuma o delitvi OD in ako imenovanem napredovanju na delovnem mestu. Omenjeni so udi nekateri predlogi, verjetno predlogi delovnih skupin.

Pravilno je mnenje nekaterih, da e treba predhodno uskladiti kategorije, ker je celo primer, da je obrat, i je pri uvedbi sedanjih kategorij še obstojal, ukinjen. V novem obratu, ci je naslednik starega, se je delo na splošno bistveno spremenilo, ni pa prišlo do sprememb kategorij na vseh delovnih mestih. Delavci so zahtevali pojasnilo, kar je sektor za ekonomiko in organizacijo tudi poasnil, da je menda tako predlagalo aktratno obratovodstvo kot nekaken strokovni organ.

Pri ocenjevanju delavcev na devnih mestih imajo prav tisti, ki aajo prednost delovni dobi v Železarni, ker le tako ne bi bil oškodovan sti, ki je zaposlen že pol življenja Železarni. Ni še daleč čas, ko smo ili veseli, če je bil delovni teden

Veliko nudi firma z izdelanimi programskimi rešitvami MAS, SAP, IFB (integrirana obdelava financ) itd.

AEG in Telefunken sta razvila procesni računalnik AEG 80-20, velikost internega spomina do 1000 K z raznimi programskimi paketi ARSI-80, ASAM, MARTOS-K, itd.

AEG-jev računalnik sem imel pri liko videti, kako kontrolira 35 km transportnih trakov na frankfurtskem letališču. Instalirane imajo štiri računalnike, od katerih je eden rezerva, vsak s 64 K, povezani so

KONZORCIJ ZA IZGRADNJO...

(Nadaljevanje s 1. strani)
na Železarno oziroma posamezne temeljne organizacije združenega dela dobra polovica tega zneska.

Projekti še niso naročeni, ker so potrebne še nekatere predhodne uskladitve, tako, da se ni natančno znano kakšna sredstva bodo potrebna oziroma kakšna bo cena za kvadratni meter poslovne površine. Interesi Železarn, da sodeluje pri izgradnji poslovnega centra, so ute- meljeni z naslednjimi dejstvi:

Rast blagovne proizvodnje po količini, še prav posebno pa po vrsti proizvodnje (nerjavna in elektro pločevina, širok asortiment dodatnega materiala, novi proizvodi kovinske predelave) zahteva v nadaljnjem razvoju drugačne, bolj sodobne prijeme in odnose do kupcev in do tržišča nasploh. Sedanji pogoji komercialnega poslovanja so vse prej kot primerni. Pripravi se moramo tudi za poslovanje z integriranimi oziroma priključenimi TOZD, katerih proizvodna struktura se v marsičem bistveno razlikuje od dosedanje naše proizvodnje. V večji meri kakor doslej se bomo morali vključevati v prometno sfero z delnim vključevanjem prodaje na drobno nekaterih naših proizvodov in ostalih članic Slovenskih železarn. Zato je tudi razumljivo, da se vodijo razgovori z Univerzalom Jesenice za skupen usklajen nastop in sofinanciranje pri izgradnji tega poslovnega centra. Ustvariti moramo pogoje za nekatere posebne funkcije kot npr: marketing, inženiring in računalništvo, v svrhu izdelave projektov za lastne potrebe, kakor tudi za trg. Nič manj pomembna ni naloga,

z 200 kontrolnimi mesti pri transportnih trakovih in avtomatično brez kakršnekoli dokumentacije sortirajo in premeščajo prtljago potnikov. Promet je velik, saj pristajajo ali odletijo tudi po trije avioni na minuto.

Ostale firme se usmerjajo bolj na komercialna področja dela, procesne računalnike sta razvila tudi Siemens in Digital.

Razvoj računalništva gre naprej, posebno na področju terminalov, (industrijskih in inteligentnih), organizacija dela, programiranje.

August Thussen ima letos svoje leto, zato se je letos predstavil na sejmu.

Na sejmu se je predstavila tudi ISKRA. V zelo hudi konkurenci je dobila priznanje za dva svoja izdelka, za industrijsko obliko in funkcionalnost. Prevzel nas je ponos, ko smo v posebni dvorani videli med izbranimi izdelki tudi Iskrine. Lahko rečemo, bilo je kaj videti. P. Ž.

da okrepimo nekatera področja v okviru delitve programa dela Slovenskih železarn. Skratka želimo, da na Jesenicah ne izdelujemo in prodajamo samo jeklo ampak da bi začeli oblikovati in nuditi tudi intelektualne usluge, ki imajo dobro osnovo v naših kadih in naših dolgotrajnih izkušnjah.

O predlogu izgradnje poslovnega centra je, 17. aprila letos razpravljali odbor za gospodarstvo pri DS Železarn in poleg priporočila temeljnim organizacijam združenega dela, da sprejmejo sklep o pristopu in podpisu pogodbe, imenoval člana in namestnika v konzorcij. Odbor je tudi zahteval, da je potrebno pred začetkom gradnje, dokončno rešiti problem prerazdelitve obstoječih prostorov, ki bodo z vselitvijo v nove poslovne prostore izpraznjeni. Leti naj bi bili prvenstveno namenjeni za ureditev perečih vprašanj garderob bližnjih obratov.

Osnutek pogodbe, ki je priložen gradivu, določa način dela konzorcija oziroma organe konzorcija, razna pooblastila, način izbire izvajalcev del, občasni tehnični nadzor, obveznosti članic konzorcija glede materialnih obveznosti, ki bodo konkretno določene z aneksi in način reševanja sporov. V posebnem členu se članice odpovedujejo pravici odstopa iz konzorcija.

Čeprav je vprašanje prepotrebnih poslovnih prostorov za Železarno in s tem v zvezi tudi za TOZD že več let prisotno, razen tega pa se bo s preselitvami v nove in izpraznjene prostore nudila možnost reševanja tudi drugih odprtih vprašanj (garderobe, jedilnice in podobno), bi o soglasju za pristop in o podpisu pogodbe za ustanovitev konzorcija, morali razpravljati delavci na zborih delavcev oziroma na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Menim, da bodo odbori za gospodarstvo v TOZD tak način soglasja tudi iskali. Dejstvo je namreč, da gre po grobi oceni za združevanje 70 milijonov dinarjev (sedem starih milijard) in da je delitev dohodka neodtujljiva pravica delavcev. Sklep o pristopu in podpisu pogodbe je namreč v smislu pogodbe že dejstvo, da sodelujemo pri izgradnji, to pa pomeni tudi sodelovanje z navedenimi sredstvi. -v

Samoupravni organi v preteklem tednu

18. SEJA ODBORA ZA DOHODEK IN NAGRAJEVANJE

Predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje TOZD VET Viko Smolej je, 28. aprila sklical 18. sejo odbora, na kateri so obravnavali povračilo stroškov za terenska dela, ki veljajo od 1. 3. 1975 dalje, in sicer 54,00 din za delovni dan, če prevoz na teren in povratek nista izvedena s službenim vozilom in ni organizirana prehrana med delom ter 30,00 din na dan, če je bil prevoz organiziran, delavce pa je moral sam skrbeti za prehrano.

V nadaljevanju se je odbor obravnaval pritožbo glede izplačevanje gibljivega dela OD personalne delavke ter zahteval, da odgovor na pritožbo posreduje oddelek za nagrajevanje pri SEOP. Pri obravnavanju predloga obratovodja stojnega vzdrževanja za dodatno stimulacijo delavcem v SV plavž je bil odbor mišljenja, da to vprašanje bolj sodi v pristojnost odbora za kadre in medsebojna razmerja ter pristojnost odbora za delovno varnost, zato je predmet odstopil v reševanje tema dvema odboroma.

Odbor je 54 delavcem odobril oziroma podaljšal dodeljevanje stimulacijskega dodatka in štirim delavcem ukinil ta dodatek. Na seji so

OPOZORILO VODJEM SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN!

Potekel je čas, ko bi morali vodje samoupravnih delovnih skupin sklicati sestanke samoupravnih delovnih skupin in na njih obravnavati predlog za podaljšanje mandata sedanjim samoupravnim organom, kar je bila točka dnevnega reda zbora delavcev TOZD oziroma skupnih služb. Ponovno vas moram spomniti na določilo statuta TOZD, da je vodja samoupravne delovne skupine dolžan sklicati sestanek samoupravne delovne skupine, kadar je sklican zbor delavcev TOZD in obravnavati vprašanja, ki so na dnevnem redu zbora, kajti do konca minulega tedna nismo sprejeli dokajšnjega števila zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin, ki naj bi bili dokaz, da ste v aprilu oziroma maju sklicali sestaneke. V nadaljevanju podajam pregled, koliko samoupravnih delovnih skupin še ni imelo sestanka oziroma še nismo sprejeli njihovih zapisnikov.

SESTANKA ŠE NISO IMELE:

plavž	13
martinarna	13
livarne	1
valjarna bluming	4
valjarna žice in profilov	2
valjarna 2400	3
jeklovlek	5
elektrodni obrat	6
strojne delavnice	9
strojno vzdrževanje	16
elektro vzdrževanje	7
RTA	6
elektro in toplotna energija	6
plinska in vodna energija	2
transport	10

SVOJO DOLŽNOST SO OPRAVILI VSI VODJE SAMOUPRAVNIH DELOVNIH SKUPIN NASLEDNJIH OBRA-TOV:

elektrojeklarna, šamotarna, adjustaža štekel, adjustaža bluming, hladna valjarna, žičarna, profilarna, podobojarna, žebljarna, gradbeno vzdrževanje in strugarna valjev.

Vodje samoupravnih delovnih skupin opozarjam na ta prepušt zlasti zaradi tega, ker sedanji rezultati zbrani iz zapisnikov samoupravnih delovnih skupin ne kažejo na to, da so se delavci TOZD odločili za podaljšanja mandata sedanjim samoupravnim organom in bomo morali delavske svete TOZD opozoriti, da razpišejo volitve v juniju.

Vodja odseka za informiranje
Milan Polak

IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SINDIKATA ŽELEZARNE

Za danes popoldne je predsednik konference osnovnih organizacij sindikata Železarn Franc Kobentar sklical sejo izvršnega odbora. Najprej bodo pregledali sklepe sprejete na zadnji seji, nato pa razpravljali o predlogu zaključkov oziroma dopolnilu programa, ki je bil obravnavan že na volilni konferenci sindikata. Izvršnem odboru bodo na današnji seji posredovani tudi rezultati poslovanja za prvo četrtletje letošnjega leta.

ADJUSTAŽA ŠTEKEL JAVORNIK

Druga seja odbora osnovne organizacije sindikata je bila v ponedeljek, 5. maja. Člani odbora so obširneje razpravljali o praznovanju 30-letnice osvoboditve, dneva OF in 40-letnice kovinarske stavke na

Jesenicah. V nadaljevanju seje so obravnavali problematiko aktivna mladih delavcev. Odobrili so sredstva za nabavo športnega rekvizita, nato pa odobrili denarno pomoč sodelavcu Mencingerju, ki dalj časa boluje zaradi poškodbe v obratu. Strinjali so se s predlogom referenta za letovanje in omogočili brezplačno letovanje na morju Marjanu Klančniku namesto sodelavca Sulejmanoviča.

VALJARNA PROFILOV

V ponedeljek, 28. aprila, je bila seja odbora osnovne organizacije sindikata valjarne profilov. Največ so razpravljali o organizaciji izleta ter o praznovanju 1. maja. Anton Zupan je obvestil odbor osnovne organizacije sindikata o podelitvi srebrnega znaka sindikata. Srebrni znak podeljuje občinski sindikalni svet in pomeni še večjo vspodbudo za delo v prihodnje.

TRANSPORT

V ponedeljek, 21. aprila, je bila peta seja odbora osnovne organizacije sindikata na transportu. Odboru osnovne organizacije sindikata je bil posredovan program varčevanja, ki je bil tudi sprejet. S programom varčevanja so bili seznanjeni vsi člani kolektiva prek objave v Železarnju. Člani odbora so razpravljali o spremembah brezplačnega letovanja na morju, tako, da bosta koristila brezplačno letovanje Jovo Zrnič namesto Antona Moriča in Matija Klinar.

GENERALNI REMONT VALJARNE ŽICE ZAKLJUČEN

Od pristojnih služb smo prejeli podatke o opravljenem generalnem remontu vseh naprav v valjarni žice. Remont je trajal od 1. do 11. maja. Pri remontnih delih so sodelovali delavci naše železarn, to je strojno in elektro vzdrževalci in delavci podjetja Vatrostalna, ki so bili v glavnem zaposleni pri remontu Custodis ogrevne peči. Iz podatkov, je razvidno, da je bilo pri remontu v valjarni žice zaposlenih 120 delavcev iz strojnega in gradbenega vzdrževanja; 40 naših sodelavcev iz elektro vzdrževanja in 90 delavcev iz valjarne žice, ki so vzdrževalcem pomagali pri delu na vseh treh izmenah.

Valjarna žice je z rednim obratovanjem začela spet 11. maja na popoldanski izmeni.

Prejšnji teden je bil zaključen dvomesečni tečaj za voznike vilicarjev na ŽIC. Tečaj so obiskovali delavci Železarn, Kocinarja, Zarje, SGP Sava, ELIM, Intervropa in GG Bled. Od 38 vpisanih je teoretični del izpita uspešno opravilo 34 kandidatov, praktični izpit pa bodo opravljali še v tem mesecu.

KAKŠNE BODO NOVE ŠTIPENDIJE

Z novo štipendijsko politiko bosta bolj nagrajena hitrost in učinkovitost študija. Posebni dodatki za deficitarne tehniške stroke ter metalurgijo. Večina štipendistov bo pridobila, nekateri zelo veliko. Pomembne novosti, ki naj si jih dobro ogledajo učenci, študentje, starši, učitelji in vsi, ki usmerjajo mladino.

PERSPEKTIVA – VLAGANJE V KADRE

Po nekaterih podatkih je že danes na splošno vlaganje v razvoj kadrov 3,5 krat bolj učinkovito kot vlaganje v delovno opremo. In tega se Železarna dobro zaveda, saj se je skupno število štipendistov samo iz šolskega leta 1973/74 na 1974/75 povečalo s 558 na 629. Naša bodočnost in razvoj nista usmerjena v bistveno povečevanje kadrov, ampak v dvigovanje njihove kvalifikacijske strukture. Štipendiranje pa je med pomembnimi vzvodi pri tem uresničevanju.

ZAKAJ SPREMEMBE V ŠTIPENDIRANJU

Nova štipendijska politika je rezultat usklajitve kadrovskih štipendij s samoupravnim sporazumom o štipendiranju učencev in študentov. Z njo želimo doseči zlasti naslednje cilje:

Poudariti nagajevanje po šolskih oziroma študijskih uspehih.

Dosedanje oblike so bile premalo spodbudne, razlike med zadostnim in odličnim uspehom pa prenizke.

Pospešiti hitrost študija.

Čeprav je Železarna s svojimi štipendisti sorazmerno zadovoljna, se je zlasti pri nekaterih študentih pojavljalo izrazito podaljševanje študija; to pa predvsem tam, kjer je majhno število obveznih izpitov. Zato se je dogajalo, da imamo absolvente z minimalnim številom izpitov, pri katerih je zaključek študija še zelo odmaknjen. Z novostmi bo višina štipendije dokaj odvisna od razmerja med opravljenimi in predpisanimi izpiti.

Dodatno stimulirati deficitarne poklice.

Že dalj časa opazujemo primanjkljaj štipendistov v tehniških (pedagoških in zdravstvenih) strokah. Mladina se vse bolj usmerja v netehniške (družbenoslovne, humanistične) vede in je tako odnos med tema dvema v slovenskem merilu že zaskrbiljujoč. Glede na odzive in sedanjo sliko je tudi situacija v Železarni podobna.

Iz tega razloga smo se odločili, da uvedemo dodatke za štipendiste tehničnih strok. Zaradi izrednega primanjkljaja metalurških in osnovnih poklicev pa se za te učence in študente uvaja še poseben dodatek. Potemtakem bo imel učenec oziroma študent tehniške stroke enkratno, metalurške stroke pa kar dvakratno prednost v dodatku pred kolegom z netehnične smeri in sicer ob enakem uspehu. Dodatki bodo povezani s šolskim uspehom.

Poudariti moramo, da s tem ne želimo ustvarjati nikakršne umetne in nosilne delitve na "manjvredne" in "večvredne" poklice. Naša edina želja je, da se v skladu s potrebami več mladine odloča za tehnične metalurške in osnovne poklice, ter da to usmeritev tudi materialno podpremo.

Odpraviti kampanjsko učenje na srednjih in poklicnih šolah.

Izkušnje kažejo, da se učenci kampanjsko učijo zlasti ob koncu oz. v II. polletju, medtem ko so učni uspehi v I. polletju izrazito slabši. Zato ujavamo štipendiranje glede na polletni uspeh, in ne letni kot doslej.

Zmanjševati število neupravičenih izostankov, ki so na poklicnih in tehniških šolah mnogo previsoki. Štipendija se bo zmanjševala skladno s številom neupravičenih izostankov.

PREGLED IN KRATKA RAZLAGA NOVIH ŠTIPENDIJ

Za učence poklicnih šol in TSS – metalurške stroke:

Uspeh	Osnovna štipendija glede na uspeh	Dodatek na stroko	Skupaj
zadosten	440. –	50. –	490. – din
dober	500. –	120. –	620. – din
prav dober	560. –	180. –	740. – din
odličen	620. –	250. –	870. – din

Za I. letnik se upošteva uspeh zaključnega razreda osnovne šole; pri poklicni šoli s pogojem sprejema z nezadostnim uspehom, ki se šteje kot zadostni (npr. 8. r. nezadostni, pogoj za šolo poklicnih delavcev je najmanj 6 r. osnovne šole).

Za učence srednjih tehniških šol izven Jesenic, oziroma kraja stalnega bivanja:

Uspeh	Osnovna štipendija glede na uspeh	Dodatek na obvezo	Dodatek na stroko	Skupaj
zadosten	440. –	80. –	50. –	570. – din
dober	500. –	150. –	120. –	770. – din
prav dober	560. –	230. –	180. –	970. – din
odličen	620. –	310. –	250. –	1.180. – din

Za učence srednjih šol ekonomske, administrativne in drugih netehniških smeri izven Jesenic se prizna višina samo v iznosu osnovne štipendije in dodatka na učno obveznost:

Uspeh	Osnovna štipendija glede na uspeh	Dodatek na obvezo	Skupaj
zadosten	440. –	80. –	520. – din
dober	500. –	150. –	650. – din
prav dober	560. –	230. –	790. – din
odličen	620. –	310. –	930. – din

Za učence strojne in drugih strok, ki se šolajo na Jesenicah, v kraju stalnega bivališča:

Uspeh	Osnovna štipendija glede na uspeh
zadosten	440. – din
dober	500. – din
prav dober	560. – din
odličen	620. – din

V kolikor se učenci vozijo v šolo nad 20 km v eno smer, se jim prizna višina štipendije iz predhodne razpredelnice.

Za študente – štipendiste višjih in visokih tehniških šol:

Osnova za uspeh ob povprečni oceni 7,3 do 7,9	% opravljenih izpitov	Dodatek na obvezo	Dodatek na stroko	Skupaj
710. –	do 20 %	60. –	50. –	820. – din
710. –	od 21 % do 40 %	120. –	100. –	930. – din
710. –	od 41 % do 60 %	190. –	150. –	1.050. – din
710. –	od 61 % do 80 %	250. –	200. –	1.160. – din
710. –	od 81 % do 100 %	310. –	250. –	1.270. – din

Pri tem moramo upoštevati najnižjo oceno od 6,0–6,5, kjer znaša osnova na uspeh 560. – din in najvišjo oceno 9,4–10, kjer znaša osnova na uspeh 1.060. – din, ali natančno v lestvici:

s povprečno oceno 6,0 – 6,5	560. – din
s povprečno oceno 6,6 – 7,2	620. – din
s povprečno oceno 7,3 – 7,9	710. – din
s povprečno oceno 8,0 – 8,6	810. – din
s povprečno oceno 8,7 – 9,3	940. – din
s povprečno oceno 9,4 – 10	1.060. – din

To omogoča izredno diferenciacijo med uspešnim in slabim študentom. Tako lahko nastopi najnižja štipendija na tehniških šolah 670. – din in najvišja, ki je težko dosegljiva 1.620. – din (odličen in vsi izpiti).

Štipendisti metalurške stroke prejemaajo zaradi izredne deficitarnosti še poseben dodatek, ki v povprečnem izračunu ne krši sporazuma, in sicer se lestvica na stroko poveča v osnovi za 100. – din (150, 200, 250, 300, 350. – din).

V tem primeru bo najnižja štipendija na metalurgiji znašala 770. – din in maksimalna 1.720. – din.

Za študente visokih in višjih šol netehniških smeri (ekonomska, pravna, filozofska, itd.):

Osnova za uspeh ob povpr. oceni 7,3 – 7,9	% opravljenih izpitov	Dodatek na obvezo	Skupaj
710. –	do 20 %	60. –	770. – din
710. –	od 21 % do 40 %	120. –	830. – din
710. –	od 41 % do 60 %	190. –	900. – din
710. –	od 61 % do 80 %	250. –	960. – din
710. –	od 81 % do 100 %	310. –	1.020. – din

Najnižja možna štipendija v tem primeru znaša 620. – din, maksimalna pa 1.370. – din (Primerjaj tabelo štipendistov višjih in visokih tehniških šol.)

DODATNI UKREPI

Učencem, poklicnim in srednjih šol se višina štipendije oblikuje na osnovi polletnega učnega uspeha (I. polletje osnova uspeh v predhodnem letniku; II. polletje osnova uspeh I. polletja).

V primeru, ko je učenec v I. polletju nezadosten, prejema v drugem polletju le polovico višine štipendije iz I. polletja.

Štipendije se podeljujejo na vseh stopnjah in smereh 12 mesecev za uspešne učence in študente.

V času počitnic se ukine štipendija tistim učencem, ki zaključijo letnik z nezadostnim uspehom in ponovno obnovi v novem šolskem letu, če je učenec opravil popravni izpit in s tem uspešno zaključil letnik.

Študentom se začasno ukine izplačevanje štipendije v primeru neizpolnjevanja minimalnih pogojev vpisa v naslednji letnik. Z izpolnitvijo teh pogojev se štipendija ponovno obnovi.

V primerih, če študent ali učenec ne namerava ali nima izgledov, da dokonča šolanje, se uveljavi postopek vračanja prejeete štipendije.

Za vsak dan neupravičenega izostanka, ki ga dobi učenec poklicne ali srednje šole, se zniža štipendija v naslednjem mesecu za 50. – din.

Navedeno velja tudi, če učenec izostaja pri posameznih urah pouka. V tem primeru velja pet ur izostankov v mesecu enako kot izostanek enega dne.

UVELJAVITEV NOVEGA SISTEMA ŠTIPENDIRANJA

Študentom višjih in visokih šol se uveljavijo nove štipendije s 1. 5. 1975, učencem poklicnih šol in srednjih šol pa z novim šolskim letom.

ZAKLJUČEK

Z novo štipendijsko politiko smo v skladu s samoupravnim sporazumom o štipendiranju učencev in študentov želeli popraviti nekatere slabosti in pomanjkljivosti dosedanjega sistema. Višina štipendije je sedaj močno odvisna od prizadevnosti, uspešnosti in hitrosti šolanja. Mar ni to samo oblika nagajevanja po delu?

Analiza izračunanih štipendij po starem in po novem sistemu je pokazala, da bo le neznanto število naših štipendistov izgubilo – večina bo pridobila, nekateri zelo veliko.

(Na osnovi sklepov odbora za kadre pri DS Železarne z dne 25. 4. 1975 pripravil Franč Belčič)

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER IN ŽELEZARNA JESENICE

RAZPISUJETA

SPREJEM UČENCEV V ŠOLSKEM LETU 1975/1976

POKLICNA KOVINARSKA, METALURŠKA IN ELEKTRO ŠOLA

Na poklicni šoli se učenci lahko učijo različnih poklicev. Po končanem šolanju dobijo absolventi ustrezno zaposlitev v železarni Jesenice, velike pa so tudi možnosti za napredovanje na delovnem mestu, nadaljnje šolanje in osebno uveljavljanje.

Vpisali bomo:

- 45 učencev za strojne mehanike (strojne ključavničarje)
- 10 učencev za ključavničarje varilce,
- 5 učencev za orodne ključavničarje,
- 20 učencev za strugarje,
- 5 učencev za vodovodne instalaterje,
- 30 učencev za obratne elektricarje.

Vpisni pogoji

V poklicno šolo vpisujemo učence z uspešno končano osnovno šolo. Vpišemo pa tudi učence s popravnim izpitom iz tujega jezika. Preizkusa znanja za sprejem ni. Ostali vpisni pogoji so: da je učenec duševno in telesno zdrav in star največ 18 let. Šolanje traja tri leta.

Ugodnosti šolanja

Pri izobraževanju so zelo pomembni pogoji, v katerih učenci živijo in delajo. Pri nas so ti pogoji zelo dobri, in sicer:

- učenci prejemaajo mesečno štipendijo po samoupravnem dogovoru o štipendiranju, ki jo daje železarna Jesenice in je odvisna od učnega uspeha,
- učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev,
- oskrbino v domu učencev regresira železarna Jesenice,
- učenci dobijo brezplačno malico,
- učenci so zdravstveno in nevarno zavarovani,
- učenci prejmejo v času šolanja tri delovne oblike.

ŠOLA ZA METALURŠKE DELAVCE

Na šoli za metalurške delavce se učenci lahko učijo različnih metalurških poklicev. Po končanem šolanju je absolventom zagotovljena zaposlitev v obratih Železarne.

Vpisali bomo:

- 15 učencev za talilce pri plavžu, SM peči in elektro peči,
- 15 učencev za valjavce,
- 15 učencev za žičarje,
- 20 učencev za hladno valjavce.

Vpisni pogoji

V šolo za metalurške delavce vpisujemo učence, ki so uspešno končali najmanj šest razredov osnovne šole in so izpolnili obveznost osnovnega šolanja. Na tej šoli prideš po najkrajši poti do poklica, saj traja šolanje samo dve leti. Ostali vpisni pogoji so: da je učenec telesno in duševno zdrav in star največ 18 let.

Ugodnosti šolanja

Učenci šole za metalurške delavce uživajo enake ugodnosti kot učenci poklicne šole. Zato jih preberite, in ker so zelo ugodni, jih upoštevajte pri izbiri poklica.

TEHNIŠKA METALURŠKA IN STROJNA ŠOLA

Na tehniški šoli izobražujemo učence za metalurške in strojne tehnike. Po končanem šolanju se lahko absolventi zaposlijo v Železarni in drugih gospodarskih organizacijah ali pa nadaljujejo s študijem na ustrezni višji ali visoki šoli.

Vpisali bomo:

- 30 učencev v metalurški oddelku,
- 30 učencev v strojni oddelku.

Vpisni pogoji so:

- uspešno končana osnovna šola,
- uspešno opravljen pisni preizkus znanja iz slovenščine in matematike,
- odlični in prav dobri učenci so oproščeni preizkusa znanja,
- da je učenec telesno in duševno zdrav,
- starost največ 18 let.

Pisni preizkus znanja iz slovenščine in matematike bo 30.6. t. l. ob 9. uri. Navedenega dne naj pridejo v šolo vsi učenci, ker bodo dobili ustrezna navodila. Šolanje traja štiri leta.

Ugodnosti šolanja

Železarna Jesenice bo štipendirala 20 učencev metalurškega in 5 učencev strojnega oddelka. Učenci iz oddaljenih krajev lahko stanujejo v domu učencev.

PRIJAVA ZA SPREJEM

Za sprejem v eno izmed navedenih šol izpolnite prijavo, obr. 1,20 kolkovano z 2. – din. Obrazec dobite v knjigarnah. V prijavi napišite poleg ostalih podatkov še naziv šole in poklic, za katerega se želite šolati. K prijavi za sprejem priložite:

- spričevalo o končani osnovni šoli,
- rojstni list,
- zdravniško potrdilo.

Za sprejem v dom učencev napišite posebno prošnjo, obr. 1,74 in ji priložite:

- potrdilo o premoženjskem stanju in številu članov skupnega gospodinjstva,
- potrdilo o osebnih dohodkih vseh zaposlenih v skupnem gospodinjstvu.

Prijave in prošnje za sprejem v šolo in v dom učencev pošljite do 28.6. t. l. na naslov: Železarski izobraževalni center Jesenice, 63270 Jesenice. V primeru, da bodo ostala razpisana mesta nezasedena, bo vpis mogoč do 1.9. t. l. O sprejemu v šolo, dom in pričetku pouka boste pisмено obveščeni.

UČENCI

Možnosti za šolanje so pri nas velike. Izbirate lahko med različnimi poklici, samo odločiti se morate. Zelo pomembno je tudi, da se boste po končanem šolanju lahko zaposlili, saj so Jesenice znano industrijsko središče. Lahko pa boste s šolanjem nadaljevali. Pričakujemo vašo prijavo.

Železarski izobraževalni center
Železarna Jesenice

OB 30-LETNICI ZMAGE NAD FAŠIZMOM

DNEVI PRED 3 KONCEM VOJNE Ivan Jan:

(Iz kronike Kokrškega odreda)

Če bi se tega lotili z napadom, bi ogrozili več ko 600 zapornikov, ki so čakali na osvoboditve. Tudi če bi kaznilnico napadli več brigad, bi jo njena dobro oborožena posadka, ki je štela okoli 90 mož, zlahka branila.

Pri tem bi bilo na partizanski strani nedvomno veliko žrtev, zaradi česar pa uspeh ne bi bil nič boljši.

Na koncu so ugotovili, da je osvoboditev zapornikov v Begunjah v teh razmerah prva in največja odredova naloga. Vedeli so tudi, da bi bile njegove sile zelo potrebne tudi v okolici Trbiča, toda tam je bilo preveč součastnikov sil, odredovcev pa premalo, da bi se razdelili. Imeli so le še dva bataljona. Zdaj se je z vsi

jasnostjo pokazala velika vrzel zaradi odsotnosti I. bataljona, ki je nedavno moral oditi na Štajersko.

Izid tega posveta je bil, da se bodo lotili osvoboditve zapornikov iz begunjske graščine in to na svojstven način.

Načrt je bil naslednji:

- ker z odredovimi silami ne bi bilo mogoče napasti Begunj frontalno, treba pa je zavarovati zapornike, ki jih lahko usak čas začno uničevati, bodo Begunje odrezali od ostalih krajev z blokado. Zato bodo obkolili ta predel tako, da bo pod nadzorom odrednih enot;

- to blokado bodo vzpostavili takoj. Svoje sile bodo razporedili takole; da bi čim bolj zaprli vse dohode, naj bi II. bataljon zasedel

položaje tako, da bo držal v šahu Poljce in cesto proti Lescam oz. iz njih, in proti Radovljici in Zirovnici. K tej enoti sta bila odredjena dva člana odrednega štaba: politkomisar in namestnik komandanta. Poveljstvu bataljona, bi na kraju samem pomagala voditi vse akcije, kajti računali so, da ne bo vedno zveze;

- III. bataljon bodo namestili tako, da bo sklenil obrambo tam, kjer se bodo nahajali položaji II. bataljona, se pravi na jugovzhodnem predelu. Zato bo zavzel položaje na ravninskem predelu od ceste Begunje–Lesce ter dalje poleg Nove vasi, Dvorske vasi in do ceste, ki pelje pod gorami iz Begunj proti Trbiču. Tako bosta bataljona na severu odprta ob vznožju Stola, Begunjske in Dobrče, na ravninskem predelu južno in jugozahodno in vzhodno pa bosta ob vaseh in cestnih križiščih imela nadzor nad komunikacijami;

- da bi bil odredni štab bliže bataljonom, še zlasti tretjemu in kaznilnici, je sprejel nalogo, da se bo s patruljo in širšim štabom vred premestil niže, in sicer širši del štaba v Savnikovo vilo v začetku. Druge, ožji štab pa v bližnjo Strojovo vilo.

Tja so šli od ožjega štaba komandant, načelnik, pomočnik politkomisarskega oficirja OŽNE, vodja OC in nekaj referentov ter obveščevalcev;

- sprejeli so tudi sklep, da se vse do osvoboditve zapornikov pod nobenim pogojem nihče ne sme umakniti s položajev;

- v zvezi s temi pripravi je bilo tudi dogovorjeno, da bodo spet poklicali Tetko, ki naj bi odigrala vlogo parlamentarca oz. tistega, ki bo poskrbel, da bo posadka tako v Poljcih kot v kaznilnici prejela povelje na predajo. To je bilo ob pomikanju sil zelo važno. Štab je računal predvsem na ukano in razmere, v katerih bodo skušali prevariti ti dve posadki, in od katerih je bila odvisna usoda zapornikov;

- predvideno je bilo tudi vkopavanje borcev in kopanje jarkov. Pri tem naj bi pomagali tudi prebivalci – aktivisti. Zaradi tega je bil v Begunjah prek Tetke sklican sestanek partijske celice in odbora OF.

Po sestanku so se v štabu takoj lotili dela, da bi speljali te obsežne zahteve.

Zelo kočljivo se je bilo vgnezditi na izpostavljenem predelu, na poljih in travnikih, na križišču cest Lesce–Begunje in Jesenice–Kranj. Nekaj oddelkov se je hitro vkopalo – kar se je zgodilo prvič v odredni bojni praksi, nekaj pa jih je zlezlo v stare betonirane bunkerje. Ti so kakor nalašč stali tam, in če niso odigrali svoje vloge pred štirimi leti, naj bi to nadoknadili zdaj, po večletnem samevanju.

Ti položaji so bili en do dva kilometra južno in jugozahodno in jugovzhodno od Begunj.

Eden izmed bunkerjev je stal prav na križišču cest, in vanj so postavili tri strojnice, podprte z ostrostrelec. Ta kraj je bil najbolj izpostavljen, ker je daleč naokrog čistina.

Zaradi varovanja ostalih so nekaj oddelkov razmestili tudi po bližnjih vzpetinah, nad Rodnami in Begunjami. Ti so lepo obvladovali okoličnino pod seboj. Pri Sv. Petru je bila četa težkih strojnic s protiletalskim mitraljezom, prav tako pa je bila ena skupina strelcev tudi na Gosjaku.

(se nadaljuje)

Spuščali so se navzdol. Jarc in Debevc sta zariplo pojenjavala. Gledala sta predse, da bi ne stopila v globoko in ozko kolovoznico.

- Derita se! Ej! je obstal oficir.

- Jaz imam suho grlo, se je obrnil Jarc. Ne morem!

- Kaj ne moreš? se je pognal predenj oficir. Ti tole diši, a?

- Zamašek je guknil in slišati je bilo mehurčke.

- Na! je ponudil. Ampak drl se boš do zjutraj... Čakaj, mu je odvzel steklenico. Si sam? Glej, kako bi ga žrl.

- Zdaj, je ponudil steklenico, Debevcu, se bosta pa drugače drla. Stopila bosta na tale štor. In najprej: O Marija Debevc, krave crkujejo! Če se pa ne bo oglasil, pa še takole: Frenk, Frenk, kaj smo storili, kaj! Na štor, brz!

Jarc in Debevc sta se zapletla v robidovje. Trgala sta se ostrim ovijalkam kot šapam. Ko sta stopila na štor, sta se nekaj trenutkov lovila.

- No?

- O Marijaaa, Debeevc! in sta zajela zrak. Kraave, kraave crkujejo!

- Se!

In sta še. Vpila sta, dokler nista spet ohripela. V odgovor pa jima niti molk ni več vžumel.

- Jasno, je rekel oficir, ve, mrha, da imata spremstvo! Ali pa so celo zgovorjeni, kdo ve. Oglasil se jima ne bo.

- Udaril se je z dlanmi po stegnih in vstal.

- Gremo, fantje, zjutraj bo naš!

Jarc in Debevc sta se skozi robidovje zrinila na kolovoz in spet kot konja čakala na zapoved.

Hodili so molče. Samo koraki, dihanje, kakšna suha vejica, puškino kopito je kdaj pa kdaj podrsalo po kamenju. Na vrhu Pukleka so postali. Luči ni bilo nikjer nobene več. Tema pod njimi je bila globoka kot jezero.

- Tam bo! je oficir pokazal smer. V Mišmaševih kozolcih. Ženi ju tja, je ukazal po činu nižjemu. Vsako deteljo posebej naj dvigneta! Pod eno bo, ta us! Čakam vas pri Zerenku na klopi.

Vojaki so odšli. Poslušal je, kako se ugrezajo v temo, in potem odšel še sam, tiho, ko da ga je strah.

Siv dan se je obešal okoli hiš, ko so se spet našli. Nebo je bilo kot iz svežega beleža, motno in polno megle. Megle, ki se bo stopila ko led, ko bo nekaj toplote.

PAVLE ZIDAR

SVETI PAVEL

45

Vse je bilo mokro od nočne rose. Tekla je po šipah, celo od žlebov je zakapljala. Živina je molčala. Pomolzi so jo otroci, nasitili starci. Oglašali so se petelini s svojimi ognji. Debevc in Jarc, oficir in vojaki so bili brez moči; pozibavali so se, ko da so leseni. Zabuhi in črni obrazi so bodli drug v drugega z nemostjo.

- Ni ga! je raportiral desnetnik.

Oficir je že tako videl, da ga ni. Pogledal je Debevca in Jarca, ki sta bila polna pšeničnih in deteljevih res.

- Kurca neumna! je zabodel vanju. Ampak še ni konec. Vidva vesta, kje je. Mi bomo šli lepo spat, vidva pa z novo, prespano izmeno na pot. Iskala ga bosta. Pa če bo treba v pekel, bosta šla pa tja. Gremo, pobje!

Razsuli so se po cesti, se zaletavali drug v drugega in lovili svojim glavam ravnotežje. Podrsavali so s težkimi in ožuljenimi nogami, žulili čike in pustili, da jih vodita Jarc in Debevc.

Iz Peterlinkine hiše pa je še zmerom brlela luč. Videti je bilo samo žarnico in razbeljene niti v njej. Cesta, dvorišče in hiša, vse je bilo sivo, sivo in mehko in toplo, da bi človek kar padel in zaspal.

Zavlekli so se po stopnicah. Na pragu je zaudarjalo po ljudeh, živih in mrtvih.

Vstopili so.

Vse je bilo še kot včeraj proti večeru. Samo da so se ljudje prebujali iz dremanja in jih gledali kakor v sanjah. Vlačili so prste skozi lase in se neutolažljivo usekovali.

Debevca na postelji se je s hčerino pomočjo postavila na noge. Strgarka je brz spet nekaj zaupala sosedu, ta pa naprej.

- Kaj je tiho vprašal Abram.

- Krvava sta! je rekla Pozigajka.

- Krvava!

- Krvava! je shodilo med ljudmi.

Oficirji so pogledali v Jarca in Debevca, izmenjali cigarete in začeli kaditi.

- Jaz grem! je rekel oficir, ki ju je vlačil okrog. Pošlji novo izmeno z njima.

Oficirja sta rekla, da bosta.

21. 6. 1974

Kljub dolgi vožnji prejšnji dan, smo bili zelo zgodaj na nogah. Odločili smo se, da bomo nadaljevali pot ob 11. uri, ta čas pa se bomo kopali in sušili šotore. Čas ob vodi in na soncu je hitro minil. Odpeljali smo se v dogovorjenem času.

Vozili smo se po jadranski magistrali skozi Tivat, Kotor in druga znana obmorska mesta. V tem času je bilo vse v cvetju in občudovali smo pestrost vseh mogočih barv. Kjer je cvetel oleander je bilo vse belo ali rdeče, drugje spet vse rumeno, ki se je odbijalo v zrcalno čistem modrem morju. Med vsem tem cvetjem pa stojijo mogočni hoteli, vseh mogočih slogov. Res ni čudno, da tuji najdejo toliko sprememb, saj imajo vsi lepoto na dlani: sonce, zrak, vodo, planine, cvetje, udobje, vse, česar si srce pozeži.

V Dubrovniku smo imeli štiri ure počitka, ki pa smo ga porabili za ogled znamenitosti mesta. Vsak si je v tem kratkem času želel ogledati čim več.

Iz Dubrovnika smo krenili dalje in že v večernih urah prešli reko Neretvo in se že vozili mimo Ploč. V sporazumu s šoferjem smo se vozili do 23. ure. Poiskali smo borov gozdiček in si uredili prenočišče po partizansko. V temi si je vsak izbral prostorček, si primerno podložil in pod milim nebom zaspal.

22. 6. 1974

Že prvi sončni žarki so nas prebudili in ob peti uri zjutraj že nadaljevali pot. Šele zjutraj smo ugotovili, da se kraj imenuje Čebina in je to del opuščenega kampa. Kljub kratkemu spanju je bilo razpoloženje v avtobusu zelo dobro. Nekateri so prvič v življenju prespali pod milim nebom, kar je gotovo tudi doživetje. Pot nas je med petjem, smehom in zbadljivkami vodila skozi Omiš, Split, ki smo ga obšli, Trogir, nad Šibenikom in dalje mimo Vranskega jezera do Biograda.

Tam smo se ustavili v taboru jeseniških železarjev. Srečali smo se s svojimi sodelavci, ki so preživljali letni dopust v zelo lepo urejenem kampu. Osebe kampa je bilo zelo prijazno in v imenu vseh nas je pozdravil njihov upravnik France Treven. Ker je bila sobota, se nam ni mudilo domov. Dogovorili smo se, da bomo pot nadaljevali šele naslednji dan zjutraj ob 7. uri. Z upravnikom smo se dogovorili, da lahko dobimo hrano.

medtem ko spanje za nas ni bil več problem. Še bolj pa smo bili zadovoljni, ko nam je ponudil, da lahko prespimo v klubski sobi. Vsi smo bili veseli sporazuma, posebno pa žene. Vsaj en dan na tej poti, jim ni bilo treba skrbeti za kuho in so res tudi same počivale. Dan je bil namenjen počitku, zato so nekateri šli na kopanje, drugi obiskat svoje znance, tretji zapravljat denar za raznovrstne spominčke, skratka, vsak po svoje.

Valodi Stojan

Z GORENJSKIMI PLANINCI NA DURMITOR

8

23. 6. 1974

Že iz navade smo zgodaj vstali in dokončno pospravili prtljago. Še zajtrk in za slovo pesem in odpeljali smo se na zadnjo etapo našega potovanja.

Po lepi cesti smo se vzpeli na Velebit, kjer je ravnica Grabovac in dalje skozi Brušane v Gospič. Skozi Ličko polje vodi pot mimo Ličkega Osika, dalje vzpon preko malega hriba v dolino Gacke in nato ponovno vzpon do vasi Vrhovina in po dolinici Babin potok. Tu mi je najbolj padel v oči napis »Hasthaus«, brez hrvatske gostione. Kmalu smo zagledali prvo jezero in nato pri Plitviškem Ljeskovcu še naslednje, ki se potem preliva drug v drugega. V Plitvicah smo le malo počili. Časa za ogled jezera in slapov ni bilo, zato smo si ohladili le željo in utešili lakoto.

Pot nas je nekaj časa vodila ob Kosani, mimo Slunja, Tušiloviča do Karlovca. Pokrajina je zelo lepa in ob vodi je bilo

dovolj kopalcev. Polja so skrbno obdelana in gospodarska poslopja precej obnovljena. Vidi se, da se tod ljudje še dosti ukvarjajo s poljedelstvom.

Iz Karlovca smo se vozili ob reki Kolpi skozi Ozalj in pri Metliki prešli čez most v Slovenijo. Preko Gorjancev skozi Suhor in dalje skozi vasi Hrast, Jugorje, Koroška vas, Težka voda je vožnja hitro minila in smo komaj verjeli, da smo že v Novem mestu. Tu smo spet prišli na avtocesto in po njej v Ljubljano ter naprej do svojih domov.

Na vsej poti domov smo imeli lepo vreme, tu pa smo bili deležni prvih dežnih kapelj. Bolj smo se bližali Kranju, bolj je deževalo.

V Kranju je bilo prvo slovo. Kljub slabemu vremenu je bilo slovo iskreno in priskrbo. Naslednje slovo je bilo na Rodinah in Javorniku, zadnje pa na Jesenicah. Vsi smo si želeli še ponovnega srečanja in uspehov pri delu v planinstvu.

ZAKLJUČEK

Prehitro je minilo to potovanje in preveč je bilo vtisov. Vse to je treba urediti v naših glavah in prinesiti zaključke o uspehu te odprave.

Mislil, da ne bom govoril samo v svojem imenu, ampak v imenu vseh udeležencev, da nam je bilo res lepo. Na potovanju se je pokazalo res pravo tovarništvo in sloga: Prav radi smo se odzvali vsem predlogom našega vodje Janeza Krušica in njegovima pomočnikoma Šilarju ter Koblarju. Bili smo enotna odprava, ki je delala skupno in je vsak opravil tisto delo, ki mu je bilo naloženo. Fantje iz Mojstrane in Martuljka, kakor tudi vsi iz kranjskega tabora so se lepo ujemali s svojimi vodniki. Bili smo ena družina – ljubitelji gora in njenih lepot.

Že med vožnjo smo se pogovarjali o nujnosti takih odprav. Malokdo ima sam možnost obiskati tako oddaljena gorstva. Durmitor je še malo poznan našim ljudem in zato je prav, da ga še obiščemo. Prav tako so nam še skoraj neznana gorstva Prokletije in druga. Res je, da še ni dosti markiranih poti v teh hribih, vendar je treba našim ljudem povedati, da je pri nas še zelo veliko prekrasnih predelov, za katere nam tuji zavidajo.

Udeleženci odprave smo videli mnogo lepega in zato menim, da bo še marsikdo hotel napraviti to pot še enkrat, če bo le imel možnost. To upanje gojim tudi sam in upam, da se mi bo želja tudi izpolnila.

KONEC

OB OBLETNICI DNEVA ZMAGE IN PODPISA DRŽAVNE POGODBE

Te dni obhajamo dve pomembni obletnici: tridesetletnico zmage nad nacifašizmom in dvajsetletnico podpisa državne pogodbe.

8. maja 1945 je bil za vse svobodoljubne narode veličasten dan in bo tak ostal tudi v zgodovini. Tudi koroški Slovenci smo se v drugi svetovni vojni vključili v antifašistično koalicijo in je bil zato 8. maj 1945 za nas posebno velik, vesel dogodek: saj smo praznovali zmago partizanske vojske, to je domače slovenske vojske, ki se je prvič v zgodovini borila za svoje lastne interese in ne za interese tujih oblastnikov, ki jim nikdar ni bilo za naše narodne pravice.

Zato vsem tistim, ki so doživeli dan zmage doma, še danes svečano zveni v ušesih pesem borbe in zmage, partizanska pesem, ki je svobodno odmevala po naših vaseh in sveže duhtela po gozdovih, iz katerih smo jo že prej čuli s hrepenenjem in pričakovanjem. To je bil dan, ki ga koroški Slovenci nikdar ne bomo pozabili — dan, ko je korakala naša vojska po naših vaseh, ne da bi prišla iz tuje dežele, saj je bila naša, domača, ki se je že prej borila na domači zemlji proti tujemu nasilju, ki ni prekoračila, še manj pa rušila meje, ki je tedaj ni bilo, ker so jo nemški nacionalisti v svojem pohlepu po tuji zemlji prej podrli in tudi preko nje prenesli strah in pogubo.

Kako drugačen je bil prevzem oblasti po partizanih od onega prevzema, ko so po posredovanju hišnice iz deželnega dvorca Julije Hardinke prihiteli zastopniki nekdanjih avstrijskih strank, da neposredno iz rok nacističnega gaubauptmanna Natmessniga prevzamejo oblast, ki jim jo je kot »bolj sprejemljivim za sovražnika« že prej odstopil gauleiter Rainer z izrecnim nalogom: »Zahvaljujem se vam za zvestobo do firaerja. Njegova ideja živi v nas. Sedaj se zavzemajte vsi združeno in z vsemi močmi za svobodno in nedeljeno Koroško.« Tako poročilo v Volkszeitung, kjer bivši deželni svetnik dr. Karisch pravilno meni: »To je treba razumeti psihološko!«

Brez dvoma smo koroški Slovenci »psihološko« vse drugače doživljali dan zmage kakor ogromna večina soslednega naroda, ki je v tem dnevu gledala le poraz in v »osvoboditeljih« le »sovražnike« in »zasledbeno oblast«. In iz te različne duhovne usmerjenosti je treba razumeti tudi dogajanje v letih neposredno po koncu vojne.

Koroški Slovenci se nič ne odrekamo temu dogajanju in času, saj se imamo samo tej naši antifašistični borbi in svojemu prizadevanju neposredno v povojnih letih zahvaliti, da vsebuje državna pogodba, ki je bila podpisana 15. maja pred dvajsetimi leti, tudi člen 7 — kot mednarodni manifest naših pravic.

Člen 7 je zato naša pravica; tako glede izvora kot glede vsebine in interpretacije in nikakor ne kako dario, ki ga nam po mili volji sodi naša država ali vlada. Izkušnje z izvajanjem v dvajsetih letih po podpisu državne pogodbe in zlasti najnovejši načrt reševanja odprtih vprašanj potom tako imenovanega za nas absolutno nespremenjenega »preštevavanja posebnih vrst« pa ka-

žejo na gledanje, kakor da bi bila manjšinska zaščitna določila v državni pogodbi le zaradi lepšega in ne bi predstavljala obveznosti, ki jo je sprejela država.

Ob taki bilanci izvajanja člena 7 koroški Slovenci dvajsetletnice podpisa državne pogodbe na žalost nikakor ne moremo obhajati s tako srečnim in veselim razpoloženjem, kakor bi to radi. Nasprotno nas spomin na ta dan ponovno zelo občutno konfrontira z dejstvom, da se naša država kljub težkim izkušnjam v času nacizma še vedno ni izklopala iz podedovane ozke nacionalistične miselnosti niti ne dokopala do gledanja sodobnega sveta, ki vidi v manjšinskih pravicah bistven del splošnih človekovih pravic.

Za te elementarne pravice pa se moramo koroški Slovenci dejansko

V SOBOTO NA JAVORNIKU GLEDALIŠČNIKI IZ TRBOVELJ

Letos je minilo deset let odkar so pri omenjenem društvu s katerim javorjniška Svoboda sodeluje že dvajset let, ustanovili mladinsko gledališče, ki ga vodi režiserka Nanda Guček. V njeni režiji so prizadevni gledališčniki uprizorili komedijo.

SREČNI DNEVI. To odersko delo so v zadnjih letih uprizorili z uspehom na številnih odrih.

Ljubitelji gledališča z Javornika in Koroške Bele vabimo, da si predstavijo mladih gledališčnikov iz Trbovelj ogledajo in tako prispevajo k nadaljnjim tesnejšim stikom obeh društev oziroma njihovih igralških dručin.

Predstava bo v soboto, 17. maja ob 19. uri zvečer v dvorani delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku.

IZVRŠNI SVET O GOSPODARJENJU

V petek, 9. maja, je bila 42. seja izvršnega sveta občinske skupščine Jesenice, na kateri so najprej govorili o analizi gibanja gospodarstva v občini Jesenice v lanskem letu. O ugotovitvah in podatkih smo v našem glasilu že poročali. O analizi je razpravljala tudi komisija za družbenoekonomsko vprašanja pri občinskem komiteju ZKS Jesenice in pripravila za sejo komiteja tudi določene ugotovitve in stališča.

Na seji izvršnega sveta so ponovno ugotavljali, da poročilo ne kaže v celoti slike gospodarjenja v občini, saj ne vključuje podatkov dislociranih enot, ampak samo delovne organizacije s sedežem v občini. Zato bi bilo treba končno že najti možnost za celotno spremljanje gospodarstva v občini, kar si obetajo od zakona, ki ga pripravljajo in po katerem bodo morale tudi dislocirane enote napraviti svoje zaključne račune. Sicer pa je zaključno poročilo v skladu s smernicami postavljene razvoja in tudi program za letošnje leto je realno postavljen.

O poročilu bodo razpravljali še delegati na sejah vseh treh zborov občinske skupščine.

Zanimiva pa je bila razprava o pripravljenem elaboratu ekonomske upravičenosti podjetja za razvoj turizma v Kranjski gori. Po zgledu podobnega zavoda na Bledu in z željo po hitrejšem napredku turizma v Kranjski gori in v Gornjesavski dolini, so že pred časom izrazili željo po ustanovitvi podobne institucije. Saj je sedanja dejavnost v okviru turističnih društev vse preveč razdrobljena, prav tako pa je vprašanje, če bo mogoče nekatere dejavnosti v bodoče sploh še organizirati v okviru teh društev. S pripravljenim elaboratom, ki zajema vzroke, ki narekujejo ustanovitev posebnega podjetja za turizem v Gornjesavski dolini, kot delovne organizacije posebnega družbenega pomena, nadalje obravnava področje delovanja, saj poleg Kranjske gore vključuje tudi dejavnost turističnih društev oziroma krajevnih skupnosti Rateče in Mojsirana, kdo so ustanovitelji, kaj vse naj bi opravljal in kakšne usluge nudil, obravnava tudi sredstva, kadre in drugo.

Z vsebinsko utemeljitvijo so soglašali tako v Ratečah kot tudi v Mojsirani, rešeno ni le vprašanje prenosa lastništva nekaterih osnovnih sredstev.

Na seji so bili mnjenja, da je treba ustanoviti tako organizacijo, saj je to v interesu hitrejšega razvoja turizma, kot pomembne gospodarske panoge v občini. Nujno je, da bolj organizirano poskrbimo za turistično ponudbo in tudi vse tiste usluge, ki jih sedaj v Gornjesavski dolini največkrat ni. Zato naj bi krajevne skupnosti Kranjska gora, Rateče in Mojsirana ter skupščina občine tudi z denarjem omogočile uspešen start.

Oddelek za gospodarstvo so naročili, naj poskrbi za ureditev lastniških odnosov, pripravi tudi predlog odgovornih oseb, ki naj bi prevzele nalogo ustanovitve, predvidoma v juniju pa naj bi o predlogu in elaboratu razpravljali tudi delegati vseh treh zborov skupščine občine.

Poleg drugega so na petkovi seji izvršnega sveta govorili še o nekaterih stališčih v zvezi s programom izgradnje cestnega omrežja na Gornjeskem, pregledali pa so tudi besedilo odloka o javnem redu in miru ter odloka o odlaganju in odvozu smeti.

Novice iz radovljiške občine

V sredo, 14. 5. je bila 10. seja vseh treh zborov občinske skupščine. Delegati so obravnavali poročilo o gibanju gospodarstva v občini, o delu Ljubljanske banke in o izvršenih pripravah za SLO v 1974. letu. Potrdili so predlog statuta skupščine gorenjskih občin, zaključni račun proračuna občine in davčni zaključni račun za 1974. leto: Sprejeli so odlok o potrditvi zazidalnega načrta za počitniške hišice na Goreljku — Pokljuki in odlok o zazidalnem načrtu Vrhnje ter odločbo o ustanovitvi Postaje milice Radovljica. Opravili so tudi več razrešitev in imenovanj.

Ustanovna seja nove občinske konference SZDL Radovljica bo v torek, 20. maja, na kateri bodo v skladu s statutom SZDL Slovenije opravili konstituantno in izvolili 19-člansko predsedstvo. Razen poročil o dosedanjem delu in nadaljnji vlogi občinske konference bodo sprejeli nova pravila konference in sklepe o sestavi in številu organov ter program in finančni načrt za leto 1975.

Na posvetu predsednikov in tajnikov osnovnih organizacij sindikata gradbenih delavcev v sredo, 14. 5. so se dogovorili o pripravah za ustanovitev občinskega odbora sindikata gradbenih delavcev in sklenili, da bo ustanovna seja v maju. Na posvetu so potrdili kandidature za delegata na zveznem kongresu sindikata gradbenih delavcev Miha Rejca, predsednika OOS komunalnega gradbenega podjetja Grad Bled.

V hotelu Svoboda na Bledu se je v ponedeljek, 12. 5. pričel pouk na politični partijski šoli po B programu, ki jo obiskuje 35 slušateljev, absolventov PPS A programa. Šola, ki bo trajala do sobote, 17. 5. organizira DU Radovljica v sodelovanju z OK ZKS Radovljica.

Na 16. seji komiteja občinske konference ZK, ki je bila v torek, 6. 5., so najprej ocenili izvajanje sklepov 15. seje komiteja in 9. zasedanja občinske konference, nato pa so razpravljali o problematiki in razvoju Delavske univerze in o nalogah mladinske organizacije v občini. Beseda je tekla tudi o kadrovanju v pedagoške poklice, o sprejemanju v ZK, celodnevni šoli, o programu sanacije v böhinjskem obratu TIP-TOP in o integraciji komunalnih podjetij. Na seji so izvolili 4 delegate za OK SZDL in imenovali Vlasto Vidic za namestnico sekretarja OK ZKS Radovljica.

V sredo, 7. 5. so na 3. seji izvršnega odbora kulturne skupnosti obravnavali in potrdili poslovno poročilo in zaključni račun kulturne skupnosti za 1974. leto in sklepe 2. seje aktivna komunistov-kulturnih delavcev radovljiške občine, s posebnim ozirom na vlogo knjižnične dejavnosti in kulturne akcije. Spregovorili so tudi o obveščanju delegacij glede na pomanjkljivosti, ki so se dogajale pri pošiljanju gradiva delegacijam SIS v Lescach.

Predsedstvo občinske konference ZSM je na seji 5. 5. razpravljalo o kadrovskih vprašanjih vodstva konference glede na to, da bo del vodilnih članov v kratkem odšlo na druge dolžnosti. Evidentirali so možne kandidate za predsednika in sekretarja konference ter nekatere člane predsedstva.

Delavci tovarne Almira so se v četrtek, 8. maja, z referendumom odločili za priključitev böhinjskega obrata TIP-TOP k Almiri. Glasovalo je 695 članov kolektiva, 55 ali 8,09 % pa se glasovanja ni udeležilo zaradi opravičenih razlogov. Za priključitev je glasovalo 563 ali 81,01 % vseh zaposlenih, proti pa 76 ali 10,9 % zaposlenih. Izid referenduma je pokazal izredno politično in solidarnostno zavest tega kolektiva, v katerem ženske predstavljajo kar 95 % vseh zaposlenih.

Ob 30-letnici zmage nad fašizmom in osvoboditve Radovljice je pionirski odred Staneta Perca pri osnovni šoli A. T. Linhart v petek, 9. maja, zvečer pripravil proslavo. V bogatem kulturnem programu so nastopili mladinski pevski zbor pod vodstvom prof. Aleksandre Vrenšakove, pionirski pevski zbor pod vodstvom Janeza Pristavca in recitatorska skupina osnovne šole.

V počastitev 30-letnice osvoboditve, 25-letnice samoupravljanja in Tedna Iskre 1975, je sindikalni odbor Iskre Lipnica, v soboto, 10. maja, zvečer priredil svečano akademijo v sindikalnem domu v Kropi. V programu so sodelovali Mešani in Moški pevski zbor DPD Svobode Podnart pod vodstvom Matevža Fabjana in Marjana Erzena, recitatorska skupina SZDL Kropa in dramski skupini Iskra Lipnica in DPD Svoboda Podnart. Ob zaključku so za udeležence akademije predvajali film »To je Iskra«.

Znani družbeni, športni in kulturni delavec ter vzgojitelj mnogih generacij Albin Završnik z Bleda že dalj časa pripravlja 110-članski ženski pevski zbor za prireditve ob 30-letnici osvoboditve. Hkrati pripravljata tudi nekdanji ženski pevski zbor, ki ga je v NOB vodil na Primorskem. V ta zbor je vključil tudi hčere partizanskih pevk. Zbor bo 5. julija nastopil na osrednji proslavi v Begunjah.

Po sklepu prostovoljnega gasilskega društva Bohinjska Bela bodo sredi meseca začeli obnavljati gasilski dom, ki zaradi dotrajanosti ne more več služiti svojem namenu. V ta namen so imenovali gradbeni odbor, ki je že pričel z delom. Ta teden so že preselili opremo in orodje v zasilni prostor, odkrili streho in ostrežje ter podrli leseni stolp.

Kopalški odbor pri KS Radovljica je na zadnji seji obravnaval program obnovitvenih del na radovljiškem letnem kopalšču. Letos bodo nabavili 100 novih ležalnih desk, ki jih je izdelalo komunalno podjetje, prepleskali veliki in mali bazen ter napeljali električno instalacijo v strojnici. Celotna naložba bo znašala letos okoli 40.000,00 din, kar je polovico manj kot lani.

Kegljaški klub društva upokojencev Radovljica je v počastitev 30-letnice osvoboditve organiziral v Domu upokojencev kegljaški dvoboj z ekipo Tapetništva iz Radovljice. Prvo srečanje je bilo 26. prila, povratno pa 9. maja. Obakrat so bili boljši upokojenci.

Kot že prejšnja leta bo prostovoljno gasilsko društvo Bled v maju in juniju organiziralo tečaj za potapljače I. kategorije. Potapljači bodo skrbeli za varnost kopalcev in veslačev ter morebitne ponesrečence na Blejskem jezeru.

TD Radovljica je na zadnji seji med drugim sklenilo, da bo do letošnje sezone izdalo 30.000 izvodov reliefnih kart Radovljice v barvah, za kar bodo namenili okoli 70.000 din. Pripravili bodo tudi nove barvne diapozitive in prospekt Radovljice z okoliškimi naselji.

Letošnjega pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane« se je iz radovljiške občine udeležilo nad 500 mladih športnikov in drugih občanov. Sodelovala je tudi mladinska brigada, celotno športno društvo Radovljica, nogometni klub Bled in nad 100 mladih iz Bohinja.

Občinski odbor RK Radovljica je od 12. do 14. maja v sodelovanju z učenci osnovnih šol organiziral akcijo zbiranja rabljenega papirja v dobrodelne namene. V ponedeljek je bila akcija na Sr. Dobravi, Kamni gorici, Kropi in v Podnartu; v torek na Bledu, Bohinjski Beli in v Ribnem in v sredo v Gorjah in Lescach.

BORCI JBO — 18. MAJA V KRANJSKO GORO

Občani krajevne skupnosti Kranjska gora bodo 18. maja proslavili 30-letnico osvoboditve. Povabili so tudi preživele borce jeseniško-bohinjskega odreda, ki so sodelovali v zaključnih bojih v Gornjesavski dolini in skupno z motoriziranim odredom IV. armade, ki je prišel prek Vršiča, odigrali posebno pomembno vlogo.

Ludvik Kejžar, obveščevalni oficir v odredu, sedaj sekretar medobčinskega komiteta ZKJ za Gorenjsko pravi: »Dne 5. maja 1945 je štab odreda s prvim in drugim bataljonom odšel na pot iz Železnikov preko Selške planine v Bohinj. Tam je zapiral umik bežečim sovražnikom in jih razoroževal. Drugi dan je na ukaz štaba IX. korpusa krenil čez Pokljuko in po dolini Radovne v Gornjesavsko dolino ter v Mojsirani zapri cesto. Razoroževal je bežeče Nemce in četnike. Ker je bil položaj z vojaškega vidika neugoden, se je odred po dogovoru z železničarji z vlakom, po še takrat neosvojenem ozemlju, prepeljal iz Mojsirane v Gozd Martuljek, kjer je dolina tesnejša in ugodnejša lega za obrambo in napade na umikajoče enote okupatorjev.

Odred se je ogorčeno boril z Nemci in četniki in na položaju ostal, dokler ni preko Vršiča prispel motorizirani odred IV. armade, s katerim se je sešel v Kranjski gori. Medtem je četa iz prvega bataljona odšla tudi na Hrušico, da je pomagala kurirjem G 28 zapreti Karavanški prehod, kjer so se sovražniki upirali. Na tem področju so razorožili preko 70

kamionov vojakov in jih zastražili v sedanjem hotelu Franc Rozman. Ko so prispeli naši tankisti, jih je odred že pričakal v Kranjski gori in z njimi nadaljeval pot na Koroško preko Korenskega sedla.

Spominjam se še, da so poslali motorizirano patrolo na Jesenice, katera je sodelovala pri razoroževanju na železniški postaji. Po prehodu meje se je odred moral celo za dan vrniti v Podkoren in je šele drugi dan po uspešnem dogovoru z angleško vojsko nadaljeval svojo osvobodilno misijo na slovenski Koroški. Tam je še vedno pokalo, kajti cilj bežečih okupatorjev je bil, da se predajo Angležem in ne Titovi vojski, ker so računali, da bodo morali poravnati račune za zločine prav tam, kjer so jih počeli. Odred je odigral pomembno vlogo v tej končni fazi vojne.

Kranjska gora prav zato posebno vabi borce JBO, da se zbora udeležijo in po 30 letih obudijo spomine na prve dni svobode.

Avtobusi bodo prijavljence odpeljali v Kranjsko goro v nedeljo, 18. maja, izpred zdravstvenega doma na Jesenicah.

LA

ELITNA ALI PROLETARSKA KULTURA; DA ALI NE?

Pravzaprav se človeku kar milo stori, ko bere vse te članke, razprave, eseje in študije okrog vprašanj kulture in umetnosti. Zares jih ni malo na slovenskem kulturnem Parnasu, ki bi radi »približali« k kulturo delavcem, jo iztrgali iz njenih ozkih tradicionalnih okvirov, jo naredili bolj ljudsko — skratka, jo odvzeli častilcem stare in elitne kulture, kakor radi poudarjajo. Žal pa vse to kaže bolj na to, da se problematike lotevamo kot nekakšne naloge, rešujemo jo v kulturniških kabinetih, skozi pisma bralcev, dolgovazne in na moč zapletene citate, intelektualistično obarvane članke na straneh dnevnikov in revij. Zares bi rada vsem onim, ki tako glasno in dušebrižniško poudarjajo »Kulturo delavcem!«, postavila vprašanje: kaj pravzaprav vedo o kulturi na periferiji, v delavskih naseljih, gradbiščih? Hvalimo se s številkami, za koliko se je povečal obisk v gledališčih in koncertih — toda vse bolj se mi dozdeva, da je to laž...

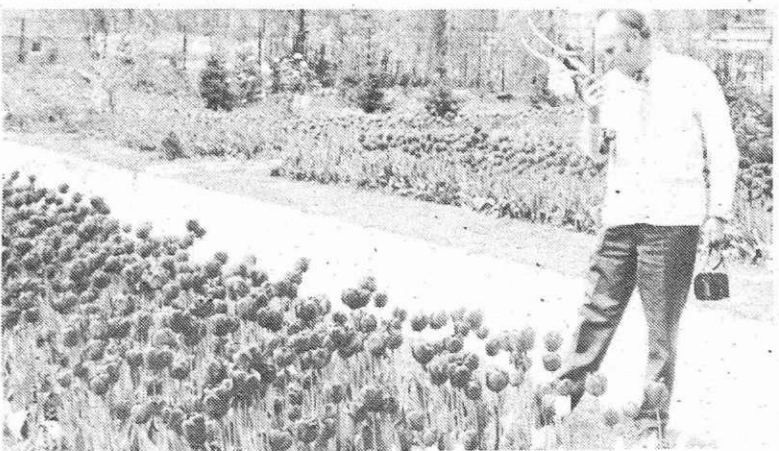
Na Jesenicah je veliko delavcev iz drugih republik; kaj vemo o njihovi kulturi? Ob popoldnevih odmevajo zvoki narodno-zabavne glasbe in večini pomeni edino kulturo poceni, v kiosku kupljen roman za pet ali sedem din, ali pa kičast časopis z drznimi fotografijami lepotic... Toda vse to skušamo nekako skriti, prikriti, v ospredje pa postavljamo zveneča gesla in citate.

Seveda bi bila preveč pesimistična in prehitro izrečena trditev, da prizadevanja ne gredo naprej. Navsezadnje nam je ustava dala možnost, da smo ustanovili delegatske kulturne skupnosti — te morajo zdaj uresničiti vse tiste lepe izrečene misli o podružabljanju kulture; na kongresih komunistov se je izoblikoval enoten sklep: delavski razred ima vso pravico do svoje kulture, pa tudi pravico, da se uresniči kultura delavskega razreda; postavili smo jasen sklep: »Namesto koncepta o ustvarjanju nekakšne posebne proletarske kulture in nasproti njej, se ZK zavzema za to, da bi vse, kar je dobro v kulturnem razvoju, postalo last delavskega razreda in vsega ljudstva.« (pojem delavske kulture je, kot vemo, hudo spolzek, kar se je izkazalo že kmalu potem, ko so ga iznašli, to pa je bilo v časih pred oktobrskimi dnevi leta 1917). Se vedno pa se pri nas dogaja, da kulturniški vrhovi namenijo delavcem poceni, preprosto, lažno kulturo — tisti pa, ki so v očeh vesoljne družbe cenjeni in priznani kot resnični umetniki, počenajajo najrazličnejše kulturniške akrobacije, pa naj bo to že obmetavanje z »nesposobneži«, »kri-

vokljunimi ptiči«, »potentneži«, »sterilnimi revami« in podobnimi izrazi, ali pa mlatenje prazne slame in obdelovanje v črkarskih pravdah, od katerih ni druge koristi kot da nekdo na ta račun služi denar.

Ob vsem tem se kar samo zastavlja vprašanje: kaj kultura pravzaprav je; kako bi odpravili razdvojenost med delavskim razredom in kulturo? Samo z zastojno vstopnico ob državnem prazniku za ogled predstave v gledališču prav gotovo ne! S tem se bo razdalja le še večala. Delavci sami bi morali poskrbeti za kulturno bazo, da bi ne ostali zunaj tokov kulturnega življenja. Zakaj kultura, katere interes ni, da bi prodrla v najširše kroge, ne more biti prava. Kultura pa ni le predstava v gledališču, koncert ali razstava, ampak mora človeka predvsem navajati k temu, da bo mislil, ustvarjal, delal, razvijal svojo osebnost, jo bogatil in širil, da se bo človek zavedal sebe, svojih pravic in dolžnosti, svojega poslanstva — da se bo vsega tega zavedal kot samoupravljalec. Ognimo se zmote in kratkovidne poteze, na katero je opozoril že Lenin: »Ne umetnost na raven delavcev, marveč ljudstvo na raven umetnosti.« Živeti z družbo in si prizadevati za drugačne odnose — to je naša naloga. Zakaj kultura je v ljudeh, v medčloveških odnosih, pomaga jim bolj humano živeti, odpravljati oblike odtujenosti — kot taka pa potreba nam vsem, podobna soli, komaj opazna, nič kaj cenjena, toda nujna, kot je nekoč dejal Ivo Andrić.

Marjana Vončina

Janez Pšenica, ki je najbolj zaslužen za ureditev spominskega parka na Plavžu, med tisočimi tulipani.

VELIKA HORTIKULTURNA PRIDOBITEV

Kaj zmore entuziazem in ljubezen do lepega, ob skromnih denarnih virih, lahko v teh dneh vidimo na preurejenem starem pokopališču na Jesenicah, ki so ga marljivi hortikulturi, s svojim neutrudljivim strokovnim vodjem Janezom PŠENICA na čelu, spremenili v izredno bogat park.

Po njihovi zaslugi se je spremenila celotna podoba Jesenic, pa tudi okolice, krona vseh njihovih prizadevanj pa je nedvomno park na Plavžu, ki že sedaj, vsako leto pa bo še bolj, predstavlja edinstven botanični vrt daleč naokoli, če ne celo v Jugoslaviji. Že v teh dneh, ko je v cvetju 18.000 tulipanov, osemdesetih različnih vrst, ko med 300 posajenimi sadikami različnega grmičevja in dreve, prvo že kaže svoje bogate cvetove, Jesenčani in okoličani, pa celo izletniki od drugod, hodijo ogledovat to izredno hortikulturno pridobitev Jesenic. Od jutra do večera v parku srečaš posameznike, cele družine ali celo organizirane grupe, ki si ogledujejo to izredno lepoto.

K prizadevanju članov hortikulturnega društva Jesenice, bi sedaj morali svoj delež dodajati še drugi. V parku ali bolje rečeno v botaničnem vrtu manjkajo klopi, kjer bi lahko občani ob izredni paši za oči, počivali, brali, se pogovarjali... kar nekateri sedaj delajo: na klopih v središču mesta, ob glavni cesti, kjer vdihavajo nič kaj zdrave izpušne pline. Morda bi se le našlo še nekaj denarja v občinskem proračunu, v postavke za komunalno dejavnost, za nakup nekaj klopi. Urejevalci parka so celo mislili oziroma rezervirali prostor za vodomet, ki ga bo baje uredilo podjetje Vodovod Jesenice, ko bo zajetje Peričnika v celoti urejeno. Možnost je tudi za ureditev ustrezne ploščadi, kjer bi lahko imeli redne koncerte pihalnega orkestra Jeseniških železarjev in

drugih ansamblov. Morda bi to investicijo prenesel proračun kulturne skupnosti Jesenice? Izrečena je bila celo ideja, da bi poprsna kipa heroja Joža Gregorčiča in revolucionarja ter delavskega pisatelja in pesnika Toneta Čufarja iz Delavskega doma prenesli v park in postopno dopolnjevali še z ostalimi pomembnimi možmi. Jeseniški slikarji razmišljajo, da bi za občinski praznik v prenovljeni kapelici odprli kolektivno slikarsko razstavo. Seveda pa ostaja odprto vprašanje ureditve grobišča borcev NOV oziroma ustreznega spomenika, čemur so pravzaprav namenjena vsa ta prizadevanja — park oziroma botanični vrt naj bi bil v celoti posvečen padlim borcem NOV, talcem in drugim žrtvam fašističnega terorja.

Hortikulturno društvo samo, ki je vložilo v to ureditev vse svoje skromne subvencije, namenjene za redno dejavnost, to samo ne bo zmoglo. Z združenimi močmi in sredstvi pa bi to zmogli v kratkem času. Spominski park oziroma botanični vrt, bi bil dokončno urejen, najlepši spomenik padlim borcem talcem in drugim žrtvam fašističnega terorja.

V tem zapisu pa prav gotovo ne smemo mimo izredno kulturnega odnosa Jeseničanov in vseh obiskovalcev, ki so ga pokazali do nasajenega cvetja in dreve. Doslej namerč ni bila odtrgana niti ena sama roža ali zapazena kakršnakoli poškodba dreveja in grmičevja! To kaže, da smo park že sprejeli za svojega in da so nadaljna vlaganja še kako upravičena.

KJE SO POBUDE NAŠIH ŠOL

Z navdušenjem in zanimanjem prebiramo in poslušamo pobude in akcije šol širom Slovenije pri čiščenju ozkega in širšega okolja, odstranjevanju divjih smetišč in podobno. Človek se ob vsem tem sprašuje, kje so pobude šol v naši občini, morda je kakšna bila na izvenmestnem območju in naj mi ta očitek te šole opustijo, na samih Jesenicah tega ni bilo. Dovolj imamo zelenih površin in grmičevja, kjer se zadržuje papir in druga nesnaga še od lanske jeseni, dovolj imamo tudi divjih smetišč in podobnega.

Ne le, da bi šole z množičnimi akcijami izredno veliko prispevale k akciji »očistimo naše okolje«, ki zajema vedno večja območja Slovenije, imajo take akcije tudi pomembni vzgojni značaj. S tem bi pri učencih razvijali boljši in odgovornejši odnos do okolja, mali bi tudi bolj varovali to kar so sami očistili, take akcije pa imajo svoj pomen tudi v pogledu delovne vzgoje. Tako pa se dogaja, da učenci s tako imenovanimi papirnimi akcijami, ki jih uspešno in hvalevredno organizirajo naše šole, še prispevajo k onesnaženju okolja.

Seveda bi ob takih šolskih akcijah morali tudi vsi občani pogledati kam odlagajo smeti, še posebno pa bi morali svoj odnos do snage spremeniti komunalno podjetje Kovinar in nekateri drugi. Pri tem mislim tudi na železnico (nesnaga ob železnici) in cestno podjetje (dovoljena in nedovoljena parkirišča ter nesnaga ob glavni cesti).

Morda bo ta kritika spodbudila naše šole, tako osnovne kot srednje in ostale, tako odgovorne za to, kakor tudi druge dejavnike (krajna skupnost Sava je tako pobudo že dala), da tudi v naši občini začnemo široko akcijo, da očistimo naše okolje.

IMENITEN RECITAL OB PRAZNIKU ZMAGE

Na predvečer dneva zmage, 8. maja so v gledališču na Jesenicah, v režiji študenta AGRFT Bojana Maroševića, pripravili kvalitetni program. Pri izvedbi so sodelovali: pihalni orkester Jeseniških železarjev, pod vodstvom Ivana Knifca, ženski pevski zbor Jesenice, ki ga je vodil Milko Škoberne, pianista Peter Kopač in Dejan Svetlin, solist ljubljanske opere, domačin Jaka Jeraša ter recitatorji Stanka Geršak, Slava Marošević, Darinka Korošec, Magda Flander, Marjan Stare, Oto Gerdej, Janez Kavčič in Bojan Marošević. Vse recitacije je pri klavirju spremljal Dejan Svetlin. Slavnostni govor je imel Franc Pesjak. Skoraj polno zasedena gledališka dvorana na Jesenicah, je z izredno pozornostjo spremljala kvalitetno izveden program. Večer, kakršnih si še želimo. Režiserju gre pohvala za tekoči program in za samo zamisel. Ob izredno občuteni podaji recitacij, smo pogrešali le mikrofona.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

ČEZ 300 PEVCEV NA LETOŠNJEM »SREČANJU Z NAŠIMI ZBORI«

Že tradicionalno občinska Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice organizira v maju »srečanje z našimi zbori«, pregled amaterske zborovske dejavnosti v občini. Na letošnjem srečanju, ki bo jutri, 16. maja, ob 18. uri v gledališki dvorani na Jesenicah, se bo predstavilo enajst pevskih zborov, s skupaj 335 nastopajočimi.

Na srečanju se bodo predstavili: zbor cicibanov glasbene šole Jesenice, zborovodkinja Jany Trnka, pionirski in mladinski zbor osnovne šole Zirovnica, zborovodja Marjan Jemec, pionirski zbor osnovne šole Tone Čufar Jesenice, zborovodkinja Mira Mesarič, centralni mladinski zbor osnovnih šol, pri glasbeni šoli Jesenice, zborovodja Janko Pribošič, deklinski in mešani mladinski zbor Blaž Arnič — gimnazija Jesenice, zborovodja Janko Pribošič, oktet DPD Svoboda F. Prešeren Breznica — Zirovnica, vodja Marjan Jemec, moški zbor DPD Svoboda Slavko Černe, Kranjska gora, zborovodja Marjan Vodopivec, ženski zbor Jesenice, zborovodja Milko Škoberne in moški pevski zbor Jeklar, zborovodja Janez Ponikvar.

Vsak zbor na srečanju zapoje po dve pesmi, od tega je ena revolucionarna.

Novosti na policah jeseniške knjižnice

Piers Paul READ: Živi. Zgodba preživelih z Andov. Mladinska knjiga 1975.

Pred nekaj leti smo lahko v časopisu brali senzacionalno poročilo o letalski nesreči v Andih: šestnajst preživelih potnikov je lahko ohranilo življenje le s tem, da so se hranili s trupli svojih sopotnikov. Čas je zabrisal šokantnost tega dogodka, ostala je možnost, da se z njim nekako pomirimo in ga skušamo »človeško« razumeti. Takšen je najbrž namen te knjige, ki jo je napisal angleški pisatelj Read zvesto po pripovedovanju vseh prizadetih. Kot soavtorje moramo torej šteti novinarje, pa ljudi ki so vodili reševalno akcijo, predvsem pa seveda preživele udeležence nesreče. Vsi od prvega do šestnajstega so se podpisali na začetku knjige in s tem izrekli privolitve, da gre resnica o njih, kakor je v tej knjigi popisana, v svet.

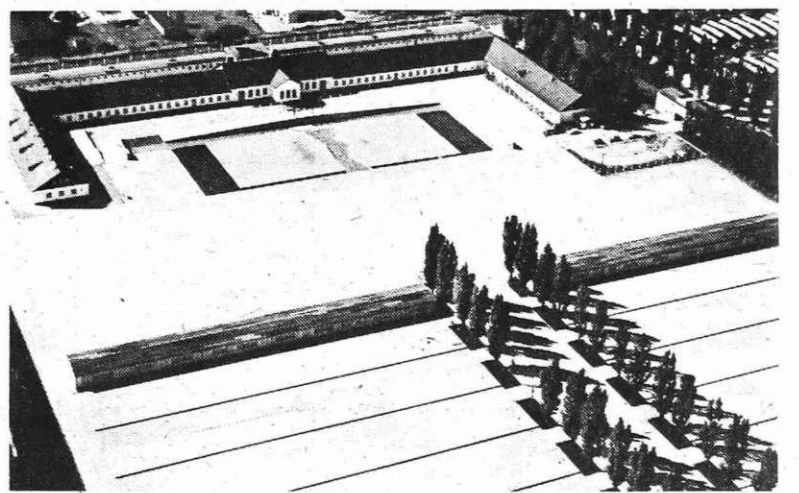
To je torej ena tistih knjig, ki v literarni obliki obnavljajo resnične dogodke. Čedalje več je takšnih knjig — in čedalje več je bralcev, ki jih ne zanima čista domišljajska literatura, ampak iščejo v knjigah predvsem pričevanja o tem, kar se je v resnici zgodilo. Seveda pa jih ne priteguje vsakdanost, ampak predvsem izjemni dogodki: velike katastrofe, zgodovinske bitke, enkratni športni dosežki, ekspedicije, doživljaji slavnih osebnosti. Udeleženci letalske nesreče v Andih so bili skoraj sami športniki: letalo je nosilo v trupu celotno urugvajsko ragbijsko moštvo. Fantje so bili namenjeni na tekmo v Čile.

Glavni motiv pa kajpak ni to, ampak dejstvo, da so bili prisiljeni prekriti enega najmočnejših in

najbolj splošnoveljavnih tabujev, kar jih pozna človeštvo. Taki in podobni primeri so se v zgodovini spet in spet ponavljali — kadar je le bil posameznik ali pa skupina ljudi na tem, da umre od lakote. O tem se je vedno govorilo z največjo grozo ali gnusom. Povedati pa je treba, da ta motiv v knjigi ni postavljen v ospredje, pisatelj ga ne dramatizira, občutek imamo, da v glavnem ničesar ne taji, vendar govori hkrati z enakim ali celo večjim poudarkom tudi o vsem drugem: o hudem telesnem in duševnem trpljenju, ki so mu bili izpostavljeni ponesrečenci, o tovarištvu, o nesoglasjih, obupu, pa spet o velikanski veri v življenje, ki je, poleg mladosti in moči predvsem pripomočnik, da so usli gotovi smrti. (Če ne bi premagali predsodkov in se ne bi hranili s človeškim mesom, bi zagotovo umrli od lakote.) Knjiga je končno zanimiva tudi zaradi primerjave z mnogimi drugimi knjigami, ki imajo podobno vsebino, vendar ne temeljijo na resničnih dejstvih.

PRAVLJIČNE URE V KNJIŽNICI NA JAVORNIKU

V soboto, 17., 24. in 31. maja vsakokrat ob 10. uri, bodo novourejene knjižnice v delavskem domu na Javorniku obiskali otroci iz otroškega vrta na Koroški Beli. Ogledali si bodo knjižnico in knjige, nato pa poslušali pravljice, ki jih bo prebral Igor Skrlj, član amaterskega gledališča Tone Čufar in delavec občinske knjižnice na Jesenicah.

Dachau, grobišče tisočev danes, kot spominski park in muzej

DACHAU OPOMINJA: NIKOLI VEČ FAŠIZMA, NIKDAR VEČ VOJNE!

Ob vzponu Hitlerjevega režima se je začela strahovita morija, celo tisti, ki so samo v mislih odklanjali nasilje. Hitler in njegovi krvniki so za svoje nasprotnike zgradili zloglasna koncentracijska taborišča. Začetek tega strahotnega obračuna s tako imenovanimi »uporniki« proti nacizmu, se je začel že marca leta 1933, ko so nacisti za svoje nasprotnike zgradili uničevalno koncentracijsko taborišče v bližini glavnega mesta Bavarske v Dachauu. Vse naprave so dokazovale, da gre za obrabljeno in odstranjevanje vseh, ki se ne bodo pokoravali nemški nacional-socialistični ideologiji. Tako je bilo potrebno počistiti in odstraniti upornike v stranki sami, nato komuniste, žide, sindikalne voditelje; z eno besedo vse, kar ni prisegalo nacizmu. Toda ta strašni val uničevanja nedolžnih ljudi se ni ustavil pred nemškimi mejami. Nacistični vojaški stroj je hotel prisiliti k pokorščini vse narode Evrope in to okrutno in brezobzirno na načine, ki

jih ni moč opisati, uničevati vse tiste, ki so kakorkoli pokazali, da ljubijo svobodo in svoj narod.

Ogromne množice vseh narodov in poklicev Evrope, kamor je sploh segel val tega nasilja, so se znašli v taboriščih, katera so za lastno uničevanje morali zaporniki tudi sami graditi širom Nemčije in v deželah zasedene Evrope. V času nemškega nacizma človek ni bil človek, marveč samo še objekt krutega izkoriščanja in načrtnega uničevanja. Človeka — zapornika izkoristiti do zadnjih človeških sposobnosti, nato pa uničiti v plinskih celicah in krematorijih.

Stotisočm žrtvam, katere so za vedno ostale v tem zloglasnem koncentracijskem taborišču, so se 27. aprila 1975 poklonile številne delegacije iz dežel, katerih sinovi, hčere, matere in očetje, so dali svoja življenja za našo svobodo. Po svečani komemoraciji so člani delegacij pred spomenikom žrtvam položili vence, katerih dolga vrsta, 62 po številu, je dokazovala, koliko ljubezni in spoštovanja gojijo narodi Evrope do svojih žrtev.

Za jeseniško Zvezo borcev je venec položil tovarš Pzter Obid. Sam je bil kot mlad fant dve leti zaprt v tem taborišču in je okusil vse tegobe in nasilje nacističnih krvnikov. Tudi na njem so delali razne poizkuse in izčrpan se je vrnil po osvoboditvi domov v Cerkno.

Na tej komemoraciji je bilo navzočih okrog 400 Jugoslovancev, katerih zastopniki so položili vence pred spomenik. Le malo je bilo med njimi tistih, katerih so grozote tega nasilja prenesli in ostali živi. Alfred Haag, član mednarodnega komiteja dachauskega koncentracijskega taborišča, je bil kot zapornik v tem taborišču zaprt od njegove ustanovitve, to je od leta 1933, do njegove osvoboditve. Seveda je teh še zelo malo, kajti večina se izza strahotne ograje tega zloglasnega taborišča ni vrnila. Tako tudi mnogo Jugoslovancev in med njimi tudi precej Jeseničanov.

R.

POJASNILO PREBIVALCEM NASELJA STRAŽE

Predsednik hišnega sveta v naselju Straža Ljubomir Veljkovski je v 18. številki Železarnja objavil članek z naslovom »Zakaj niso stanovanjci na Straži plačali stanarine«.

V zvezi z objavljenim prispevkom posredujemo prebivalcem naselja Straža naslednje pojasnilo:

Skupina prebivalcev je svojo pritožbo glede na razmere v stanovanjskem naselju Straža 4. marca posredovala s podpisami vred tudi krajevni skupnosti Javornika. Ker iz pritožbe ni razvidno, da je bil organizator ali pobudnik takšne akcije hišni svet v naselju Straža, svet krajevnih skupnosti na pritožbo ni odgovoril. Ne glede na to, so o že omenjeni problematiki izčrpno razpravljali tudi na zboru občanov, zatem pa še na svoji seji tudi svet krajevnih skupnosti. Dodamo naj še, da je več ukrepov in predlogov za ureditev okolja v naselju Straža predvidenih tudi v programu komisije za urejanje okolja pri krajevni skupnosti. Svet krajevnih skupnosti je celotno problematiko obravnavano v pritožbi glede urejanja okolja na Straži posredoval stanovanjskemu podjetju na Jesenicah, komunalnemu podjetju Kovinar Jesenice in železarni Jesenice.

To pomeni, da smo v krajevni skupnosti pritožbi stanovalcev naselja Straža posvetili vso pozornost in pričakujemo v prihodnje tesnejšega sodelovanja s hišnim svetom in stanovalci, še posebej pri akcijah za urejanje okolja, tako v naselju Straža kot tudi na področju celotne krajevnih skupnosti.

Podpisnikom pritožbe naj še povejmo, da se z vsebino pritožbe sicer strinjamo, toda razmere in okolja naselja Straža bo treba urejati le v okviru možnosti, ki pa so žal minimalne in ob razumevanju, ter podpori pristojnih organov v občini.

Krajevna skupnost
Javornik-Koroška Bela

ZAKAJ SE NE SPOŠTUJE ODLOK?

Pred leti je občinska skupščina Jesenice izdala odločbo o prepovedi gojenja domačih živali v okolju mesta Jesenic. Ta odlok je bil sprejet največ zaradi širjenja nalezljivih bolezni, ki jih širijo razni glodalci, kot so miši in podgane ter zaradi smrdu.

Na zadnjem sestanku krajevnih skupnosti terena Sava, je bila izrečena kritika na neupoštevanje občinskega odloka za stranke, ki imajo drvarnice nasproti šahovskega doma na Jesenicah. V teh drvarnicah že leta ne vidiš nobene nadležne živali. Tisti, ki se je na sestanku pritožil, bi moral iti malo na sprehod, kot sva storila midva s kolegom, pa bi videl čudo. Namenila sva se po bivši ozkotirni železnici, katera je namreč vozila na Javornik. Oko se je nama ustavilo nad stanovanjskim naseljem med obratno ambulanto Železarnice in gasilskim domom. Po bregu pod bivšo progjo je nasejanih polno različnih barak, koder stanovalci gojijo zajce, kokoši in celo prašiče. Zaradi nesnage, se je okrog teh barak poigravalo na trope podgan. Tu je žarišče za prenos nalezljivih bolezni. Mar res ni nikogar, ki bi ukrepal? Tudi to naselje spada pod okoliš mesta Jesenic. Odlok o prepovedi gojenja domačih živali, katerega je izdala skupščina občine Jesenice, je že več kot šest let star. Ljudje tega ne upoštevajo. Potem je vseeno, če ga ne bi bilo!

mr

TEKMOVANJE EKIP PRVE POMOČI

V soboto, 17. maja, bo na nogometnem igrišču v Podmežakli občinsko tekmovanje ekip prve pomoči. Tekmovanje vsako leto organizira oddelek za ljudsko obrambo pri skupščini občine Jesenice, skupaj z občinskim odborom Rdečega križa na Jesenicah.

Svoje znanje bo več ekip iz delovnih organizacij, krajevnih skupnosti in občinskega odreda preizkusilo v teoretičnem in praktičnem delu tekmovanja. Nastopilo bo okoli 180 tekmovalcev. Njihovo znanje bo ocenjevala posebna strokovna komisija.

ZAMENJAM STANOVANJE

Nujno zamenjam dvosobno stanovanje na Tomšičevi 70 E za enosobno stanovanje s pritliklami na Jesenicah. Poizve se osebno pri Branki Lavtižar, elektrodni obrat, Železarna.

TAKTIČNO-ORIENTACIJSKI POHODI REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN OBČINE JESENICE

V okviru programa splošnega vojaškega usposabljanja in idejnopoličnega izobraževanja rezervnih vojaških starešin, bodo osnovne organizacije ZRVS občine Jesenice izvedle v obdobju od 17. maja do 7. junija taktično-orientacijske pohode z izpiti po sledečem programu:

17. 5. 1975 – sobota – Jesenice II

24. 5. 1975 – sobota – Jesenice I

25. 5. 1975 – nedelja – Kranjska gora

25. 5. 1975 – nedelja – Žirovnica

31. 5. 1975 – sobota – Javornik

1. 6. 1975 – nedelja – Mojstrana

7. 6. 1975 – sobota – Jesenice I in II za zamudnike

Na pohodu bodo udeleženci preverjali svoje znanje iz topografije, vojaške teorije in taktike, odpravili pa bodo tudi streljanje z vojaško puško iz ležečega položaja v pištolsko mesto na razdalji 100 metrov.

Izpitna snov bo zajemala gradivo, objavljeno za individualno proučevanje v reviji Naša obramba, posebna pozornost pa bo posvečena naslednjim temam:

– popolna predanost revoluciji (NO 5/74); niso nam potrebne prisage, na vrsti je akcija (NO 6–7/74)

– o nalogah ZKJ v ljudski obrambi, varnosti in družbeni samozasčitvi (NO 6–7/74)

– tehnološka in družbena stran samoupravljanja (NO 12/74)

– novi zakon o vojaški obveznosti (NO 6–7/74); zakon o oboroženih silah (NO 8–9/74 in 10/74)

– krajevna skupnost v SLO in družbeni samozasčiti (NO 2/75)

– razvoj bojnih sredstev v pehotnih enotah (NO 3/74)

– artilerija, rakete in RKB orožje (NO 4/74)

– sodobna sredstva za zvezo (NO 5/74)

– pešakova ljubljanka (NO 11/74); mala artilerija z veliko močjo (NO 11/74); naš minomet M-52 med najboljšimi na svetu (NO 2/75); razvoj in oborožitev tankov (NO 2/75)

– naše sile v sovražnikovem zaledju (NO 8–9/74); dejstvojanje v začetnem obdobju in kasneje (NO 10/74); napadi v sovražnikovem zaledju (NO 11/74); obramba – taka in drugačna (NO 12/74); odpor v mestih in na podeželju (NO 1/75); dejstvojanje v neposrednem in globokem zaledju fronte (NO 2/75)

– Italija in NATO (NO 4/74); denacificacija po avstrijsko (NO 1/75)

Ker vojno politična situacija in naš geostrateški položaj zahtevata veliko stopnjo pripravljenosti in organiziranosti ne samo oboroženih sil, temveč družbe kot celote, sodobne oborožene sile pa politično trdne in visoko strokovne starešine, bo taktično-orientacijski pohod preverjanje usposobljenosti našega starešinskega rezervnega kadra oziroma njihovega znanja, ki jim bo potrebno pri vodenju in poveljevanju oziroma pri učinkovitem opravljanju nalog v primeru vojne.

J. J.

TRIGLAVSKI TURNI SMUK

Gornjesavska planinska društva (Martuljek, Mojstrana, Jesenice in Javornik) organizirajo letos že sedmi triglavski smuk. Skoraj sedem kilometrov dolga proga poteka iz grebena Rži nad Staničevim domom v kontu pod Rjavino, prek Apnenice, mimo pastirske kočice na Polje, čez meline pod Dražkimi vrhovi do Gozda. Snega je še dovolj vse do podorov pod Malim Dražkim vrhom. Proga bo označena z zastavicami. Turni smuk ni tekmovalnega značaja. Vsak udeleženec vozi svojim sposobnostim primerno, vendar na lastno odgovornost.

Pristop do Staničevega doma iz doline Krme bo v soboto, 17. maja (čas hoje 5 ur), start udeležencev pa bo v nedeljo, 18. maja ob 8. uri. Cesta prek Mojstrane vse do konca doline Krme je prevozna.

Kovinarska kočica v Krmi je že odprta, Staničev dom pa bo zasilno oskrbovan oba dneva (17., 18. maja). Prenosišče bo v domu in depandansi, v primeru prevelikega števila udeležencev pa tudi na skupnih ležiščih doma na Kredarici. Hrano je potrebno prinesiti s seboj. Priporočila se toplo obleka.

Za enkratno udeležbo na smuku dobi smučar posebno bronasto značko, za trikratno srebrno in za petkratno zlato. Organizatorji pa pripravljajo posebno spominsko značko in diplomu za vse, ki se bodo udeležili organiziranega triglavskega turnega smuka desetkrat.

Planinci, smučarji! Udeležite se edinstvenega triglavskega smuka.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

17. maja ameriški risani film USPAVANA LEPOČICA ob 15. uri, režija Walt Disney

17.–18. maja ameriško-italijanski barvni film COSA NOSTRA – RE-SNICA O MAFIJI ob 17. in 19. uri, režija Terence Young, v glavni vlogi Charles Bronson

19.–20. maja ameriški CS barvni film POTOVANJE Z MOJO TETO ob 17. in 19. uri režija George Cukor, v glavni vlogi Maggie Smith

21. maja francoski barvni film BLAŽEN MED ŽENAMI ob 17. in 19. uri, režija Serge Korber, v glavni vlogi Oliver De Funes

22. maja ZAPRTO

23. maja francoski barvni film BELMONDO VELICASTNI ob 17. in 19. uri, režija Philippe de Broca, v glavni vlogi Jean Paul Belmondo

24. maja japonski risani film OBUTI MAČEK ob 15. uri

24.–25. maja ameriški barvni film POBEGNIL SEM S HUDICEVEGA OTOKA režija William Witney, v glavni vlogi Jim Brown

KINO PLAVŽ

17.–18. maja ameriški CS barvni film POTOVANJE Z MOJO TETO ob 18. in 20. uri

18. maja ameriški risani film USPAVANA LEPOČICA ob 10. uri

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage žene, sestre in tete

JULKE ERŽEN

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, tolažilne besede, darovano cvetje in vence.

Zahvaljujem se vsem, ki ste jo tako številno pospremili na njeni zadnji poti in na kakršenkoli način sočustvovali z nami.

ZALUJOČI: mož Pavel in sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki, nepričakovani izgubi drage žene, mame in stare mame

ALOJZIJE NOVAK

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v teh težkih trenutkih in z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se sosedom OOS Vodovod Jesenice in trgovskega podjetja Zarja Jesenice za denarno pomoč in podarjeno cvetje.

Zahvaljujem se tudi pevcem in vsem voznikom osebnih avtomobilov ter vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti.

ZALUJOČI: mož Ciril, hčerke Ivanka, Lojzka in Slavka z družinama, sinovi Franci, Albin, Pavel in Nac z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem vsem zdravnikom, sestram in strežnemu osebju jeseniške bolnice, posebno dr. Markežu, dr. Vidaliu in dr. Novaku za pomoč in skrb pri negi moje žene.

Zahvaljujem se vsem sosedom in vsej soseski za venec in pomoč ob smrti moje žene, še posebno Mariji Zakrajškovi in Mihetovi. Obenem se zahvaljujem za venec in drugo pomoč.

ZALUJOČI mož Ivan Jakop in hčerka Slavica z družino

KOVINARSKA KOČA V KRMI ODPRTA

Planinsko društvo Javornik – Koroška Bela sporoča izletnikom in ljubiteljem narave, da je Kovinarska kočica v Krmi od 10. maja dalje redno oskrbovana. Cesta v Krmo je prevozna in brez snega. Društvo in osebje postojanke priporočata obisk te lepe gorske doline in postojanke.

ČLANOM TVD PARTIZAN JAVORNIK – KOR. BELA

Obveščamo vse člane TVD Partizan Javornik – Koroška Bela, da članarino lahko plačajo vsak torek ali četrtek od 19. – 20. ure v pisarni TVD. Članarino bomo pobirali do konca meseca maja.

19.–20. maja ameriško-italijanski barvni film COSA NOSTRA – RE-SNICA O MAFIJI

21. maja ZAPRTO

22. maja ameriški barvni film KLEOPATRA JONES ob 18. in 20. uri

23. maja francoski barvni film BLAŽEN MED ŽENAMI ob 18. in 20. uri

24.–25. maja nemški CS barvni film APACI ob 18. in 20. uri

25. maja japonski barvni risani film OBUTI MAČEK ob 10. uri, film poklanja Jugobanka Ljubljana članom ježkovega kluba

KINO KRANJSKA GORA

17. maja ameriški CS barvni film TOPOVI Z NAVORONA

18. maja ameriški barvni film KLEOPATRA JONES

21. maja japonski barvni film OBUTI MAČEK

21. maja ameriški CS barvni film POTOVANJE Z MOJO TETO

24. maja ameriško-italijanski barvni film COSA NOSTRA – RE-SNICA O MAFIJI

KINO DOVJE-MOJSTRANA

17. maja francoski barvni film PRAVA ZGAGA

18. maja ameriški CS barvni film TOPOVI Z NAVORONA

24. maja ameriški CS barvni film POTOVANJE Z MOJO TETO

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru površinske obdelave se iskreno zahvaljujem za sprejeto denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Se enkrat iskrena hvala.

Hadžera Mulalić

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru DE GEŽ se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času mojega bolovanja.

Ljudmila Zabukovec

ZAHVALA

Sodelavcem martinarne oziroma talilnic, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč ob smrti mojega moža.

Marija Čop

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata varljarnice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki smo jo prejeli ob smrti njihovega sodelavca in našega očeta Janeza Žagarja.

Hčerka Mimi z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru adjuštaže bluming se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času bolovanja dobrodošla.

Franci Jekovec

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem sindikalni organizaciji žičarne za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Janko Kejžar

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru in sodelavcem elektro jeklarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, katero sem prejel v času bolovanja.

Stanko Lahajnar

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata Železarnice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela ob smrti mojega moža.

Angela Macorig

Košarka

RADENSKA - JESENICE (člani) 79:73

Radenci, 7. maja, prvenstvena tekma 3. kola v 1. SKL - B, gledalcev 200, sodila sta Radmilovič in Rutar (Maribor).

V tretjem kolu so morali Jeseničani na gostovanje k povratniku iz A lige, moštvu Radenske, ki je v prvih dveh kolen zabeležilo dve zmagi, nad Marlesom in Koprom.

Tekma je pokazala, da je kvaliteta moštev v ligi zelo izenačena, kar bo naredilo letošnje prvenstvo še bolj zanimivo. V ligi je tudi več kvalitetnih moštev kot lani, tako da skoraj ni razlike med A in B ligo.

Jeseničani so se proti Radenski dogovorili za taktiko, po kateri naj bi onemogočili najbolj nevarna strelca domačinov T. Orozla in Finka. Medtem ko se je taktika onemogočanja bekov Radenske posrečila, pa so zatajili v obrambi jeseniški centri, saj je Fink dosegel 29 točk, drugi center Rogan pa 22. V drugem polčasu so Jeseničani zaigrali cono-press, ki pa je postala uspešna šele proti koncu tekme. V zadnji minuti so uspeli zmanjšati razliko na štiri točke, vendar je za kaj več zmanjkalo časa.

Uspešni so bili: Vauhnik 26, Prih D. 14, Vujačić 19, Muharemović 8, Mišić 2, Noč 10.

JESENICE : SAVSKO NASELJE (mladinci) 57:55

Jesenice, 11. maja, prvenstvena tekma 3. kola II. mladinske lige ljubljansko-gorenjske podzveze.

Mladinci Jesenic so v 3. kolu doma zmagali in popravili slab vtis iz Skofje Loke. V prvem polčasu so dobro začeli, vendar se jih je kmalu polotila trema in so zaigrali zmeden v napadu, kjer so bili zelo ne-učinkoviti in v obrambi, kjer so dobivali koše iz protinapadov.

V drugem delu igre so zaigrali bolj zagrizeno v obrambi in ker dobra obramba omogoča dober napad, so začeli dohitevati goste. Proti koncu tekme se je prebudi dotedaj zelo slabi Gazvoda in Jeseničani so v 18. minuti rezultat izenačili na 51:51. Gostje so nato povedli in Jeseničani zopet izenačili. Takoj zatem so prvič v drugem polčasu povedli s 55:53, vendar so gostje izenačili, nakar so domačini postavili končni rezultat

Odbojka

TOKRAT PORAZ

V prvi povratni tekmi druge ženske odbojarske lige je ekipa SSD Kovinar v soboto doma izgubila z ekipo OK Forum Ljubljana s 1:3 (15:9, 9:15, 11:15, 5:15).

V prvem setu so domačinke z zanesljivo igro premagale gostje, vendar pa so v nadaljevanju igre popustile in Ljubljankanke so jih v drugem setu z živahnejšo igro premagale. V tretjem setu je ekipa SSD Kovinar vodila s 6:2, vendar pa so imele nekaj slabih trenutkov, kar je nasprotna ekipa znala izkoristiti in dobila tudi tretji in četrti set.

Za ekipo SSD Kovinar so nastopile: Brun, Tomažič, Rožanc, Župan, Bergant, Golobič, Sušteršič, Makovec in Cvetkovič. Pika

V ŠTORAH PRVENSTVO SLOVENSkih ŽELEZARN

Sobota, 17. maja bo za naše sodelavce pravi športni dan. Poleg prvenstva v veleslalomu v Vratih in peteroboja v Žalcu, bo ta dan tudi prvenstvo Slovenskih železarn v odbojki, ki ga letos organizirajo športniki iz železarne Store. Prvenstvo bo potekalo v moški in ženski konkurenci, z izbrano ekipo pa bodo na njem nastopali tudi odbojkarji iz naše železarne. J. R.

Kegljanje na asfaltu

INVALIDI SO TEKMOVALI

V počastitev 30-letnice osvoboditve in dneva invalidov, je invalidsko društvo Tržič organiziralo športno srečanje invalidov Gorenjske in Posavja v kegljanju na asfaltu, streljanju in šahu. Športnega srečanja so se udeležili tudi člani invalidskega društva Jesenice.

Jeseničani so v kegljanju osvojili dobro drugo mesto za Tržičem in pred Kranjem, Trbovljami in Hrastnikom. Nastopili so: Grošelj, Reboli, Korantar, Frelih, Boša in Gračič.

V streljanju pa so Jeseničani osvojili solidno četrto mesto. Nastopili so: Rold, Kokalj in Gorenc. M. J.

in zadnjih trideset sekund zadrževali žogo do sodniškega piska.

Nastopili so: Gorenc, Beznik, Ličof 15 (4:1), Varl, Cetina 9 (1:1), Todorovič, P. Pirih 16 (4:2), Berginc 3 (2:1), Gazvoda 12 (6:2), Surjan, Oblak.

V nedeljo, 18. maja, ob 10. uri bo na Jesenicah prvenstvena mladinska tekma med Jesenicami in Trnovom.

JESENICE : ČRNUČE (kadeti) 56:53

V svoji prvi prvenstveni tekmi so jeseniški kadeti, mlajši mladinci, premagali moštvo Črnuče. Vodili so ves čas tekme, v drugem polčasu tudi z desetimi točkami razlike in na koncu v razburljivem zaključku zabeležili prvo zmago. Moštvo kadetov

Nogomet

JESENICE : ALPLES 3:0 (1:0)

V soboto, 10. maja, so jeseniški nogometaši v okviru prvenstva TNZ Gorenjske odigrali prvenstveno tekmo z moštvom Alples iz Železnikov in zmagali z rezultatom 3:0 (1:0).

Domačini so tokrat zaigrali zelo dobro in so si že v prvem polčasu ustvarili nekaj izrednih priložnosti za zadetek, vendar jim tokrat športna sreča ni bila naklonjena, saj so le enkrat uspeli premagati vratarja gostov. Tudi v drugem polčasu so bili jeseniški nogometaši mnogo boljše od gostov, ki so se v glavnem le branili in poskušali presenetiti obrambo domačinov s hitrimi protinapadi. To pa jim ni uspevalo, zaradi odlične igre celotne obrambe, predvsem pa Kupljenika in Matkoviča, ki sta vedno pravočasno posredovala in odklanjala vse nevarnosti pred domačim golom. S to zmago so nogometaši NK Jesenice prehiteli moštvo Alples na prvenstveni lestvici in so trenutno na petem mestu. Pomniti moramo, da jeseniško moštvo igra v spomladanskem delu prvenstva odlično, saj je edino še neporaženo moštvo v tem delu prvenstva. Rezultati, ki jih dosega moštvo v tem delu prvenstva, so nedvomno odraz skrbnih priprav na prvenstvo, prizadevnosti in požrtvovalnosti celotnega moštva tako na treningih kot na tekmah in pa trenerja Freliha, ki je s sistematičnim in strokovnim delom znal moštvo pripeljati v izredno formo na višku sezone.

Gole za naše so dosegli: Krantar, Grumerac in Jereb.

JESENICE : MEDVODE 0:1 (0:1)

V nedeljo so mladinci Jesenic odigrali prijateljsko tekmo s kombiniranim moštvom Medvod in srečanje izgubilo z rezultatom 1:0 (1:0). Mladi nogometaši NK Jesenic so se uspešno upirali mladinskemu moštvu Medvod, za katerega je nastopilo nekaj igralcev članskega moštva. Po prikazani igri so zaslužili vsaj neodločen rezultat, kajti imeli so nekaj lepih priložnosti za doseg gola. V odločilnih trenutkih pa se niso znašli pred nasprotnikovimi vrati.

V soboto, 17. maja, gostuje člansko moštvo Jesenic v Bohinjski Bistrici, kjer bo odigralo prvenstveno tekmo z istoimenskim moštvom ob 17. uri.

Pionirji igrajo v soboto, 17. maja, prvenstveno tekmo s sovratniki LTH iz Skofje Loke. Tekma bo ob 17. uri na igrišču v Podmežaklju.

Mladinsko moštvo gostuje v nedeljo, 18. maja, v Kranju, kjer bo odigralo tekmo z mladinskim moštvom Naklega. Tekma bo ob 9. uri na stadionu Stanka Mlakarja.

BALINANJE

KONČANO EKIPNO PRVENSTVO GORENJSKE

V soboto, 10. maja na Jesenicah in v nedeljo, 11. maja v Radovljici, je bilo končano gorenjsko ekipno prvenstvo v balinanju. Prvak Gorenjske je moštvo Radovljice, ki je na obeh tekmovanjih izgubilo le eno igro in to z Jesenicami v Radovljici.

Na drugo mesto se je uvrstila ekipa Jesenic, ki je bila dvakrat poražena in to na Jesenicah z Radovljico, v Radovljici pa so izgubili z Borcem iz Kranja. Tako so se balinarji Radovljice in Jesenic uvrstili v ekipni del tekmovanja za slovensko prvenstvo, ki bo prihodnji mesec v Postojni. Naj opozorimo, da so lansko leto jeseniški balinarji na tem tekmovanju osvojili odlično drugo mesto.

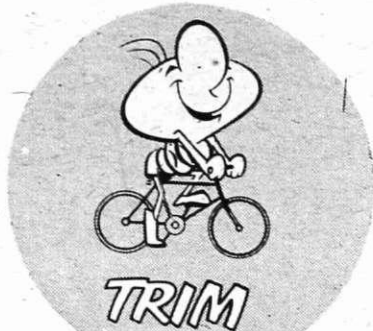
je ustanovljeno na novo. V njem igrajo igralci letnik 1959 in 1960 ter mlajši. Razdelitev mladincev na starejše mladince ter kadete je bila nujna, kajti prehod od pionirjev k mladincem bi po stari kategorizaciji pomenil prevelik skok.

Uspešni so bili Todorovič 13, Berginc 5, Pivač 21, Smolej 7, Rabič 8, Novak 2.

RUDAR (TRBOVLJE) - JESENICE 79:62 (kadeti)

V drugi prvenstveni tekmi so kadeti doživeli poraz proti moštvu Rudarja. Vodili so ves prvi polčas, vendar na koncu izgubili, precej po zaslugi domačih trboveljskih sodnikov.

Uspešni so bili: Todorovič 10, Berginc 11, Pivač 18, Smolej 2, Rabič 4, Novak 2, Ličof 15. NI

Šah

ZAKLJUČENO PRVENSTVO ZA POSAMEZNIKE

V četrtek, 8. maja, se je v prostori šahovskega doma na Jesenicah končalo letošnje prvenstvo Železarne v šahu za posameznike. Da je bilo prvenstvo kot vsako leto dobro organizirano, ima nemalo zaslug tudi Šahovsko društvo Jesenice, ki je bilo izvajalec tekmovanja šahistov Železarne.

Rezultate skupine, v kateri so igrali kategorizirani igralci, smo objavili že v pretekli številki, danes pa vam posredujemo še rezultate iz ekipe nekategoriziranih šahistov. Naslov najboljšega je osvojil Janko Majtan iz strugarne valjev, sledijo pa: Jaka Piberčnik (žičarna), Jože Renko (elektroodni), Džuro Borenovič (žičarna), Alojz Krivic (nabava), itd. J. R.

Rokomet

DO ZAKLJUČKA PRVENSTVA ŠE PET SREČANJ

V preteklem tednu A ekipa ni igrala nobenih tekem, redno kolo LCRL pa je bilo preloženo zaradi zborovanja v Ljubljani. V tem premoru si oglejmo vrstni red ekip po sedemnajstih kolen. Vodi ekipa Dobove z 31 točkami, sledijo ji Krško 22, Brežice in Krka 21, Slovan B in Mokerc 18, Križe in Kamnik 16, Olimpija 14, Radeče 12 in predzadnje Duplje 11 točk. Na zadnjem mestu je ekipa Jesenic, ki je v sedemnajstih tekmah enkrat zmagala, dvakrat so igrali neodločeno in štiri- najstkrat izgubili ter imajo štiri točke in razliko v zadetkih 293:424. Do zaključka prvenstva bodo igrali še pet tekem, od tega dve doma.

V soboto, 17. maja, A ekipa gostuje v Kamniku, kjer se bo pomerila z istoimensko ekipo.

B ekipa je zaključila tekmovanje v II. GRL. Končna lestvica je naslednja:

Tržič B 10 10 0 0 284:153 20

Alples C 10 8 0 2 277:150 16

Alples B 10 5 0 5 255:204 10

OSMI PETEROBOJ V SOBOTO V ŽALCU

Tradicionalni športni peterobj steklarjev, gumarjev, železarjev in predelovalcev bo letos v Žalcu in sicer v soboto, 17. maja. Organizator letošnjega, že osmega peterobja po vrsti, je delovni kolektiv Feralit Žalec. Kot smo izvedeli priprave potekajo uspešno, delavci oziroma športniki tega kolektiva pa se bodo potrudili, da bo sobotni dan minil zares v športnem in prijateljskem duhu.

Na peteroboju sodelujejo ekipe: Steklarne Hrastnik, Save Kranja, Železarne Jesenice, Feralit Žalec in letos prvič namesto Litostroja iz Ljubljane delovni kolektiv Donit Medvode.

Športniki teh kolektivov so bodo pomerili v sedmih športnih disciplinah in to v: malem nogometu, rokometu, namiznem tenisu, šahu, kegljanju na asfaltu, streljanju in odbojki. Omeniti moramo tudi da športniki naše železarne letos branijo prehodni pokal, ki so ga osvojili na lanskem peteroboju na Jesenicah.

Vsako leto se znova potrdi prepričanje, da peterobj ni le športna manifestacija, marveč to športno srečanje delavcev različnih gospodarskih panog predstavlja priložnost, da slovenski delavci imenja delovne izkušnje, se pomenijo o problemih ter navežejo nova poznanstva in prijateljstva med seboj. Prepričani smo, da bo tudi letos tako in zato tudi mi zaželimo udeležencem peterobja v Žalcu dobrih športnih rezultatov in čimveč novih poznanstev in prijateljstev.

P. S. Udeležence peterobja iz naše železarne obveščamo, da bo v soboto peljal v Žalec poseben avtobus in sicer ob 5.45 zjutraj izpred Čufarja na Plavžu.

ŠAHISTI V MALEŠČAH

V soboto, 3. maja, so jeseniški šahisti odigrali že šestindvajseto tradicionalno srečanje s šahisti Koroške. Te stike namreč vzdržujejo s prijatelji v Avstriji, na Koroškem v Maleščah (Finkenstein). Začetki srečanj segajo v leto 1956, dobijo se pa navadno dvakrat v letu.

Letos so igrali na enaindvajsetih deskah in so srečanje dobili z dvajsetimi proti devet. Zmagali so težje kot ponavadi, menda so se jim poznali prazniki in so bili premalo pripravljeni pa tudi igralci iz Malešč so napredovali. Izmenjali so si plakete. Korošci pa so jim podarili malo stensko vitrinico s pravim planinskim cvetjem, v ozadju pa je planinski motiv.

Srečanje je potekalo v prijateljskem vzdušju. J. Jekler

Kegljanje na asfaltu

KONČANO PRVENSTVO ŽELEZARNE

Pred nedavnim se je na kegljišču Podmežaklju končalo prvenstvo Železarne v kegljanju na asfaltu za leto 1975. Tudi na letošnjem prvenstvu je bila udeležba izredno dobra, saj je v moški konkurenci nastopilo trintrideset ekip, v ženski pa enajst. Vrstni red najboljših pa je bil naslednji:

Moški ekipno: 1. strojno vzdrževanje (684 podrtih kegljev), 2. gradbeno vzdrževanje (644), 3. elektrovzdrževanje (641), 4. strojne delavnice (634), 5. OTK (629), itd.

Moški posamežno: 1. Miha Hafner žebljarna (149), 2. Franc Begelj elektroodni obrat (146), 3. Slavko Ovsenik strojno vzdrževanje (141), 4. Franc Šteblaj strojno vzdrževanje (140), 5. Franc Šolar strojno vzdrževanje (140), itd.

Ženske ekipno: 1. RTA (305), 2. jeklovlek (293), 3. žičarna (275), 4. RO (252), 5. kadroviski sektor (250), itd.

Ženske posamežno: 1. Irena Mirtič RTA (118), 2. Ana Čerin žičarna (113), 3. Majda Kralj FRS (108), 4. Jolanda Rostohar jeklovlek (103), 5. Sonja Lotrič RO (102), itd. J. R.

Smučanje

V SOBOTO PRVENSTVO ŽELEZARNE V VELESALOMU

Tudi skrajno neugodne snežne razmere v zimskih in delno spomladanskih mesecih niso omajale komisijo za šport in rekreacijo pri TK OO sindikata Železarne, da bi opustile izvedbo prvenstva Železarne v veleslalomu. Izbran je nov datum in kraj prvenstva in sicer sobota, 17. maja v Vratih.

Najprej nekaj besed o pozicijah. Tekmovanje bo potekalo v ženski in moški konkurenci in sicer pri ženskah ne bo starostnih omejitev, moški pa bodo razdeljeni v tri skupine in to: do 35 let, od 35 do 45 in nad 45 let. Pismene prijave za udeležbo na prvenstvu sprejema sindikat Železarne do danes, 15. maja do 12. ure, nakar bo izvedeno žrebanje startnih števil.

Cesta je prevozna vse do Aljažvega doma v Vratih, dom pa je tudi že odprt. Udeležencem sobotnega veleslalomu želimo prijetno spomladansko spomladansko smuko, dobre rezultate, predvsem pa seveda lepo vreme. Začetek tekmovanja bo ob 11. uri. J. R.

Sešir B	10	4	0	6	222:250	8
Rad. B (-1)	10	2	0	8	160:259	3
Jesenice B	10	1	0	9	134:266	2

IZ ŠOLSKIH ŠPORTNIH DRUŠTEV

V nedeljo, 11. maja, je bilo na igrišču za osnovno šolo na Jesenicah občinsko prvenstvo osnovnih šol v rokometu za dekleta. Prvenstva so se udeležile ženske ekipe osnovnih šol Žirovnica, Koroška Bela ter Prežihov Voranc in Tone Čufar z Jesenic. Vse tekme, ki so se igrale dvakrat po deset minut, je dobro sodil Matjaž Pogačnik.

Rezultati: Prežihov Voranc - Žirovnica 3:2 (1:2), Tone Čufar - Koroška Bela 1:9 (1:4), Žirovnica - Tone Čufar 12:4 (6:2), Prežihov Voranc - Koroška Bela 2:4 (1:3), Koroška Bela - Žirovnica 2:6 (1:1), Tone Čufar - Prežihov Voranc 7:6 (5:0).

Za Prežihov Voranc so igrali in dosegli zadetke: Kus, Leskovar 1, Crnovič 1, Mulalič 1, Vrdoljak 3, Korošec 2, Černe 2, Piberčnik, Tufek 1, Jan in Škreblin.

Žirovnica: Strnad, Frimc, Legat 5, Ambrožič, Zupan, Roškar 3, Vidic 6, Bulovec 6, Jemec, Seljak, Anderle, Hubjer in Govedič.

Koroška Bela: Skodelj, Zorko 6, Wienberger, Herman, Frelih 1, Kovačević, Konič, Ilič, Golob 8 in Mikelj.

Tone Čufar: Biček, Malcko 11, Varl, Oven, Gasperšič, Bajt, Krstičević, Pazlar, Erjavac, Utroša, Železnikar 1, Črne, Osmančević in Vavpotič.

V nedeljo smo gledali začetniški rokomet z veliko napakami, nekaj grobostmi ter malo akcij, ki bi navdušile. Ženski rokomet v občini je na začetku svoje poti in bo potrebno še veliko truda, da bo zasedel vidnejše mesto v slovenskem osnovnošolskem merilu.

Končna lestvica: 1. Žirovnica 4 točke, 2. Koroška Bela 4, 3. in 4. Tone Čufar in Prežihov Voranc 2 točki.